

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9.

సంపుటము ౯

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 6-వ తేది శుక్రవారము

No. 156

చంద్రుని నామ సంవత్సరము, ఆశ్వయుజమాస బహుళ ప్రథమ ౧.

సంచిక ౧౫౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచివంద

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. నకలుమందులవలన మోసముగలుగును. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదులమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినవి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

త్వరపడుదు.

వెల సులభము.

ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది.

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(91) బోజకాళం సంహరిణి:—ఎంతకాలమునుండియున్న శిష్టశోగమునైనను వారముగోపాలలో గుణము కనబరచి. కాళ్లుమంటలు, నీరు పారించుటయుగాక పగిలిన పాదములు సహా స్వస్థంబై కమలములవలె ప్రకాశించును.

15 రో. రు 4-8-0 వారమునకు రు 2-8-0

(40) నిఖిల వ్యాధిమలేధ కంతరము. చిట్టికరంగి, పల్లిక, బగ్గెలోనగు సవాయిలున్ను, కీళ్లనొప్పులు, నల్లని పొడలు, మాలవ్యాధి, పొందుపు, సవామేహములు, మేహములు, మేహవ్రణములు, కుక్కవైపు మొదలు అన్ని వ్యాధులను వారము గోపాలలో నివారణజేసి బలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, వీర్యవృద్ధి కలిగించును. ఇచ్చావత్వం.

నెల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 3-4-0.

(80) సర్వవిధ శోగశోగసంజీవిలేహ్యము. తీర్చించిన పత్తి, తేలుపు, ఎరుపు, నలుపు లోనగు యేండు శోగనైనను, మూత్రము స్వల్పముగాని, బోట్టుబొట్టుగాని పడుట, యీ గుణములన్నియు కలిగి రక్తపుష్టి చేయును. 3 పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చావత్వం.

డబ్బీ రు 1-4-0.

(48) మహావజ్రపాదరసము (అను అస్తాదశ ఔషధశోగసంహరిణి) నెల రో. 5-0-0. 15 రో. 2-12-0. సవామేహములు, పొడలు, మచ్చలు, కాళ్లు, చేతిచేళ్లు, పెదవులు, ముక్కు, కన్నెర్రాలు లావై ఎర్రబారి నదా తిమ్మిలంగా నుండుట, మేహనీరు, అంతరగ్రణములు కన్నెర్రాలుకు పరమావధము.

(27) శ్రీరామాస్త్రయోగము నెల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 4-0-0 కఫములు, క్యాసకాసులు, దగ్గు, కగర్లు, బుబ్బునము, మొ॥ శ్లేష్మవ్యాధులకు బ్రహ్మాస్త్రము, 3 పూటలలోకఫమును హరించి నెలరోజులలో పూర్తి నివాణ నిచ్చును.

గోపాలపురం, కొత్తచేటపాస్టు.
(గోదావరిజిల్లా)

కె. వి. ఆచారి,
ఆయుర్వేద యూవాని డాక్టరు.

K. V. Achari
Ayurveda unani Doctor.

మనోల్లాసిని

ఇది ఆశ్చర్యకరమగు, గానము సుత్పత్తికేయు తత్వములను. వస్తు శాస్త్ర జేతలచే కని పెట్టబడి, మిగుల అపరిచితము కల్గించు పాదము మిదియొక్కటియే. ఎట్టి దుర్బల సంకటములైనను, నూర్వృత్తియుచే కరగిపోవు హిమము వలె, యీ దివ్యగానముచే నాకర్షింపబడక మానవు.

లేడి అండ్ జెన్ టీల్ మెన్ గెడియారము

సందర్శనముగను, కాలమును సరిగా చూపింప తగినది.

ప్రొచిత్తోలు 6-0-0
ప్రొచిలేక 5-8-0

మ్యానేజరు-రవీనా అండ్ కో,

పోస్టుబాక్సు, నెం 1249 బరు, మద్రాసు.

గొప్ప ఫస్ట్! జాతకరత్నము అర్థభరిత!

PART I

జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేది వేళ మున్నగునవి లేకయే సంక త్వర ఫలితములను క్యారెక్టరు రీడింగుతో సహా యెన్ని సంక త్వరములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కర లేకయే తయారేట తాము వ్రాసికొనవలెను. భవము, సంతానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీ మీ జాత కములను మీరే వ్రాసికొనవలెను. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీని వెల రు 2-0-0, నెలరోజులలోగా కొనుపాకి 1-0-0 మాత్రమే వలయుచో జాతకములు సరస్వమైనభరతు పంపబడును.

(164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖింకోట, విశాఖపట్నంబిల్లా.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలలో చిత్రముగా నిమగ్నబడ్డ కత్తులు. ప్రతిదినము వందలు ఖర్చు. (8785) ఒకటి తెప్పించి చూచిన దానివిలువ మీకే తెలియ గలదు. నెల రు. 8-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు. ఇంకను తక్కువ భరలని గాని, ఎక్కువభరలని గాని కావలసిన యెడల తయారుచేయించి పంపగలము. పోస్టేజీ వగైరా వేరు భారతవస్త్రభవనము - బెజవాడ.

బహుమానము

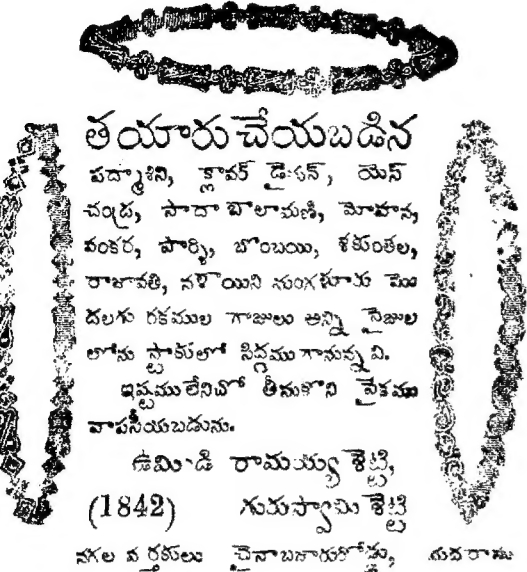
వైద్యవిద్య

అయురారోగ్య శాస్త్రములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును. రాజవైద్య నానామణి జేతవడి. (8138) 27, రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసు, మద్రాసు.

కత్తకట్టలు - చావులు

కప్పుతా. శములు. అగ్రహారములచే చేయబడినవి. ప్రోత్సహించును. వెంటనే భరల క్యాటలాగును వ్రాయును. బి. మొకటేశ్వర్లు అండ్ కో. కట్టలు అండ్ లాక్ మేకర్లు ఇం. కెదాపురం. (గోదావరిజిల్లా) పిల్లగార్ల అడ్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" కెదాపురం.

నవరము బంగారము చే

తయారుచేయబడిన
 పద్మావతి, క్లావ్ డ్రెస్, యెన్
 చంద్ర, సాదా బొలామణి, మోహన్
 వంకర, పార్వీ, బొంబాయి, శేతుంజయ,
 రాజావతి, నర్సియని నంగళూరు మొ
 దలగు రకముల గాజులు అన్ని నైజుల
 లోను స్టాక్ లో సిద్ధముగానున్నవి.
 ఇష్టములేనివో తినుకొని నైజులు
 వాపనీయబడును.
 ఉమిడి రామయ్య శెట్టి,
 (1842) గురుస్వామి శెట్టి
 నగల వర్తకులు చైనాబాదురోడ్డు, నందరాజు

జ్యోతిషము

మీ జాతక మైనను కడుపు వాన మైనను పంపును.
 ఒకసంవత్సర ఫలము గాని పూరాజాతకము గాని కలిలో చెప్పి
 బడిన జైమిశ్యాది గ్రంథములచే వడ్డల నిరారణచేసి రుజు
 విచ్చినట్లు శాస్త్రజ్ఞులముగా తయారచేసి సరసమైన ధర
 లకు వి. పి. గా పంపబడును.

శ్రీధర వెంకటసిద్ధాంతి,
 నేమనూరు, అంబాడి పేటపోస్టు, గోదావరి జిల్లా

ముఖ్య గవనింపు (2942)

మోగ్యతావర్తములు

(5) మెదడు నుపయోగించునట్టివా రందరికిని వారెన్ డె
 సిటీలో నుండు, దుగ్గా మెడికల్ హాల్ వారి ఫాస్ఫో డ్రాప్
 టోప్ ధము ఒక కరడు వంటిది. నా మెదడు సంబంధమైనట్టి
 వ్యాధు లన్నియు పూర్తిగా నయమైనది.

రంగూన్ } బాబులాల్,
 80-6-19 } హైదరాబాద్

ప్రకటన

క్రొత్త క్యాంపు ఫర్నిచర్ శాల
 సామానులు మేల్చినది. ధరలు సరసము.
 వలయువారు క్యాటలాగు నిమిత్తం వ్రాయించేడి.
 పి. విరాసామినాయుడు అండుకో,
 నరసారావుపేట, గుంటూరుజిల్లా

వనాపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుద్ధము చేయుట
 యందు చేర్చుక గాంచినది ధర 1-10-0
 ఇండియా సిలోకొనందు ఎచ్చటికైనను తపోబాటరు
 కచితముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావంత్
 నెం 144 పనసవాడీ, బొంబాయి

చరక సంహిత

సూత్రసానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 లే

కొద్ది కాపీలు మాత్ర మున్నవి.

కలయువారు : (8767)
 డాక్టర్, ఆచంట లక్ష్మీపతి సి. ఎ. ఎం. పి. సి. యం.
 మేనేజింగ్ డైరెక్టర్
 ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లెమిటెడ్)
 19, హాన్స్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు మద్రాసు.
 అని వ్రాయవలెను

దేశమునందు వర్షములు-పంటలు

కలకత్తా, అక్టోబరు 5:-

మధ్యహిందూస్థానము నందును ఉత్తరహిందూస్థానము
 నందును సుమయోచితముగను వంగదేశమునందు అమితముగను
 వానపాతురైనను. గోమహిమైత్రులపంట అనుకూలముగనున్నదిగాని
 సంయుక్త రాష్ట్రమునందు అతివృష్టిచే కొంత తొందరకలిగినది.
 చెన్నపురి, దక్షిణబొంబాయి, హైదరాబాదులలో కొన్ని భాగ
 ములందు వానలు కురువవలసినదానికి శత్రువహయ్యెను. మధ్య
 పరగణాలను, మధ్యహిందూస్థానము, ఉత్తరహిందూస్థానము,
 రాజస్థాన్ రాష్ట్రము, బీహారు బీహార్, ఆస్సాము చెన్నపురి పడ
 మటితరములందు నేడ్యపు పరిస్థితులు అనుకూలముగ నే
 యున్నవి సంయుక్త రాష్ట్రము లందును వంగదే
 శము చెన్నపురి బొంబాయి ప్రాంతములందు కొన్ని భాగములందు
 వాన లమితముగాచే చాలవచ్చును కల్పించినది. దక్కను నుండల
 ములలో తప్ప తక్కినచోట్ల పరిస్థితి అనుకూలముగ నేయున్నది.
 రిపోర్టుచిచ్చి తరువాత చెన్నపురి దక్కను ప్రదేశములందు
 వానలుకురువినకని తెలిసినది. దక్షిణమున నేవో కొన్ని స్థలములలో
 తప్ప హైదరాబాదునందు పరిస్థితి అనుకూలముగ నేయున్నది.
 బర్మా రిపోర్టులందుగూడ అచ్చటికిని బాగుగ నున్నదనియు,
 మెట్ట ప్రదేశములవానలు వచ్చినదనియు తెలుపబడినది. అన్ని
 ప్రదేశములందును ముఖ్యముగా నుత్తరహిందూస్థాన మందు
 ధరలు చాల తగ్గెను.

కలకత్తా, అక్టోబరు 5:-

అతివృష్టి చాలవచ్చును కల్పించినది. ఇంట్లు ధనము,
 ధాన్యము పశువుల మూలమున కల్గినవృష్టిగాక అకలవల
 ప్రాణాపాయముగూడ కల్గినదని తెలియుచున్నది. పార్వతీపుర
 ము జైవాలగుంజువల మధ్య యిరువదారుల కిరువైపుల నుమా
 రు డెబ్బది యెనుబదిమైళ్ళవరకు వరిపంట పొడైపోయినది. పుండి
 పంట మాత్రము అంతగ చెడలేదు. ఆగష్టు సెప్టెంబరు మాస
 ములలో పంట కోతకు వచ్చు కాలము అపుడుఅచ్చట చచ్చట
 కోతలు ముగిసి యుండెను. ప్రజలను ప్రభుత్వమువారు
 రైతులకు సహాయపడిరి. వాధపడిన స్థలములందు ప్రజలకు
 సహాయము చేయుటకై ప్రభుసంఘములు స్థాపించబడినవి.
 ఆహారపదార్థములు, గుడ్డులు, మందులు పంపుటయందు దీరం
 ఘములు చాల పాటుపడుచున్నవి. రైల్వేకుం నెనీవారికి చాల
 నష్టము కలిగినది. ఇనుపదారులవల్ల కల్గిన నష్టముగాక, రాక
 పోకలు నిర్విక కారణమున కంపెనీవారికి ఏడులక్షల రూపా
 యలు నష్టమని అంచనా వేయబడినది.

కలకత్తా, అక్టోబరు 5:- ఇంకను ఉత్తర బంగాళాలోను
 వృష్టిపంట మారలేదు. నీరు తగ్గుచున్నది. డాక్టరింగు మెయిలు
 బండి రేపు పోవచ్చునని తోచుచున్నది. భాంగోరాఘోకా
 రాలకు మధ్య యిరువదారు కొంత సడలినది. అయినను రాక
 పోకలు జరుగగలవని తోచుచున్నది.

గుజరాతీ విద్యాపీఠము.

బొంబాయి అక్టో 4:- గాంధీవారములో గుజరాతీజాతి
 విద్యాపీఠమునకు సుమారు పదిలక్షల రూపాయలు వసూలు
 చేయబడినది.

కలకత్తా, అక్టో 4 — ఉత్తరగంగ దేశమున అతివృష్టిచే
 చాలబాధపడుచున్న జాతికి సహాయార్థము పి. సి. వాయిగారి
 యధ్యక్షతక్రింద ఒక గొప్పసభ జరుపబడెను. అనేకమంది
 నాయకులు మాటలాడిరి. సహాయధనము కనూలు చేయుటకు
 నోకసభ నెర్పరుపబడెను.

బాధిభూములకు నలువడినుండి, ముగ్గురు వైద్యుల
 తోను ఆహారపదార్థములతోను వెడలిరి. బర్మన్ మహోదా
 గారు ఉత్తర బంగాళా ప్రదేశమునకు కొంతమంది శ్రమిలను
 సహాయార్థము పంప తీర్మానించుకొనిరి.

సహాయ సంఘమువాటికి వంగప్రభుత్వపు ఆర్థికమంత్రి
 యిట్లు తలచినది. బాధిభూములవిషయమై తమ తంతి
 అందినది. గత వారమువచ్చిన అతివృష్టిచే నష్టపడిన నీరులకు
 సహాయధనము ప్రభుత్వమువారు ముందలాధికారులకు పంపిరి.
 వారు వ్యయముగ సహాయము చేయుచున్నారు.

THE BENGAL COTTON WOOLEN AND MILLS LTD.,
 Wanted, agents to sell shares of the
 above company which commenced business
 in grand style and guarantee 20 per cent
 dividend in the first year. For Prospectus
 and particulars please apply to Roy Dutta
 and Co.
 172, Bow Bazar Street, CALCUTTA

ప్రకటన

(339)

మాచర్ల రామన్న బయందరు సాల్పుడిపా
 యీసేరులో మొదట మాచర్ల రామన్నగారును
 ఆయన చనిపోయినపిమ్మట ఆయనకుమారుడు శివన
 చిదంబరయ్యగారు వక వాటాదారుగాను, బిరనల్లి
 సాయబన్నగారి కుమారుడు భద్రప్పగారు రెండవ
 వాటాదారుగానువుండి వీధురుకులని వ్యవహారస్తూ
 వుండిరి. 1922 సెప్టెంబరు తే 28 ది నుండి యీ
 వాటాదారుల వ్యాపారము యెత్తివేయబడెనుగాన
 ఆవ్యాపారములో నిపుడు శివచిదంబరయ్యగారికేటి
 సంబంధమునులేదు. ఆతేదినండి బిరనల్లి భద్ర
 ప్పగారిొక్కరే ఆవ్యాపారమున కంతకును సర్వా
 ధికారి గాన ఆస్తికాని అప్పలకుగాని ఆయన
 యొక్కడే బాధ్యుడు. ఇకమీదట భద్రప్పగారి
 పేరుమీద మాత్రమే వ్యాపారము జరుగును.

- (1) బిరనల్లి భద్రప్ప
- (2) మాచర్ల శివచిదంబరయ్య మైనరయి
 నందున సంతకము రాలు మాచర్ల
 బుచ్చయ్య.

శ్రీదుర్గాస్వదేశిస్టోర్సు

వైశేరుతో బెజవాడ పాఠాశీసుగారున్న, మద్రాసు
 ప్రాంచీలోనున్న నేను చేయుచున్న స్వదేశిస్త్ర వ్యాపార
 మును వారపు నవ్యవహారములకు దూరగుంట్ల వెంకటరత్నం
 గారిని మేనేజరుగా ఏర్పరచియుంటిని. వారు మాత్రవహారములు
 సరిగా జరుపక లెక్క చెప్పక సామ్యు కుంపచేశనందన వారికి
 నోటినుంచి మేనేజరు లిగించి పక్క ఆఫ్ అటార్నిని రద్దు
 పర్చుచున్నాను కాట్టి ఎక్కువన్న కడరు దూరగుంట్ల వెంకట
 రత్నంగారితో శ్రీదుర్గాస్వదేశి స్టోర్సుకు గాని వాకు గాని
 సంబంధించి వ్యవహారము ఎక్కువన్న జరుపకూడ దని యిందు
 మూలముగా తెలియజేయుచున్నాను.

నందిపాటి జగన్నాయకులు, ప్రొపైటరు.

కలసులభము. ఫల మధికము.

ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి
కుమార్డు సర్వేశం తాలూకు మేడ.
రూ 16,500 లకు లాటరీ
చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

ఆశ్చర్యకార! (189)
 కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు పెద్దలకూరులోని మొగిసిపటా
 నెం 148 య కలిగినటువంటిన్ని 100 డెంతయులు కలిగి
 నామేడను ఆదాల బీరువాల ఫిట్టింగున్న, ధులము సహా లాటరీ
 మూలముగా ఏకైకయించుచున్నాను. ఇంతవరకు చాలా చీట్లు
 విక్రయించబడినవి. కొంచెము మాత్రమే మిగిలియున్నవి. చీట్లు
 పూర్తిచుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు నాకుభూర్తియైన వెంటనే
 లాటరీ కలిపే తేది వ్యతికలలో ప్రచురపరచి యెలూరుపట్టణ
 మూలో ఖురాశా మనుష్యుల యెదుట లాటరు వేయబడును.
 కనుక ప్రతివారును వారి వారి ఆవృష్ట్యనుల నిర్ణయించుకొనుట
 కిది మంచితరుణము. త్వరపడును. తరుణము మించిపోయిన
 తరువాత కష్టత్రాపడెన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి
 రూ 5 ల మాత్రమే. ఇంకా పూర్ణమయిన తినినీళ్లున్న, విశు
 యులున్న కోరువారు పోస్టుఖర్చులు పంపి జవాబు తెప్పించు
 కోవచ్చును. ఈ చీట్లవల్ల వసూలు అయ్యే సామ్యు కృష్ణాజిల్లా
 యెలూరు పెద్దలకూర్ కో ఆంశరేణు బ్యాంకింగ్ నుంచబడును.
 2. ప్రతిగామమునందును మంచి రేణుజంట్లు కానుక
 యును. మంచి కమీషను ఇవ్వబడును. వివరములు కోరువారు
 జవాబుకు టపాల బిళ్లలతో యిక్కింద సంతకము చేసినవారికి
 వ్రాసిగాని, స్వయముగా వచ్చి గాని తెలుసుకొనవచ్చును.
 "చీట్లు కావలసినవారు, తమ ఆద్రస్సును స్పష్టముగ
 వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 ల చొప్పున మడి ఆర్డరు చేసిన
 యెడల, ఆందిన వెంటనే చీట్లు టపాలలో పంపించబడును."
 లాటరీ చీట్లు వి. పి. లో పంపబడెవు.
 ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం,
 కృష్ణాజిల్లా }
 1-7-1922. } మేడ వాక్కుదారుడు.

అపుడు ఇపుడు

స్వదేశీయము - అసహాయము

“స్వదేశీయోద్యమమునాడు ఆంధ్రదేశము నందెల్ల ముందడుగు వేసిన మచిలీపట్టణము నేటి ఆసహాయోద్యమము యమునం దుపేక్షరహితము వింతగా నున్నదని” గుంటూరు ప్రముఖులలో నొకరియధ్య పాత్ర వ్రాసిరి. కాని, అపుడు ముందడుగు వేసిన దెవరు? ఇపుడు వెనుకబడినదెవరు? పట్టపర్తిక్షలయం దారిద్ర్యవారసు, భవంతులును, న్యాయవాదులును, స్వదేశీయోద్యమము సమయమునను అసహాయముతోడనే యుండిరి. అపుడు మచిలీపట్టణమున జిల్లాసంఘముమూలమున రాజకీయోద్యమమున పాల్గొనచుండినవారిలో చాలవంద స్వదేశీ వస్తుప్రోత్సాహమునకు అనుకూలుగు నుండియు, విదేశస్తు బహిష్కారమునకు మూలము దూరముగానే ఉండుచు వచ్చిరి. తెనాలిలో సమావేశమైన కృష్ణామండలసభయందు విదేశస్తు బహిష్కార తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టినపుడు ప్రైవటులులో ఎందఱో రాతీర్మానమువై తమకోపనలమును బ్రకటించిరి. దానిని బట్టియే వారియభిప్రాయములను కనుగొనవచ్చును. ఇంతదూర మేలకే ప్రస్తుతము ఆసహాయోద్యమమున నడచుచున్న కొండవేంకటస్వయ్యపంతులుగారే విదేశస్తుబహిష్కారమును అనుమానముతోడను, భీతితోడను చూచుటయే కాదు, ఆతీర్మానమును నిరోధించు నుడ నిరోధించిరి. ఆసహాయోద్యమమునకై ప్రస్తుతము విశేషత్యాగమును చూపుచున్న గుంటూరు యువజనులలో పెక్కుమంది బందరుయంతనలను సందేహముతోడను భీతితోడను చూచుచు వచ్చిరి. కాని అప్పటిలో గుంటూరును చలింప జేయుచుండిన యభిప్రాయములు కేవలము రాజకీయములుగాక సాంఘికముగ నుండిన సాంఘికసంస్కారములను తమ యుద్యమమునకు ప్రభుత్వసహాయమును ప్రజాసహాయమును చెందును కలుగు నుద్దేశముతో కలకరమును పుట్టించు రాజ్యాంగవిమతములలో సంబంధ మంత కలుగజేసికొన కుండిరి. బందరువా రట్లు ఏయుద్యమమునకును కట్టుబడలేదు. గుంటూరు అప్పటి స్వదేశీయోద్యమమునం దంతగా పాల్గొనకుండుటకు కారణము వారి సాంఘికోద్దేశములు మాత్రమేకావు. తీరుబడి కలిగి పరాధీనత లేని యువజనులు ముందుకు రాకపోవుటయు బలవత్తరము కారణముగా తోచుచున్నది.

సరే పెద్దలు కట్టజేసినవినువది తమసహాయచుండగా కృష్ణామండలమున స్వదేశీయోద్యమమున వ్యాపింపజేసిన దెవరని ప్రశ్నింపవచ్చును. ఇపుడుకొంతకాలము వయసున పెద్దలనిపించుకొనదగి అపుడు చిన్నలుగనుండిన గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమరావు కోన సీతారామారావు ముట్లూరు కృష్ణారావు కాతాశ్రీరామకృష్ణ బోడినారాయణరావు ఆకుపల్లి నారాయణరావు మున్నగువారే యీ యుద్యమప్రచారమునకై విశేషపరిశ్రమ చేసిరి. అపుడు కృష్ణామండలసంఘమున పెక్కుమంది విద్యాధితు లుండిరి. అందులను నాసంఘమున కొంతవలతుబడి కలిగియుండిరి. సభ్యులలో చాలవందకి స్వదేశీ ప్రస్థిమాన ముండినవలది నిశ్చయము. ఆ యి న ను యు వ జ ను లు ప్రారంభించిన తీవ్రమగు విదేశ వస్తు బహిష్కారోద్యమము పట్ల వారియసమ్యక్తము తీవ్రగ్రహణమును కలిగించిన యువజనులు ప్రారంభించిన యుద్యమము క్రమముగా విజృంభించినది. సామాన్యజనులకొకటై బందరు మచ్చలచానడిలో వారము వారము ఉపవాసము లియ్యబడినది. ఈ ఉపవాసములలో చిన్నవారే కాక పెద్దలుగ నుండిన పురాణం వెంకటప్పయ్య, న్యాయతి నుబ్బారావు, జె. డి. సామ్యూలు గార్లవంటివారును పాల్గొని సామాన్యజనులజ్ఞానాభివృద్ధికై తోడ్పడిరి. రాబర్టుస్కా చాకులో సాయంకాలములందు ఉపవాసము లియ్యబడుచుండినది. కాయకష్టముచే జీవనము చేయువారి నిమిత్తమై చాకులో నొక చక్కని పుస్తకభాండాగారమును వార్తాపత్ర మందిరమును స్థాపింపబడినది. బందరు పట్టణమున వీధులవెంట సమా తిగి సభలకు రానివారికొకటై ఉపవాసము లియ్యబడినది. సరవగ్గులుల స్థాపనముకై గట్టిత్రయత్నము జరిగినది. ఇంతటితో యువజనులు, వృద్ధులందఱును, వీరందఱు నిర్దోషులచొప్పున చీలి బందరు, వీలూరు, తణుకు, నరసాపురము, భీమవరము తాలూకాలలో మూలమూలందు రయిగ్గును కాలవలను లేకుండిన గ్రామములకు సహితము కాలి నడకవై న బోయి స్వదేశీయోద్యమమున కై కృషి చేసిరి. పా ల కొల్ల లో స భ ను సమావేశపడుటయే దుస్తరమయ్యెను. అందుచేత, నచ్చట పాటకములను ప్రదర్శించు చుండిన ఒక కంపెనీవారి మైత్రిని సంపాదించి వీరిలో కొందఱు తమకు దగిన శేషములను ధరించి

స్వదేశీయోద్యమమువై విముఖులుగ నుండిన పాలకొల్లువారి కావార్తను చాటు లిగిరి. ఇందు ముఖ్యముగా బోడి నారాయణరావు గారు కోటప్పతిరువాళ్లకు బోవుయాత్రితులవలె శేషము ధరించి దానికి జతగా ఒక ప్రభునుకూడ గట్టుకొని, అందునకు తన పాటలను పాడుచు, మధ్యకావ్యము వారు చేయుచుండిన స్వదేశీయోద్యమప్రసంగము మిక్కిలి హృద్యముగా నుండి. డి. ఇంతలో, అంతర్వేదియొక్కవము వచ్చినది. ఆ తీర్థయాత్రనకు వచ్చు యాత్రితులకు స్వదేశీయోద్యమమును బోధించుటకును బందరు జాతీయకళాశాలకు ధర్మమును కనులుచేయుటకును సంకల్పము కలిగినది. అంతట, వీరందఱును కట్టుకొని ఆతిరువాళ్లకు పోయిరి. అక్కడను వీరు పండిత్రమకు మితిలేదు. తీర్థయాత్రకై వచ్చు ప్రజను ఆకర్షించుట బహుకష్టము. వారిమనస్సులు వేటువిధి మగు నాలోచనలతో నిండియుండును. ఒక వోట వారు నిలువబడక, ఊరక తిరుగుదురు. ఆదిగాక వారి మనస్సులకు రుచించువిషయములు స్వదేశీయోద్యమములు కావు. సంప్రదాయ సిద్ధాంత గు పాటలును, ఆటలును అయినను, వారి యావనోత్సాహము నెట్టి యాకంకములను సలుపలేక పోయెను. కొందఱు రథము మీదను వాటికొండలు మంటపముమీదను, కొందఱు భోజన కాలల దగ్గరను, వేటొక కొందఱు సమద్రపు రేవుదగ్గరను, నిలువబడి గొంతుకలు చించుకొని వేలకొలది జనులకు ఉపన్యసించిరి. అక్కడ వాగ్ముఖులని నిలువయుంచిన మజ్జిగను, బురదనీటిని త్రాగి ఏపాకలలోనో పరుండుటచేత చాలమంది జ్వరముచే బాధింపబడిరి. ద్రవ్యాపేక్షచే నీయుద్యమమున ప్రవేశించిన వారెవరులేదు. ఈసందర్భముననే ముట్లూరు కృష్ణారావు గారి కబ్బయంతకాలము, స్వదేశీయద్రాక్షకాలము, బయలుదేరినది. ఈయుద్యమమునకు కృష్ణాశ్రమిక చేసినసో అపారము. ఇది యొక ప్రత్యేకవిషయముగా చర్చింపదగినది. కనుక ప్రస్తుతము విడిచెదను.

బందరుపట్టణమునను, కృష్ణామండలమునను, తదితరప్రదేశములందును, నీ యువజనుల పేర్ల పెరుగనివారు మిక్కిలి కొద్దగనుండిరి. వీరులవెంట బోవుచువున్న శ్రీమ. “స్వదేశీవాల్లు-స్వదేశీవాల్లు” అని పెల్లక చెప్పకొనుచుండెడివారు. వీరి ఇంటిపేర్లు వెనుకకు పోయి “స్వదేశీ” అను బిరుదమును ప్రజలు తగిలించిరి. ఇక, పోలీసువారు వీరికి చూపుచుండిన లక్ష్యము విషయమై చెప్ప నక్కఱలేదు. ఇంటియొద్దను కావలి, ఇల్లు బయలుదేరినపుడు కావలి, రయిలలో ఎప్పుడపుడు కావలి, ఊరికి బోవునపుడు పెల్లిగ్రాములు, ఊరు చేరితరువాత పెల్లిగ్రాములు. పోలీసువారు ఆటు కొంగలగుంపును, ఇట్లు స్వదేశీగుంపును నొక్క విధముగానే చూచుచు వచ్చిరి. నర్సాపురములో ఒక పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుగారు ఆ ప్రాంతములకు స్వదేశీగుంపు వచ్చినదనియు, కనిపెట్టి యుండవలయుననియు, తమ జాబేదారులను పంపించిరి. పట్టపర్తిక్షల వారును, భాగ్యవంతులును, చాలమంది యీ యువకులతో మాటలాడుటకే భయపడుచుండిరి. స్వదేశీయప్రచారము వలన యువకుల కొక విధమగు ప్రాముఖ్యము కలిగినను అది బహుకష్టములతో నూడి యుండినది.

కృష్ణా మండలము, అపుడు కృష్ణా ప్రతీకలనను, యవజనులందఱు చేసిన ఆందోళనముచేసిన ఆంధ్రమండలములో పెల్ల ప్రాముఖ్యము వహించిన దనట నిశ్చయము. ఈయుద్యమ ఫలితముగనే బందరులో ఆంధ్రజాతీయవిద్యాలయము నెలకొల్పబడినది. కోపల్లె వాసుమంతరావు గారు సేవాకతమును బూని దారిద్ర్యమును వరించిరి. శ్రీరామకృష్ణగారి కృషిచేత ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిసంఘము స్థాపింపబడినది. స్వదేశీయవ్యాపనమునకై స్వదేశీ కంపెనీ నెలకొల్పబడినది. ఆదిమాంధ్రుల యభివృద్ధికై శాంతి పాఠశాల ప్రారంభింపబడినది. మచిలీపట్టణ మీ విధమున నప్రస్థానము వహించి యుండ, గుంటూరు మండలమున శేషధరుగు ప్రచారము కానరాకుండెను పడెడ్లు దాటినది. స్వదేశీయోద్యమసందర్భమున కృషి చేసిన వారిలో కొందఱు బందరునుండి వెడలిపోయిరి. ఇట్లు వెడలిపోయిన గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు పూర్వముగన్న సభకముగా, శేషసేవ చేయుచునేయున్నారు.

ఇపుడు తిరిగి ఆసహాయోద్యమము వెకలిచి. బందరు వారు పూర్వమువలె నిపుడును పనిచేయుచునే యున్నారు. ముట్లూరు కృష్ణారావుగారు కృష్ణాశ్రమికమూలమున అన్వీతియ మగు సేవ నొనర్చుచున్నారు. డాక్టరు పట్టాభిసేతారాయయ్య గారు తమ యఖండమేధాసంపదను ఆసహాయోద్యమమునకే తమ జన్మభూమి మూలమున వినియోగించుచున్నారు. కవుతా శ్రీరామకృష్ణగారు తమ యగ్రగళ వాగ్ధరిని కొంతకాలకు

శిట్టివేసినను, వీరి మొక్క కృషిమూలముననే ఆంధ్రజాతీయ విద్యాలయము నందలి మరచుగములకాలము వెలసి, ఆంధ్రులకును, తదితరులకును ఖద్దరు వస్త్రోత్పత్తి జేయుచున్నవి. చెరువువాడ వేంకట నరసింహముగారు తమ యత్యాస వాగ్ధరి మాధుర్యమున మండలము నంతయు ముంచిరి. వల్లూరు సూర్య నారాయణరావుగారు పరాక్రమవంతరుగు తమలేఖిని కార్య సాధనమునకై వినియోగించు చున్నారు. డాక్టరు అచార్యుల రావుగారు కర్మిష్టియై వస్త్రోత్పత్తికి బూని ప్రత్యక్ష సేవను జేయుచున్నారు. బందరు అపుడు ముందుకు బోయినదేమి ఇపుడు వెనుక బడినదేమి? మాగ్గు గలిగినది. గుంటూరువారిలో గాని, బందరువారిలో కాదు. ఇపుడు గుంటూరువారిని చలింప జేయుచున్న యభిప్రాయములే పడెడ్లకొండట బందరువారిని చలింపజేసినవి. గుంటూరులో గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణ, మాడభూషి నరసింహాచార్యులు, ఉన్నవలక్ష్మీనారాయణగార్లు మున్నగు వారు తమ వ్యాయవాదిత్వత్వి విస్తరించుటచేత తమ స్వాతంత్ర్యప్రియత్వమును బ్రకటించుటయే కాదు, నిరపమాన మగు త్యాగమును బూనిరి. ఈ త్యాగము మన యాంధ్రదేశపు చరిత్రలో నూతనతకమును ప్రారంభింప జేయుచున్నది. న్యాయ వాదు లచ్చటచ్చట తమవృత్తిని విస్తరించినను, మొత్తమున వీరు పూర్వ మేమిచేసిరో ఇపుడును నడచేయుచున్నారు. న్యాయ వాదు లందఱును తమవృత్తిని విస్తరించి ఆ మూలమున న్యాయ, స్థానములను నిరధికారముగ నొనర్చుట యు కారణసభలకు సభ్యులను కంపుట నిగి ఆ మూలమున రాష్ట్రముయొక్క ప్రాణకత్తి నిలుపుటయు, సామాన్య విషయములు కావు. ఇందు కార్యక్రమముగ నుకల్పము చాలదు. జాతీయంతటియొక్క స్థిరసంకల్పమును, కావలయును. ఆసహాయోద్యమమున, జయప్రదము గావించుటకై యొక యూరి యొక్క నిర్మాణము చాలదు - జాతీయంతయు పునర్నిర్మాణ మునకు బూనవలయును. ఇట్టి యత్యాసప్రయత్నమున కొలది మంది వైశ్యకాలముమాత్రమే ముందుకు నడువకలరు. పెక్కుమంది ఆత్మపీయలు ముందుకు బోవుచుండువారిని వెనుకకు లాగుచుండురు. ఈయుద్యమముయొక్క జయోపజయములు జేత, మునందచ్చటచ్చట ప్రదర్శింపబడుచున్న నిరుపమానమగు త్యాగ ముమీదగాక, జనసామాన్యలలో వ్యాపించు రాజకీయజ్ఞానము మీదను, ప్రజాశక్తి విజృంభింపజేయు నిర్మాణముమీదను, స్వాతంత్ర్యభిలాషమీదను ఆధారపడియున్నది. ప్రస్తుతము కారాగార మన్నభయము చాలవందకి పోయినది స్వజాత్యభిమాన ము హెచ్చినది. సామాన్యజనులలో సహాయ పూర్వముగన్నను ప్రబోధము కలిగినది. ఎంతమాగు వెనుకటికిని, ఇప్పటికిని, కనబడుచున్న నొక్కజాతీయోక్తముకై తాత్కాలికమగు నుజ్జే కమునుబట్టిగాక స్థిరమును, అచంచలమును, సమజ్ఞానముమీదను, నట్టి జ్ఞానములను గలుగు జేతకైమీదను, త్యాగముమీదను, కావ్యనిర్వాణమునకై ఏష్టాపబడు నిర్మాణముమీదను ఆధార పడి యున్నది. వీరి యన్నింటినుండు కృష్ణామండలము ఏమండలమునకును తీసిపోకలదు. కృష్ణామండలవాసుల రాజకీయజ్ఞానము గాఢమైనది. స్థిరమైనది. మండల ముఖ్యపట్టణమగు మచిలీపట్టణము పూర్వమువలె నిపుడును ముందునకే సాగిపోవుచున్నది కాని, నిలువబడులేదు, పునఃప్రేరేపించులేదు, వెనుకబడినదియులేదు. చలనము లేని భక్తితో, భయమెటుగని జ్ఞానముతో, దేశమును, జాతినీ, నేపించుచున్నది.

ఆమటపల్లి నారాయణరావు.

తెజవాడ ఆయుర్వేద కళాశాల ప్రారంభోత్సవము ఆయుర్వేద భూషణ నోర రామకృష్ణగారి యధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. శ్రీయంత నోర మహావ్యకృష్ణ కాకినాడ ఆయుర్వేదాశ్రమ వ్యాకరణోచార్యగారును, శృంగేరిసతము విద్యానకే. శేషకృష్ణ, చేర్యును డి. వి హనుమంతరావు గారును గుడవాడ టి. జి. కృష్ణమూర్తి పంతులుగారును యింకయు అనేక ప్రముఖులు సభ సలంకరించి యుండిరి. కళాశాల చాల యభివృద్ధి పొందవచ్చునని తోచుచున్నది. ఆందు శేరభోవు విద్యాధిపతులైన గా వ్రాయవలయును.

లక్ష్మో. 4. అక్టోబరు న్యాయవిచారణా కార్యనిర్వాహక విభజన చట్టము సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి యామోదము నొందినను, భారత ప్రభుత్వమువారి యామోదము కొరకు పంపబడినది. వచ్చిన వెంటనే ఆచరణయం దుంచబడును.

మేజరుసర్ విలియము యెడ్వర్డుస్ గారి స్థానమున ఇండియన్ మెడికల్ సర్వీసు జనరలుగా నుండుటకు పంజాబు సివిల్ అప్పటి జనరలు కల్. ఆర్. సి. మాక్వాయ్ గారు యనుమట్టు హెచ్. య. వైస్రాయిగారు నియమించివారు.

మ. దేనియా సభ

తురుష్క-వరతులు

డాక్టర్ నెల్సన్ బలసంధి-భావినిర్ణయము

ప్రియమైన ప్రత్యేకసభను గౌరవ

మ. దేనియా సభలో తురుష్క-వరతులు మూడు

వరతులను గౌరవ

అండక్, అక్టోబరు 11-20. ముందు కాయ బోధనలు జరిగినట్లు ప్రధానము తురుష్క-వరతులు మూడువరతులను గౌరవించునట్లు దేవుని నేయింపుటకై తెలుపుచున్నది; ఇది ఏమనఁ—గ్రీకులు క్రైస్తవము ప్రేమను భావించేయవలెను. తురుష్క-వరతులను నిర్దిష్టపరిపాలనము, తురుష్క-వరతులు ప్రత్యేక పెట్టెలలో ఉంచును; తక్కువ ప్రత్యేకమును గూర్చి స్థలార్థముననే కొని ఒడంబడికను చేసికొనవలెను ఈ సమావేశము దాటిపోగాడదని నిర్ణయముచేసిన ఏర్పాటును కేవలం గా రంగీకరించునగాని బ్రిటిషువారు చనువును భావించేటట్లే అనుమతియు కేవలం గా రంగీకరించును.

ఎక్కి-మెహమదును బాబాని కేయంటా?

కాక్ స్టాంటిన్ పోలిస్ అండ్ వార్డు క్రైమి గారిట్లు తీర్మానించుచున్నాడు:— కాక్ స్టాంటిన్ పోలిస్ తీర్మానించుచున్నది ఏమనఁ—చివరికి సముద్రమునుండి మట్టిడింపబడుటకు అనుకూలముగ నుండుటచే అట్టిభయము తగ్గించుటకై తురుష్క-సామ్రాజ్యరాజధాని అసియామైనను మధ్యభాగమున ఉన్న ఎక్కి-మెహమదును మార్పుటకు కొందరు బాతీయవారులు సూచించుచున్నారు.

ముద్రాసభ

మాడవ తేదీన ప్రారంభమయ్యెను. మిత్రమండలి సేనాధిపతులకు తురుష్క-గ్రీకు ప్రతినిధులకు జరిగిన వాదప్రతివాదము తెలియు లండనుకు ఇంకవరకు చేరలేదు. గ్రీకు సేనాని సరిగా సభవేళకుపోయి కేరనోటిలోయని సందేహించుచున్నారు.

గ్రీకులు ప్రేమను భావించేయట ప్రారంభించినప్పటినుండి మిత్రమండలి సేనలు క్రమేణా ఉభయములను అనుకొన్న ప్రత్యేక ముద్రకును ఆక్రమించుకొనవలయు నని మిత్రమండలి సేనానులు సూచించెద రని వార్తాప్రతిక లన్నియు సాధారణముగ ఏకాభిప్రాయమును జూపుచున్నవి.

తురుష్క-సేనలకు ప్రత్యేక పెట్టెలయొనని గూడ సూచించెదరు. ప్రేమలో ఈవిధానము ననుసరించి సంధిసభకు ఆహ్వానము సంపెద గనుకొనిరి. మరియు ఆ ఆహ్వానము, తాత్కాలికపు తటస్థపడేకపు సరిపాటులు మిత్రమండలిచే ఏర్పరపబడినప్రకారము అంగారా ప్రభుత్వమువారిచే మన్నింపబడినదే తురుష్క-వరతులకు సమపాదము, ప్రేమను మిత్రమండలి కాపాడుటయొక్క తటస్థించునను వరతులకు లోనైయున్నది. కాన ఈవిషయమై తురుష్క-ప్రతినిధులు అలంబించు వైఖరినిబట్టి మదేనియా సభ మంచిచెడ్డలు ఆధారపడి యుండును. బ్రిటిషు రక్షకపంక్తి నుండి కొంతదూరము తురుష్క-సేనలు వెనుకకు జరుగివలెను తురుష్క-సేన లింకను చనువులోనే యున్నయని.

సభనుగూర్చి ఉత్సాహము

కాక్ స్టాంటిన్ పోలిస్, అక్టోబరు 11:— గతసాయంత్రము మ. దేనియా సభకు బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి, ఇటలీ సేనానులు బయలుదేరిపోయిరి. గ్రీకు ప్రతినిధి రేపుచేరును. సభ 24 గంటలు జరుగు ననుకొనుచున్నారు. సభ నుముఖముగ జరుగునని మిత్రమండలి తురుష్క-వరతులను గనుకొను చున్నారు. గ్రీకులు తూర్పు ప్రేమను భావించేయట ప్రారంభించింతోడనే మిత్రమండలి సేనలు క్రమేణా తూర్పు ప్రేమను ఆక్రమించుకొనవలె నని తురుష్క-పరిపాలనా ప్రవేశమునకును ప్రైవేట్ ప్రవేశమునకు అంగీకరించవలెననియు మిత్రమండలి సేనానులు సభలో తీర్మానము లుపపాదించెదరని ప్రకటించబడినది. చనకు ప్రత్యేక సమస్యను బ్రిటిషు తురుష్క-సేనాను లుభయముమాత్రమే చర్చించెదరు.

మరల తురుష్క-సేనలు చనకునుండి కొంచెము మరలివనని సేన ప్రకటించబడినది. కాని తటస్థపడేకములోనే తురుష్క-వరతులు చాలవరకు వున్నారు.

కాక్ స్టాంటిన్ పోలిస్, బ్రిటిషు సేనలు
కాక్ స్టాంటిన్ పోలిస్ అక్టోబరు, 11:— బ్రిటిషు సేనలు చేరినవి. ఓట్లమునుగుండా పోయినవి. దేశీయ క్రైస్తవులు వీటిని జూచి సంభ్రమమునకుపోరి. సాక్షులు అనుకూలస్థితియందున్నవి.

అంగారా ప్రభుత్వమువారి భయములు

కాక్ స్టాంటిన్ పోలిస్ అక్టోబరు 11:— ప్రేమలో మహమ్మదీయులను సోదాశేయ్యులన్నా రనియు ప్రతికూలులను జూపుచున్నారనియు అంగారా ప్రభుత్వమువారు మ్యంరెగ్యుల్ సేనానికి తీర్మానించెరిరి. అద్రియానోపొలులో నున్న గొప్ప గొప్ప నిల్వములను గ్రీకులు ధ్వంసము చేయదురేమో యని భయపడుచున్నారు. గ్రీకు సేనలను అదమాయాప్రతి సంగతలెని గ్రీకు ప్రభుత్వమువారికి మిత్రమండలిచుండుటలు తెలియజేసిరి.

తురుష్క-సేనలు చానకుదగ్గర చేరుట

కాక్ స్టాంటిన్ పోలిస్ అక్టోబరు, 11:— ఎకో కనుండి నెనుకుకు వరలివ తురుష్క-సేనలు చుట్టు కొని పోయి చనకు దగ్గరకు చేరినవి. చనకురంగము నంతటినుండి కొంచెము తురుష్క-సేనలు జరుగివనని సేనానము తెలుపుచున్నది.

తురుష్క-ప్రభుత్వ ప్రకటనము

థాక్సునోము లోనున్న తురుష్క-ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు ప్రస్తుత స్థానానుకూలము అక్క-జెట్టుటకు అంగారా ప్రభుత్వ ప్రతినిధులకు అధికారమునులేనని అచ్చి జేయవలయునని తురుష్క-ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించి రని తురుష్క-అధికార దగ్గమువారు ఇచ్చట ప్రకటించిరి. తురుష్క-ప్రభుత్వ ప్రతినిధు లీ దేశములనుండి పర్వతమునకు పిలువబడుచును.

సేనానుల సభ

కాక్ స్టాంటిన్ పోలిస్ అక్టోబరు 11:— సభకుమీద ఒక రిపోర్టు వారు సంప్రదించుకొనుటకు మిత్రమండలి సేనానులు కేటియుదయమున ముదేనియాకువచ్చి మధ్యము తురుష్క-ప్రతినిధి ఇప్పిరుపాను గారిని కలసికొనిరి. గ్రీకు సేనాని గూడ వచ్చునరకు సభ ఆపుచేయబడినది.

సర్ అబ్బాస్ అలీ బేగుగారి యభిప్రాయము

అండక్, అక్టోబరు 11:— సామీప్య ప్రావ్యదేశపు విధానముగూర్చి అసియాటిక్ రిపబ్లికన్ లో సర్ అబ్బాస్ అలీ బేగుగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— హిందూ దేశపు ముసల్మానులకును బ్రిటునుకును చాలకాలమునుండి వివేకయుత మగు రాజకీయభావముతో గూడుకొన్న పరిపాలనముచే నేనాపాశములు బలపడియుండెను. అయ్యది ఇప్పుడు చాలవాదకులొనైకై దెంపులుగానున్నవి. భారతదేశములో మహమ్మదీయులు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముపట్ల ప్రభుత్వ క్రిప రాజకీయము విశ్వాసమును వదలుకొనుటకు సంసిద్ధులై యున్నవారని మా ట్రీనిడాద్ కౌన్సిల్ గారు చెప్పిరి. అయ్యది చాల అతిశయోక్తి. దానిని నిశ్చయించి పాటింపబనిలేదు. అయిన చెప్పినటుల అట్టిభయము పొంద నవలయులేదు.

కాని బ్రిటిషువా నీ పరిస్థితులను ఇప్పుటికైనను కష్టించుటకు అనకాశమును గల్గియున్నారగాన దానిని నిగారించుటకు ప్రయత్నించుట సమంజసము. భారతదేశపు ముసల్మానుల విశ్వాసమును కోల్పోక మామోగుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇంకను మేల్కొని ప్రయత్నించుట కవకాశముగలదు. న్యాయబుద్ధిని వీడి గ్రీకులు ప్రస్తుతింపబడి గలిగిన పరిస్థితులను గూడ వీరు చక్క-బెట్టుట కవకాశము గలదు.

శరణాగతులకు సహాయనిధి

అమెరికావారి సహాయము

వాషింగ్టన్, అక్టోబరు 11:— శరణాగతులకు అర్ధిక సహాయము మొదలుపెట్టుచున్న పోర్టుమాపురజనరణక సహాయ సేనాను గారిని హాడ్లింగు అధ్యక్షుడు నియమించి ఈయన సామీప్య ప్రావ్యదేశ ప్రజలకు సహాయము జేయుటకు నియమింపబడిన సంఘము వారిలో సహకారముగ పనిచేయవలయు నని ఉత్తరవుజేసిరి. సామీప్య ప్రావ్యదేశపు సహాయక సంఘమువారి ప్రయత్నములను కొనియాడుచు హాడ్లింగు గారు తమ సానుభూతి తెలియజేసిరి.

వెనుజులాన్ గారి యభిప్రాయము

అండక్, అక్టోబరు 11-రాత్రి 9-20 గంటలు:— ప్రేమలో గ్రీకుల విధానమును అంచనాగా తెలియజేయు ప్రకటనము వెనుజులాన్ గారిచే చేయబడినది. ఇది చాల ముఖ్యమైనది వెనుజు

లాన్ గారిట్లు తెలుపుచున్నట్లు (వాసింగ్టన్-మిత్రమండలి ఆధికారుల పరిశీలనములోనైన తీరుణము తూర్పు ప్రేమను తురుష్క-వరతులకు వశపరచునగానదు. అట్లు గాక వశపరిచిరే క్రైస్తవ జనమునలెను సంపూర్ణముగ విశాసము జేయుటకు వారి కప్పగించుట కంటిది. వైరనిధిచే తూర్పు ప్రేమను తురుష్క-వరతులకు వశపరచుటకు అట్లు ఉండజాలదని కేమలుగారి కి. కను ఆభయము లీయగోరిన ఆధమము సంధి పరిస్థానమునరకు మిత్రమండలి అయిన తూర్పు ప్రేమను ఆక్రమించుకొనవలయునని అంతియగాని తురుష్క-వరతులకు జేయరాదు. కేమలు గారు తక్కువ ప్రత్యేకమునుండి వదలివలె బ్రిటిషువారు మిత్రమండలి సేనతో కలుసుకొనటకు వైచ్చయించును. తూర్పు ప్రేమను ఆక్రమించుకొనుట కీ సేన అంతయు సరిపోవును. ఇట్లు ఆక్రమించుకొనుటచే గ్రీకు పరిపాలనముమీద వీరి సామ్రాజ్య పరిశీలనాధికార ముండును. తురుష్క-వరతులకు ప్రమాదము కలుగు వరకు భయములు తురుష్క-వరతులకు వనసములేదు. (వార్త అసంపూర్ణ)

వెనుజులాన్ గారు లండనులో

మరికొంత కాల మెక్కువగ నుండురు

అండక్, అక్టోబరు 11:— కాలిఫోర్నియా లోకే వెనుజులాన్ గారు ఇంగ్లాండులోనే యుండుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. న్యాయముగ ఇయిన కేసు ప్యానిరు కేకలనియుండె. అట్టిరే ఆయన పోతుండ ఇంకను లండనులో నుండవలయుట అందఱును ఆవ్యవస్థ-ముగ నున్నది. గ్రీకులో క్రొత్త పరిపాలనమును గూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును వెనుజులాన్ గారు కర్తవ్య ప్రభుత్వ కర్మింక్ ఈమన్యుగార్లను గలనుకొని కనుగొనెనని అనుకొనుచున్నారు.

జెయిమ్మినుగారు

గ్రీకు దేశపు ప్రధానమంత్రి పదవిని నిరాకరించిరి. మంత్రి వర్గమువారు బ్రిటిషువారు జనరలు నుంజరకేను కన్నలు క్షరి యూనిస్ గార్లను ముదేనియా సభకు ప్రతినిధులగ బంపుటకు నిశ్చయించిరి.

గ్రీకు రాజు కాక్ స్టాంటిన్ గారు కుటుంబముతో పా లేక్స్ లో ప్రవేశించిరి.

సర్ బ్యాస్ట్ జూకాను గారు ఈవారము లండనులో ప్రవేశించెద రనుకొనుచున్నారు.

ఆసియామైరరు క్రైస్తవులు

ప్రాణరక్షణము కావలెను

అమెరికా ప్రభుత్వము

వాషింగ్టన్, అక్టోబరు 11:— అవర మైరవో ఆయుధ పాణులమైనుడ ఆసియా మైరరులలో నున్న క్రైస్తవులను కాపాడవలయునని అమెరికా ప్రభుత్వమువారికి క్యా నేటు గారు కెప్పిందానికి ప్రత్యుత్తరముగ హ్యూజెను గారిట్లు తెలియజేసిరి:— శరణాగతులకు జేయవలసినంత సహాయమునుజేసి తమ పలుకుబడిని వినియోగించిరి. సూర్యకృత్యములు, బాధలపాలు క్రైస్తవులుగాకుండ కట్టుబట్టుములు గానించితిమి. జీవకారణము ననుసరించి శాంతియుతముగు పరిస్థానమును జేయవలెను. ఇంతవరకు కలలించిన చర్యనుదాటి యుక్కువజేయుటకు క్యానిర్వాహక కర్తవ్యములకి అధికార మియ్యబడలేదు. తరతరములనుండి యూరపియనులను జేర్చించుచున్న సమస్యలనుగాని సమీప్య ప్రావ్యదేశపు పరిభవములను సరిజేయుటగాని కారణమునకు దిగుట కనవరమనితోచిన అటుల జేయుటకు క్యాన్ వా రంగీకరించి నటుల కనిపించరు.

టూర్మిని - మెరాతాలో బ్రిటిషువారు

తగాదా అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమువారు

పరిష్కార మొనర్చుట

జెనీవా, అక్టోబరు 11:— మెరాతా టూర్మిని గ్రామముల యయన్న బ్రిటిషులకు ఫ్రెంచి బాతివారికి కర్మియ డిక్రీలను తీర్పులను-మధ్యకర్తల పరిస్థానమునకు బెట్టుటకు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించలేదు. ఈ విషయమును కార్యతమగు అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమువారిచే తీర్మానము జేయబడుటకు బ్రిటును ఫ్రాంసు అంగీకరించినది బాల్బురు గారు నానాజాతి సభ వారికి తెలియజేసిరి.

ఎవ్వరుపాపాగారు బ్రతికియున్నారా?

బోలిపి వివరలను జయించుట

ఎవ్వరునకు ఇంగ్లాండు సహాయము చేయుచుండెనా?

లండన్, ఆక్టోబరు 2:—రాత్రి 11-55 గంటలు. టైముస్ పత్రికా నిలేఖకుడు బెర్లినునుండి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. మాస్కో వార్తల ప్రకారము ఎవ్వరుపాపాగారు తూర్పు బాఖారాలో బోలిపు వివరల నోడించి విజయము గైకొనెను స్వచ్ఛంద సేనకులు ఆధిక సంఖ్యాకముగ ఆతనిని జేరుచున్నారు. ఇటీవల బోలిపువివరలు కొల్లగొట్టిన సాత్తులో ఆయుధములు, మందుగుండు సామగ్రియు బ్రిటిషు వారిచే తయారుచేయబడిన కనియు ఉత్తరభాగమునక విశ్వమాన ఇస్లాము ఉద్యమమును వ్యాపించజేయుటకు ఇంగ్లాండు ఇండియానుండియు పెరిషియా నుండి ఎవ్వరుగారికి సహాయము చేయుచున్నటుల బోలిపివివరలు తెలియజేయుచున్నాడు.

డాన్లెస్సు జలసంధి

రషియా ప్రవేశము

లండన్, ఆక్టోబరు 3:—షియావారు డాన్ నెస్సులో ప్రవేశ ముండవలెనని గోరుచున్నారు. బ్రిటిషువారుగూడ ఈ రషియానుల హక్కును పూర్తిగ ఆంగీకరించు చున్నారనియు రషియా బల్గేరియా తదితర ప్రదేశములు జలసంధి పరిపాలనా ఏర్పాటునుగూర్చి జేయు అంత్యసంధి అహ్వనించుటకు ఆలోచించుచున్నారనియు అధికార రూపకమున వార్త లేతెంచుచున్నది. కొని ప్రస్తుతము సంధిసమావేశమున రషియాకు ప్రవేశములేదు.

రషియా పరిస్థితులు

లీస్ట్, ఆక్టోబరు 3 ఆగ్లాన్—జలసంధిలో రషియా ప్రవేశమును గూర్చి డెయిలీ కానికలు పత్రిక ఇటుల తెలుపుచున్నది.

నెవిస్సు సంధిపరతులు జలసంధిలో రషియాకు ప్రవేశ ముండుటకు ఏర్పాటుజేయబడినది. ప్రథమము మిశ్రమండలి తుర్కీలో సంధిజేసుకొనవలసియున్నది. రషియా ఇదివరకే పుడే తుర్కీలో మైత్రితో నున్నది. కాని ఆంగ్లో-ప్రభుత్వమువారి లో సఖ్యతగ నున్నారు. కాని సంధి-భజరుగునపుడు తామచాడ హాజరుకావలసియున్నదని రషియాగోరుటకు వీలులేదు. ఇది యునుగాక సంధిని సమకూర్చుకై పడమటి ప్రభుత్వములవారికి సహాయముగూడ ఏర్పడును జేయలేదు జలసంధి విషయమును నిశ్చయించుట రషియా హక్కును గూర్చి ఆలోచించుటకు గ్రేటుబ్రిటను సంకల్పముగ నున్నది.

మిశ్రమండలి విధానము

తుదకు ఈ ప్రపంచపరిపాలనమునకు మిశ్రమండలి శాసనాధిపతివారివారము జేసెదరు. రానున్న సంధి సభయందు ఈ ఏర్పాటును నూచించెదరు. సంధిజరిగినపిదప ఇదిబరుగును. ఈ విషయము ప్రత్యేకముగ అందరూ కలిసి యోచించెదరు. ఆపుడు రషియాగూడ ఆహ్వానించబడును.

శాసనాధిపతివారివారి గూడ యోచించెదరు. డ్యూ న్యూబు ఏర్పాటుల ప్రకారము డాన్లెస్సు జలసంధి ఏర్పాటులు జేయుటకు ఈ ప్రత్యేకసభిజనును ఈ జలసంధిలో ఏదే కపు నాకులు ప్రవేశించునో ఆదేశముల సంతకము లన్నిటిని దీనిని కొనవలెను. ఇది ప్రపంచక పరిష్కార సమస్యనుండవలెను.

డాన్లెస్సుగారి, బాస్సుగూని బ్రిటిషువారిచే బంధించబడలేదు. కాన సోదీనులు ఆక్షేపణ నిర్దేశము.

జర్మను నష్టపరిహారపుంపుములో మెంచినంతరి బర్త్ గారు ద్యూబోయిగారిస్తానే నిజమింపబడుదురు. దీనివలన మంత్రులములో కొంతపుర్నిశ్చయము జరుగును. నష్టపరిహారము నీయుటకు జర్మనులకు ఇకను ఎక్కువవ్యర్ధి నీయు విషయమునుగూర్చి పాయింట్ గారితో భిన్నాభిప్రాయము వచ్చినందున ద్యూబోయిగారు తమపదవిని వదులుకొనిరి.

ఎయివాల్సెండి శరణాగతులను గోంపోవుచున్న ఆమె రికనునాకను తురుష్కులు ఫిరంగులతో మట్టడించినది ఏదే న్నునుండి వార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఇంతవర కీసంకతి భాయ పడలేదు.

ముదేనియాసభ

సభాద్వేషనిర్వచనము

లీస్ట్, ఆక్టోబరు 4:—నిన్నటి యుదయము ముదేనియా సభ సమావేశమయెను. మిశ్రమండలి సేన నలు, ముస్తాఫా కెమాలగారి తరపున ఇస్మితుపాపాగారు సభకు విచ్చేసిరి. ఆంగ్లంతయు సభ జరిగినది. సభ మరల సేదగుగాడెను. నిన్నటి దినము ఆనకులముగ జరిగినదియే సేలందెను. సమాచారములను బట్టి తెలియుచున్నది. ఈసభయందు దర్శింపవలయుకొన్న నైతిక విషయములన్నియు అనకులముగనే పరిష్కారమగునని అను కొనుచున్నారు. సభ ఇంకను జరుగుచున్నదనుకొనుచున్నారు.

హార్లింగ్ కే నాని సభాద్వేషమునుగూర్చి తెలియజేయుచు ఇట్లు నుడిచెను:—సభయొక్క ఉద్దేశము ప్రథమమున విరోధముల నశపరచించుకొనుట; (2) గ్రీకులు వెనుకకు పోవలసిన కరివ ద్దును నిర్ణయించుట, భాళిజేయు : వరముల సేర్పాటుజేయుట, ఈ ప్రవేశపు పరిపాలనమును తురుష్కుల కేముజేయుట; (3) సంధిసభకు పరిస్థితుల ననుకూలముగ సేర్పరుచుట.

సంతృప్తి

శ్రేసుకు తురుష్కులవశము జేయటనుగూర్చి మిశ్రమండలియు ద్వేషము త్రికరణమధ్య గలదని నచ్చుకరకు పరిపాలనా వివరములయందు తురుష్కులు ఉత్సాహమునుగాని శ్రద్ధగాని చూపలేదు. కాని మిశ్రమండలిలేఖను ఆంగీకరించినటుల తెలియ జేసినగాని శ్రేసుజేయు వశపరపబడదని మిశ్రమండలి తెలియ జేసినపుడు లేఖను సిద్ధాంతముగ అధికారిత్వా ఆంగీకరింపబడె నని ఇస్మితుపాపాగారు తెలియజేసిరి. తదనంతరము ఫ్రెంచి సేనాని పరిపాలనమునుగూర్చి సామాయిదాను తయారుజేసిరి.

రీ గంటలు సభ జరిగెను. అందఱును ఉత్సాహసంతోష భావములతో సభను చాలించిరి.

ఇస్మితుపాపాగారి ఆత్మరత

లండన్, ఆక్టోబరు 5:—సభ ప్రారంభమైనదని ప్రకటించెడి వెలుగనే శ్రేసు మిశ్రమండలి స్వాధీనులలో లేకుండ జేయవలయునని ఇస్మితు పాపాగారు ఆతుతోగోరి. శ్రేసును తురుష్కులకు వశపరచుటకు అధ్యయము 1 నెల అయినను బట్టును. మిశ్రమండలి సేన మరీటజవారగును, అనదికి పడమటగ నున్న తటస్థ ప్రదేశములలో నుండవలయును. పరిపాలనమును గూర్చి జేయు ఏర్పాటులు ఆయాదేశములకు సంబంధించిన ప్రభుత్వమువారి ఆంగీకరింపవలయునని మిశ్రమండలి సేనానులు తెలియజేసిరి.

ప్రతిక్రావచారుకులకు ప్రవేశము లేదు.

ముదేనియా సభకు ప్రతిక్రావచారుకలకు అవకాశ మిరులేదు. సభాకార్యక్రమ మంతయు ఆతిహాస్యముగ నుంచబడినది.

శ్రీమంపరిష్కారమునకు కలుగబోవు చిక్కులు

తురుష్కులకును గ్రీకులకును తాత్కాలిక యుద్ధ విరామమును గావించి తత్త ణము సంధిపరతులను ఏర్పరుచుటకు కొన్ని చిక్కులు కలుగవచ్చునని బ్రిటిషు వ్యాఖ్యానకర్తలు తెలియ జేయు చున్నారు. ఆవప్తము లేని యన:—గ్రీకులు శ్రేసును కలలుటకు నిరాకరించుట, బ్రిటిషువారు చనుకుండి మరలిపోవలెనని తురుష్కులు నిబ్బంధముజేయుట.

రెండవ విషయమే బ్రిటిషువారివైఖరి ఏమియుమారలేదు. గ్రీకులతరపున విదేశములయందు పనిజేయుట కంగీకరించుటకు పూర్వము గ్రీకు క్రొత్తప్రభుత్వమువారు యథార్థ పరి స్థితులను గుర్తింపవలయునని వెనుజులన్. గారు గోరెదని తెలియుచున్నది.

గ్రీకుల భయములు

కాక్స్టాంటినోపిలులో తురుష్కు పోలీసుదళము తత్త ణము తూర్పుశ్రేసు దేశమును ఆక్రమించుకొనెదని రనుకొనుటచే గ్రీకులు భయపడుచున్నారు. కాని మిశ్రమండలి సెప్టెంబరు 28 లేదిన ప్రకటించిన లేఖ ప్రకారము నిండోలగమున సంధిపరతులన్నియు పరిష్కార మగునదకు తూర్పుశ్రేసును మిశ్రమండలి పాలించెదరు. తత్త ణమువారు గ్రీకులు శ్రేసును భాళిజేయు ఏర్పాటులను జేసెదరు. తురుష్కు వైస్యములందఱుగిటుటవారు సహించరు. అట్లు తురుష్కులు అడుగిడిరా బాల్కను దేశములు ఒక్కమాత్రం అంటుకొనును.

బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి, ఇటలీ, రానుబారులపుడే శ్రేసుకు బయలుదేరిరి. తాత్కాలికపు మిశ్రమండలి పరిపాలనము ఆమె లలో నుండువరకు ప్రజలను వశపరచుకొనగలరు.

ప్రభుత్వాధికారప్రకటనము

కాక్స్టాంటినోపిలు, ఆక్టోబరు 4:—బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాలయము నుండి ఇట్లు ప్రకటించిరి:—తురుష్కు సేనలు మిశ్రమండలి సేనతో గాని తదితర సేనలతో గాని సంఘర్షణమును బెట్టుకొన గూడదని ఇస్మితు పాపాగారు తురుష్కు జాతీయ వైస్యములకు త్తరపు జేసిరి. జాతీయవాదులు మిశ్రమండలి లేఖ ఆంగీకరించిరి. సభ క్రొత్తపై కరముగనే జరిగెను.

ఫ్రెంచి ప్రధాన కార్యాలయము వారిట్లు ప్రకటించిరి. ఉభయపక్షముల వారును సఖ్యత బడయు ఉద్దేశ్యముతో అంత కష్టములేకుండగనే కార్యక్రమము పూర్తిగ జరిగెను. సభ సాయంకాలము 8 గంటలలోను పూర్తి అయెను. సేటి యందయము మల 10 గంటలకు గూడును. ఈ మధ్య తురుష్కు సేనాని జూపిన ఇతర ఆక్షేపణలను గూర్చి మిశ్రమండలి సేనానులు ప్రస్తావించిరి. అంతయు తృప్తికరముగనే యున్నది. గ్రీకురాయ బారులు సేద పచ్చెద రనుకొనుచున్నారు. ముస్తాఫా కెమాల గారు ఆంగ్లరాకు జేసిరి.

వెనుజులాన్ గారు గ్రీకులను నిందించుట

లండన్:—ఆక్టోబరు 4, రాత్రి 11-40 గంటలు వెనుజులాన్ గారు టైముస్ పత్రికలో ఇట్లు వ్రాసెను:

మిశ్రమండలి తురుష్కులు విద యుద్ధము ప్రకటించి నపుడు గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు విడిపోయిరి. దీనివలన గ్రీకులకు విద్యత సంప్రాప్తమయెను. ఈ లేఖ గ్రీకులకు ఆసియా మైసరులో ఆఖం దవిజయము గలుగుచున్నపుడు వ్రాయబడెను.

శ్రేసులో గ్రీకు పరిపాలన ముండవలయు ననుట

సంధి సంతకము పూర్తియగునకు తూర్పు శ్రేసులో గ్రీకు పరిపాలన ముండవలెనని గోరుచున్నటుల వెనుజులానుగారి లేఖ నూచించు చున్నదని ఈబింగు స్టాండర్డు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. తురుష్కు భయములను కారంతింప జేయుటకు ఈపక్ష తమునకు బ్రిటిషు వైస్యముల సంపవలయునని నూచించు చుండెను. తురుష్కులు శ్రేసును వెంటనే ఆక్రమించు కొనెదరని వెనుజులానుగారు ప్రమించుచున్నారు గాని నిజముగాదని ఆపత్రిక వాకొనుచున్నది. అశ్వని వెనుజులానుగారి కృత్రి యభిప్రాయము. అతనియగారి నిజముగాదు. పార్లెనులో మిశ్రమండలి ఏర్పడిన విధానమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు పూర్తిగ ఆంగీకరించిరి. ఈ సంకతి అంతయు పూర్తిగ వెను జులానుగారికి తెలియజేయ బడెననుకొనుచున్నారు.

రెవీకు బేగారి యభిప్రాయము

ఆంగ్లరా ప్రభుత్వము తరపున లండనులో కనెట్టియున్న రెవీకు బేగారి ట్లు వ్రాయుచున్నారు:—మిశ్రమండలి అట్టి విధానమునే తలంచినది తురుష్కులు యోచించినది ఆరిపోవుచున్న నిష్పక్షములు క్రొత్తగ అంటుకొని మండుటకు వెను జులానుగారి లేఖ అవకాశమును కలుగజేయుచున్నది. కెమా లిన్లులు తూర్పుశ్రేసును తమవశముజేసు నిర్బంధించుచున్నారు. కాని గ్రీకులు శ్రేసునుండి వెడలిపోవుటకు తగినంత వ్యవధిని కెమలిన్లులిచ్చెను. అంతయు క్రమపద్ధతుల ననుసరించి జరుగవలెనని తురుష్కుల యభిప్రాయము.

ఫ్రెంచి ప్రధానమంత్రి శుక్రవారమునాడు వెనుజులాను గారిని కలుసుకొనెదరు.

సామీప్య ప్రావృణ్ణతపు వ్యవహారములయందు జోక్యము కలుగజేసుకొన వలయునని వెనుజులానుగారు ఆమెరికను రాయబారి హార్వీగారి జోరిని తెలియచున్నది. క్రొత్తపులు అందరు భాళిజేసిపోవునకు శ్రేసును స్వాధీనులలో నుంచుకొనుటకు సేనలనుసంపి మిశ్రమండలితో తమ వలుకుబడిని ఉపయోగించ కలయుననిరి.

బ్రిటిషు లిబరలువక్షమువారు

లండన్, ఆక్టోబరు 4:—మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—పార్లమెంటు మరల సమావేశ మగునపుడు 15 సెప్టెంబరునుండి జరిగిన విషయ రోజులచర్యకు సంబంధించిన కాగితముల నన్నిటిని తెలియజేయవలెనని ఇండిపెండెంటు లిబరలువక్షమువారు గోరెదరు. గ్రీకు ప్రజలము ప్రారంభమైన నాటినుండి బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారివైఖరి మారినది. దీనికి ప్రతిఫలముగ సెప్టెంబరు 20 లేదని ముస్తాఫాకెమాలగారికి అంత్యసంధిశము నంపిరి. కాని హార్లింగ్ కే నాని అంత్యసంధిశమును అందజేయననెను. హార్లింగ్ కేగారి చర్యచే సామ్రాజ్య మంతయు యుద్ధములేక బ్రతికిపోయె నని ఇండిపెండెంటు లిబరల్ కక్షమువారి యభిప్రాయము.

ప్రభుత్వమునకు మోచ్చరిక

మాంచెస్టరు గార్డియనులో ప్రధానవ్యాసమున ఇట్లు వ్రాయబడినది. ప్రస్తుతపరిస్థితులు ఆయామయముగను ఆగవ్య గోచరముగను భయంకరముగ నున్నవి. ప్రభుత్వమువారిదివరకే తత్వల నొచ్చిరి. ఇక నైనను క్రొత్తతత్వలను ఒనర్చక బ్రిటిషు జాతీకి ముప్పువాటిల్లుకుండుకై ప్రజలు ప్రయత్నించి ప్రభుత్వమును వారించవలయును.

కేసులుగారి సైనికయేర్పాటు

సర్వవిధానము నవలంబించుట

అంగ్లీశా వాతీయ సైన్యము జర్మనీ విభానమునకు కించ తయారుచేయబడినది. ఎల్లదో వికాసోత్సాహము నీనియందు...

బోలివిన్లు రంగమున సమీపప్రాంత్యజేయునందున్న ఆమెకినుసహాయక సంఘమునందే ఆతపర్వ సమీపమున...

టర్కీలోనున్న సైన్యముగాక ప్రత్యేకముగ పోకినుదళముగలది పోకినుచి తిరిగివచ్చును. ఎట్లగునో చూచుటకు...

కలలోగొట్టుట ఇంకను తురమ్మ సైనికులలో ఆహవానమున్నది. ఇది సర్వసామాన్యముగ జరుగుచున్న విషయము...

కాకాస్టాంటినోపొలు నౌకాపాతశాల

ఇంకను యువకులకు నౌకాపాతశాలను తయారుచేయుచున్నది. కాని వీరు చాలవరకు ముస్తాఫాకాదులగారి...

తురమ్మ ప్రైవేటు పీఠాగ్రామమున. జేర్జియను క ప్రరక్ష్యే. పూర్వకారమునకు. స్పెషల్ పోరాటమును...

స్పెషియల్ కరగానీలుండరును

పూర్వక గొంపోడికి. పోయిన ఆదివారమునో ముగిసెను. వాహనములగురించి ఇంకను 18000 మంది గొంపోడికి...

విరిపువరిస్థితులు

ప్రభుత్వప్రకటనము

విప్లవకారులకు క్షమాపణ

శిక్షిల్లు ఆక్టోబరు 4-ఆక్టోబరు 15 తేదీనాటికి ఆయుధములను...

యూరైలెడ్ స్టేట్స్ వారికి త్రిటియవా రీతివలసిన బుధమును గుర్తునకు ఆర్. పార్సా గారు త్రిటియవారి తరఫున...

పోలియటూ రిసియూ

కాల్కుల ఆర్మీ వైమానిక వాహనములను లన్నిటియందును నిర్బంధసైనికత్వము ప్రవేశపెట్టబడినది. వీనిని ఆఖరు రిసియూ...

జర్మనులకు 4 తేదీని 10వనాటి 9400కు దిగిపోయినది జర్మనీలో వర్తమా జేయుట కర్హుగు చున్నది.

ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వమువారి ఆహ్వానమునంద ఆమెకు ఇంగ్లాండుకు లంచముకు పంపియిస్తారు.

దేశీయ వార్తలు

శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గారు

ఎరవాడ చెరసాలకు వెళ్లుట- పూనాలో విద్యాశాలలను చూచుట

గురక బాగు అరెస్టులు

ఇంతవరకు 977 గురిని అరెస్టుచేయుట- 3 వ తేదీని 80 మందిని అరెస్టుచేయుట

చనిపోయిన తొరసింగుగారి సోదరి జేలిపిన విషయములు

ఇద్దరుసిక్కు స్త్రీలుపంపిన వీరనందేశములు

కాంగ్రెసు విచారణసంఘము. 4 వ తేదీని జరిగినవిచారణ

శ్రీమతి నరోజుని దేవి గారు

మధురలో స్వాగతము- సింహళమునకు వెళ్లుట

ప్రవిడ రాష్ట్ర మహాసభ

నవంబరు 4-5 తేదీలను తిరుపూరులో జరుగుట- ఎం. జి. వాసుదేవయ్యగారి నభ్యక్షునిగా నియోజించుట

టర్కీ వారికి సహాయము

పదిలక్షలమంది మహమ్మదీయులు యుండియానుండి బయలుదేర సిద్ధమగుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము.

రాజమహేంద్రవరమున ప్రముఖుల అరెస్టులు

సర్వహోలు గున్నేశ్వరరావు, చింతమూరి కృష్ణారావు, పాలెపు అగస్తీరాజుగార్లు అరెస్టుచేయుట

గాంధీమహాత్ముని సందర్శించుటకు

శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గారు పూనాకు వెళ్లుట

శ్రీమతి కస్తూరిబాయి మార, రామివాసు గాంధీగారు. మరియుద్దరు 4 వ తేదీ ఉదయమునకు పూనాకువచ్చిరి. మార్చి...

శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గారు మహాత్ముని సందర్శించుట

నిన్ను (5-వ తేదీ గురువారము) శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గారు మున్నగువారు ఎరవాడ చెరసాలకు వెళ్లి గాంధీమహాత్ముని సందర్శించిరి.

శ్రీమతి నరోజుని దేవి గారు

మధురలో స్వాగతము

శ్రీమతి నరోజునిదేవి గారు సింహళమునకు వెళ్లుట. రైలులో 2 వ తేదీ ఉదయమునకు మధురకు రాగ వెలకొలది...

పదిలక్షలమంది మహమ్మదీయులు

ఇండియానుండి టర్కీకి

వెళ్లునుండుట

సేటు -కోటిసిగారు లాయకుబాద్ గారికి పంపిన

తంతివార్త

మరణించియున్న టర్కీవారికి సహాయముచేయు నిమిత్తము యండియానుండి మహమ్మదీయులు టర్కీకి బయలుదేరుట...

కృష్ణానందస్వామిపై శిక్ష

కృష్ణానంద స్వామి కొన్ని నెలలక్రితము చెలసాల నుండి వదలబడెను. మరియు పునః రాజ్యరహితుడగు స్వామిపై శిక్ష...

ప్రవిడ రాష్ట్ర మహాసభ

ఎం. జి. వాసుదేవయ్యగారి నభ్యక్షునిగా నియోజించుట

నవంబరు 4-5 తేదీలను ప్రవిడ రాష్ట్ర మహాసభ తిరుపూరులో జరుగును. ఆ సభ కభ్యక్షుల వహించుటకు శ్రీయుత ఎం. జి. వాసుదేవయ్యగారిని మండల సంఘములవారు నూచిరి...

హిందీలో జాతీయగీతము

బహుమాన మిచ్చుట

హిందీభాషలో 12 పూర్వ ముఖ్యమంత్రి ప్రెస్టోని జాతీయగీతమును రచించివారికి బహుమానమిచ్చుట కొరకు 31 యాపాయలను బాంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారికి...

“బాంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కావ్యదర్శి కృష్ణానందగు, హరన్నోడు, పోర్టు, బాంబాయి.”

గురక వాగు సంక్షోభము

మొత్తము 4 వ తేదినరకు
977 గురిని అరెస్తు చేయుట

3 వ తేదీని 80 మందిని అరెస్తు చేయుట

3 వ తేదీని మామూలు ప్రకారము గురకవాగులో 80 మంది తోటకు వెళ్లగా వారి నందరిని అరెస్తు చేసిరి.

శ్రీమతి ముసమతు బొంబిగారి క్షేమములు

పోలీసుల దెబ్బలవలన చనిపోయిన భగతునింగారి కుమార్తెయగు శ్రీమతి ముసమతు బొంబిగారు తన జన్మదినము సోదరుడు పోలీసులు కొట్టిన దెబ్బలవలన మృతినొందుటగూర్చి యిటుల నుడిచెను.

నేను జేపుని ఎదుట ప్రమాదముచేసి చెక్కుబున్నాను. క్రిందటి ఆదివారమునాడు (నవంబరు 8) నేనింటివద్ద వంట చేయుచుండగా నాకొద్దని కొట్టిన 3 వ తేదీనొద్ద వంట చేసెను. అంతట మాతల్లియు నాపితృత్వపుత్రుడగు, నేనును సోలీసు తినుకొని వెళ్లితిమి. మా పోలీసు గ్రామమునకంటే 100 పోలీసుల కలరలనున్నది. అటు నాకొద్దని పట్టుకొని పట్టించుకొనినాడు. నాసోదరుడు అపోసిన నా కొద్దని వంట చేయుచుండెను. ఇంకొకసోదరుడు తారాసింగు బాధచే కర్ణుగా ఏడ్చుచుండెను. నాకొద్దని నోట పట్టు పోలీసుని గాని అతడు నిశ్చయముగ తేలిపోయెను. అతని పండ్లు విరిగినవి. నాలుక వ్రేసుండి రవ్రము కారుచుండెను. తలవ్రేసిన నంటిమీదను బలమైన దెబ్బలు గాచుచుండెను. తన మెదడును వదలి ఎముకలు విరిగినవి నాసోదరుడు తారాసింగు ఏడ్చుచుండెను. ఆపును యిద్దరు పూర్వము పోలీసులు వెట్టుకొని పోలీసులు వెట్టి నిలిచి యుండిరి. నేను నా కొద్దని సోదరుని చూచి ఏడ్వగా నాకు నిశ్చయముగ నన్నా పూర్వము లడిగి. వారు నాకొద్దయు నాసోదరుడు నని నేను చెప్పితిని. వాటి మరేమియును భయములేదు. యింటికి తినుకొని పొందని పూర్వము చెప్పితి. వారి నెవరు కొట్టెనని మే మడుగుగా మేము కొట్టెనని పోలీసులు వారిని కొట్టి వెట్టిపోయిరి చెప్పి పూర్వములు వెట్టి పోయిరి. పిమ్మట జనందసింగు, లక్ష్మణసింగు, కేసరిసింగు, బాగుసింగు, నందసింగు, చాణిసింగు గార్లును మరెవరును (నాకొద్దని నేనెవరను) నాకొద్దని నా అన్నను పోలీసులతో వరుసవెట్టి మాయంటికి తినుకొని వచ్చిరి. నాకొద్దని మాటాడ లేదు. ఏమియు తిలలేదు. నిశ్చయ ప్రకారము. తారాసింగును అపోసినను పోలీసులతో పోలీసులు వచ్చి గురక వాగుకు సామానులను తినుకొని పోవుచున్న కంబరగాడిన తేవారిని సోయిన మమ్మడిగి మాకు తెలియవని మేము చెప్పితిమి. అంతట వారు మమ్మకొట్టిరి. అని తారాసింగు మాతో చెప్పెను. మరునాడు ఆదివారమునాడు మేము వారి నిర్దేశి అజనాలా చెప్పెననీ తినికొనివెళ్లితిమి. నాకొద్దని నాపితం డ్రీ అరకసింగును మాతో చెప్పెననీ వచ్చిరి. నాకొద్దని పండ్లు వాళ్లకు తెచ్చెను. తరువాత వారిని అమృతనకు తినుకొని వెళ్లటకు మోగారు. నిలయతావులకు మోసుకొనిపోతిమి. అంతట నాకొద్దని పోలీసుల పోలీసులతిమి. అతనికండ్లు కాండ పోయెను. అతడు చనిపోయెను. తారాసింగును మరల వైద్యులకు గూనిపోయి పూర్వము ప్రతిమాలి వైద్యులలో నుండితిమి. నాసోదరుడుగూడ నవ్వెయిరు 3 వ తేదీ ఉదయమున చనిపోయెను" అని శ్రీమతి ముసమతు బొంబిగారు నుడిచిరి. ఆ క్షేమములమీద అమె నేలమీద నేనుబడెను.

కాంగ్రెసు విచారణసంఘము

3 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు సభార దయము సింగు ప్రజానియాగాడు నాసోలీ విచారణ సంఘములకు చేరి ఆలోచించిరి. సాక్షులను విచారించుట మున్నగు విషయములం దనుసరింపజేసిన పద్ధతి గూర్చి 8 గంటలసేపు చర్చించిరి. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు విచారణ ప్రారంభమైనది.

సభార కారాసింగుగారు

సభార కారాసింగు (జి. ఏ. ఎల్. ఎల్. డి. ఆచార్య) గారు భాష్య కళాకాలకు సంబంధించిన పాతకాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు) గారు మొదట సాక్షునిచ్చిరి. 4 వ తేదీని 1 వ కంఠెనెట్టి జరిగిన విషయములను గురుకవాగులో దెబ్బలు కొట్టుటగూడ కారాసింగుగారు స్వయముగా చూచిరి. కాకా సింగుగారు సాక్షుని ప్రాసీ యిచ్చి పిమ్మట నోట చెప్పిరి. అయిన సాక్షులు మాడుగంటల వచ్చెను.

భుని చందుగారు

పంజాబు రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు వారి స్థల భునిచందుగారు రెండవసారి. ఒకసారి రాజరాష్ట్రవద్దకు ఒకసారి పీఠంఠెనెట్టి ఒకసారి గురకవాగువద్దకు ఆయన స్వయముగా చూచెను. అమృతనకులో గాయములు తలవిన నిట్కలనుబంబు కర్పణముచేసిన వైద్యులకు మాడుసాములు వెళ్లెను.

ప్రొత్తు గుత్తుగారు

ప్రొత్తుగారి కింకమృ జబ్బుగా నున్నది గాన వాతెను. నేనున ప్రకార 5 వ తేదీని వచ్చెదరని తెలిపినది.

3 వ తేదీ విచారణ

3 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు విచారణ ప్రారంభమగును. 6 గురు సాక్షులపేర్లు తెలుపబడెను. 1919 లో వైద్య కారముక్రింద జరిగిన ఆక్రమములను గూర్చి విచారణచేయుటకు కాంగ్రెసు నా కర్పణ చిన సంఘమునా కలంబించిన పద్ధతియే యిప్పుడునూడ నవలంబించబడెను అని స్పష్టముగతేలి అమృతనకునుండి రెంఠిసంఘెను.

అరెస్తులపద్ధతి

3 వ తేదీలో చాలమందిని అరెస్తుచేసిరి. 800 మంది ఆకాలిలు గురకవాగులో నున్నారు. మహింతుగూడ తనఠంటి యుండేయన్నాడు. తనకు నలుగురు ఆకాలిలు తోటగట్టున నిలచెదరు. పీల వచ్చి తరని పోలీసు లడుగు వెట్టును నంబులకుని చెప్పెదరు. వెట్టిపోందని వెళ్లవని చెప్పెదరు. వెంటనే పోలీసులు వారిని ఆరెస్తు చేయుదురు. పిమ్మట ఆనలుగురిని ఒకకనిస్తే తినికొనిపోవును. ప్రతి ఆకాలిని ఆరెస్తు చేయగానే పరుకుచేసి వ్రాసికొందురు. అంతట వారిసోక ముండ్లతెగల ఆవరణలో నుంచెదరు. అటుండి చూటారు లాకీలో అమృతనకు తినికొని వెళ్లెదరు. అంతట విచారణ చేసి గురక వేసి పంజాబులో పోయెను వెంటపలకు పంపెదరు.

పోలీసుల అక్రమమునుగూర్చి విచారణ

భద్రుగారు మేజిస్ట్రేటు మియా మహమ్మదు సయ్యదు గారు పోలీసు లాంటివిన ఆక్రమములనుగూర్చి వత్త్యవిచారణ చేయుచున్నారు. నవ్వెయిరు 2 వ తేదీని రాజరాష్ట్రలో ఆకాలిలను తరుముటలో కశ్మీరిని పోలీసులు కొట్టి రనుకేను 5 వ తేదీని విచారణచేసిరి. ప్రభంధకసంఘమునారు సాక్షులను పంప లేదు. పోలీసు మావర్షుంటును డిప్యూసార్షుంటును సాక్షునిచ్చిరి. పోలీసుల ఏ శ్రీ ని కొట్టి లేదని చెప్పిరి. కశ్మీరిని ప్రభంధక సంఘము వారు నాకొద్దకు పంపిరి. ఆమెకు పోలీసుగా బలమగు దెబ్బలు నాకు కనుడ లేదని దాక్టరు వాలుగారు చెప్పిరి. క్రిందపడెన ఆకాలి కొక శ్రీనిస్తే దానామిచ్చుచుండ నేను పోలీసునిగాని ఆనా దామె ను పోలీసులు కొట్టుచుండ నేను మావలేదు. మరునాడు అమృతనకు ఆకాలి వైద్యులలో నే నొక శ్రీని పోలీసుని క్రింద తికోజున రాజరాష్ట్రలో ఆమెను పోలీసులు కొట్టిరి నాకు చెప్పిరి గాని శ్రీమతుతో అన రాజరాష్ట్రలో నీళ్లు దానా మిచ్చు చుండగా నేను చూచిన శ్రీయింకోక శ్రీగాని వైద్యులలో నున్న శ్రీ ఆ శ్రీగాడని యింకోక వాక్యాత్ముడు చెప్పెను. (ఆరెస్తు)

ఇద్దరు సిక్కు పీఠమాతలు

12 ఏండ్లవానిగు తనపుత్రునకు పంపిరి పంపిరి యు "వచ్చిత్తెనుమగు మతేధర్మముకొరకు ప్రాణములు

నచ్చించిరి సంకెమునకు శ్రీ శ్రీము

పంజాబులో కేటపురామండలమునందు కాలకాశ్మీ గ్రామమునాడి శ్రీమతి భగవాను కారు అనువాసు క్షేమయిరు 22 వ తేదీని అమృతనకులో నున్న ప్రభంధకసంఘ కార్యదర్శి కిటుల వ్రాసెను:

మా గ్రామమునుండి ఆకాలిలతో బాంసెసింగుగా నాయ కర్తయుక్రింద అమృతనకు నేడే బయలుదేరినది. నాకుమానున శస్త్రంతరింగు 12 ఏండ్లవాడుగూడ నాజిలో నున్నాడు. చలీవారు మా గ్రామమునుండి బయలుదేరుటకు ముందు నేను నా కుమారుని చూడుట కవకాశము కలుగనందున నేను చెప్పవలచిన ప్రవణియలను చెప్పకాలపోతిని. గాన యీ వాక్యములకు మీరు నా పుత్రులకు వినిపించ నొకదిన.

"నాముద్దుబిడ్డా! నేను చేయు హితోపదేశ నిందియే గాన వినుము. నీవు నాస్తవ్యమును ప్రోలి తెవి గాన వచ్చిత్తెనుమగు మన మతము కొరకు నీవు ప్రాణత్యాగ మొనర్చి మనవంతే విఖ్యాతిని నిలుప వలెను. నీవు బాలుకువైనను యీ సన్మార్గమును నీవు వదలగూడదు. అట్టిత్యాగ మొనర్చుటకు సత్వ త్వదును నీకు క క్తి నొసంగుగాక."

నా కిది సంతోషదినము

ఆగ్రామమునుండియే శ్రీమతి భగవతు కారు అను వాసు మరెయొకలేఖను వ్రాసెను. ఈ సందేశమును తన సోదరపుత్రులకు గాంఠసింగు మెహరసింగుగార్లకు తెలుపజేసిరి అను వ్రాసెను:

"మిరిద్దరును జలవారితో అమృతనకులో అకలతేఖతును చే తరని విని నేను చాల సంతసించి తిని. మీరు తనవచ్చిత్తెనుపాదసేవ చేయుటకు మీరొట్టి అవకాశమును కలిగించినందులకు గురు గోపిందసింగు జేపునకు నేను వందనము లొసరించుచు న్నాను. వెట్టిగారి చేతులలో మిరిద్దరును ప్రాణములను వదలి పరిశుద్ధతను బడసిన దినమే నా జీవితమునందత్యధికసంతోషకర మగు దిన మగును. అట్టి త్యాగమునకు వలయు ధైర్యశక్తియులను మీకు గురుమనరా బొసంగుగాక."

(బొంబే వ్రాసెను)

పదిఏండ్లుభోజనము మానినపడలి

పదేండ్లుభోజనము మానినయితి

అసోమదాబాదుకు వచ్చుట

3 వ శ్రీ అసోమదాబాదుకు వచ్చెను. నిత్యమును వేల కొలసివ్రేల బామెను దిల్లించుచున్నారు. 5 ఏండ్లక్రిత మామెను తీరమగు ఉన్యాయము కలిగినది. అప్పటినుండియు ఆమె ఆకాలి మేమియును తినుటలేదు. ఆమె కోబుకు 2 వ తేదీనెట్టి పట్టు మాత్రముత్రాగును. ఆమెకు మలమూత్రనిస్తేమే లేదు. ఆమె నెలపల గ్రుడ్డుకుట్టి యుండుటమే లేదు. ఆమెకేపుడు పిచ్చి పూర్వగా కురిసింది. మామెకు కామెకుం వెట్టివెతయును కనుడెను. ఆమె గృహకృత్యములను సరిగా జరిగి పు యుండును. ఆమెకు చిన్నతెనుననే భర్తచనిపోయెను. ఆమెకు పురుషసంపర్కమే లేదు. శర్ధ ప్రవాహులతో ఆమెకొన్న 10 ఏండ్లు నాక్కుకు చెరు ఎల్. ఎమ్ ఎమ్ గా రామెను పో కింది. ఆమె స్వాతంత్ర్యము నిలిచునాడు 7 వ నందెను న్నాని. వేలవాడి మామూలుగా నేయున్నది.

పదేండ్లు భోజనము మానినశ్రీ

ఇంకోక శ్రీ 10 ఏండ్లు ఏమియును తినుటలేదు. ఆమె నేనెదుగుచును. ఆమెకు భర్త కలదు. ఆ పదేండ్లలోను ఆమెకు నుగ్గురు పిల్లలుపుట్టిరి. మొదటిసారి ప్రసవముయందును కామెకు స్వల్పతి తప్పియున్నపుడు ఆకాలిమనుగి అమృతనకు సన్మా మమె వెంటివచ్చియును కానినామె భుజించినట్లును ఆమెకు కలగలేదు. ఆప్పటినుండియు ఆమెకామోదమున చాక నొల పోయినదని ఆమె చెప్పెనని నుకలరావజేపు విద్యాయకు డి. ఆర్. డి. చాకోబుయిగారు వ్రాసినది బాహాద శ్రీయ్యగారు పట్టి పుట్టించెను.

ఒక సంపాదకునికి శిక్ష

నాలుగునెలలు విడిశైలు

విజపూరులో ప్రకటించబడుచున్న "కర్నాటక వైఖ్య" అనుపత్రికకు సంపాదకు డగు తిలంబ గార్లవై 12 వ ఏక్రింద నేనుచేసి 800 కాగ్నానా లేనిపో 4 నెలలు విడిశైలు చేసిరి తిలంబగారు కాగ్నానా వెల్లింకె చెంపలకు కట్టిరి.

కాగ్నానింగు, అక్టోబరు 8:— ఆపాడు గవర్నరుగా నియమింపబడిన గౌ. కర్ బాకోతరుగారు కాగ్నానింగు శిక్షి యువకులను విడచిరి. కలకత్తాకుంకా ఆపాడుకు పోయెదరు. ఆదివారమునాడు కలకత్తాను విడిచి పిలంబు వెళ్లెదరు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922 సం॥ ౧౦ అక్టోబరు నెల 6-వ తేది

శుక్రవారము

చెన్నపురి : స్ఫోటకము

చెన్నపురిలో సమారు స్ఫోటకవ్యాధి బలముగ వ్యాపించె నని తెలిసిన సంగతియే. ఈ సంవత్సరము మొదటి ఆరుమాసములలో 893 మంది చనిపోయిరి. 2284 మందికి వ్యాధి తగిలెను. ఇట్టి ముస్లిమీ ఇదివరకే ఎన్నడూ ప్రబలియింపలేదని, ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు చెబుచున్నది. చెన్నపురి రాజధాని పట్టణము. కార్పొరేషనుగలదు. వైద్య సహాయముగలదు. ఆరోగ్యోపన్యాసములకు కొడువలేదు. పెద్దటిగాంధీదేవర్యో కలరు. ప్రజల తేమమును విచారించుటకు పెద్దపరీక్షలలో 7లు పొందిన ఉద్యోగులును, మ్యూనిసిపలు సభ్యులును గలరు. ఇతర ప్రజలములంకకన్న ఆధునిక నాగరికము విశేషముగ వ్యాపించియున్నది. ఇట్టి ఆనకూల సంకర్షణములున్నను, స్ఫోటకవ్యాధి తరుచుగ వ్యాపించుటయు మరణము లధికముగ నుండుటయు, విచిత్రముగ గనుపించుచున్నది. ఇందుకు కారణ మేమైయుండునో, కనుగొనవలెను. వాదాను ప్రభుత్వమువారు ఈలోపమున కంటికును కార్పొరేషను హెల్తు ఆఫీసరుగారు కారకులని ఎంచి వారిపై భారమును మోపుచున్నారు. ప్రభుత్వము వారితమకు సప్లయ జేసెడి టీకాలంకమునందలి లోపమును, ప్రజల అజ్ఞానమును కారణములని హెల్తు ఆఫీసరుగారు వాదించుచున్నారు. ఆరోగ్య దోషారోపణవలన ప్రజల ముస్లిమీ మాత్రము లొలగిపోవజాలదు. హెల్తు ఆఫీసరుగారు ప్రచురించిన అంకెలజూచిన, టీకాల వద్దతి తలచినంత ప్రయోజనకరముగాదని విదితమగును. ఒక మారు టీకాలువేయబడినవారిలో 1718 మందికి స్ఫోటకము తగిలుగ, టీకాలులేని వారిలో 566 మందికి మాత్రమే తగిలెను. ఇందును బట్టి టీకాలవలన స్ఫోటకము రాదని నిశ్చయముగ జెప్ప వీలులేదని తోచుచున్నది. ఇరువది సంవత్సరముల పై బడిన వయస్సుగలవారిలో, ఈ సంగతి మరింత స్ఫుటమగుచున్నది. ఇట్టివారిలో ఇదివరకు టీకాలు వేయబడినవారికి 811 మందికి వ్యాధి తగిలెను. టీకాలులేనివారిలో 566 మందికి తగిలెను. ఇతివారికిని రెండు మార్లు టీకాలువైచుచో, వ్యాధి ముసలేయంకురింపదని, హెల్తు ఆఫీసరుగారు డాక్టరు రాఘవేంద్రరావుగారి యుద్దేశ్యము. స్ఫోటకవ్యాధి మరల మరల జనించుట సహజసంఘటనముగాదనియు, టీకాలవైచుట నవంబరు నెలలోగాక జూన్ నెలలోనే ప్రారంభించియున్నచో, ప్రస్తుత ముస్లిమీ ఉదయించెడిది గాదనియు, మేజరు రస్సెలుగారు తలచుచున్నారు.

ఈమారు, వ్యాధి రాయపురములో ప్రారంభమయ్యెను. పార్కుటపునలోనికి నిది ప్రాకారము. డాక్టరు రాఘవేంద్రరావుగారి యాహ్వానకారము, పార్కు థియేటరు, వేల్పు యువరాజుగారి ఆగమనము, మలఖారు సహాయమున కర్పాటుజేసిన ప్రదర్శనము, ట్రైప్లికేను, మైలాపురము, తిరువత్తూరు మొదలగు ప్రదేశములలో జరిగిన తిరునాళ్లు, ప్రజల నశకుల సాకరించుటచే, మఖూచిక వ్యాధి ప్రబలెను. గిండ్లలో కింగు ఇక్సెట్టూట్యూలో సప్లయ జేసిన టీకాలంకము మంచిదిగాదనియు, టీకాల

యవజయమున కది యొక కారణమయ్యెననియు, డాక్టరు రాఘవేంద్రరావుగారి యభిప్రాయము. ఈవ్యాధి వ్యాపించుటకు నాటకకరుచుటకు, వెనుకటి సంవత్సరము నవంబరు మొదలు ఈ వత్సరము ఏప్రిలువరకు 9395 మందికి మొదటి మారు టీకాలను, 22804 మందికి రెండవమారు టీకాలను వైచినట్లులను, ప్రజల విషయమై తమకు తృప్తికరముగ తోడ్పడినట్లులను, డాక్టరుగారు చెబుచున్నారు. డాక్టరుగారి నివేదికము, ఆరోగ్యపు డైరెక్టరుగారు మేజరు రస్సెలుగారికిగాని, ప్రభుత్వమువారికిగాని ఏమాత్రము తృప్తిగలిగింపలేదు. టీకాలవలన విశేషలాభము గలుగలేదనియు, గిండ్లలో తయారయ్యెడి రసము మంచిదిగాదనియు చెప్పిన రాఘవేంద్రరావుగారిని వీరు సహించుట కష్టము. మేజరు రస్సెలుగారికి కోపము రావచ్చునుగాని, గిండ్లలో తయారయ్యెడి రసమువలన విశేషలాభము లేకపోయెననియు, స్ఫోటకము నాటకకరుచుటకది ప్రయోజనకారి గా లేదనియు, ఇదివరకే పలు ప్రదేశములనుండి ఆసంతృప్తి వినవచ్చెను. పలువురు తమ యనమానములను ప్రభుత్వమువారికి చెలియజేసిరి. ఇట్టి స్థితిలో డాక్టరు రాఘవేంద్రగారు జేసిన ఆరోపణక్రొత్తదిగాదు. టీకాలు వేయబడిన వారిలోనే పలువురు మరల వ్యాధి సోకుటకు కారణము నింకొక విధమున సమర్థించుటకు వీలుండును. ఆయినను మేజరు రస్సెలుగారు టీకాల రసము, అవజయమునకు కారణము గాదనియు, రిజిస్టరయిన అంకెలలోనే గొప్ప లోపముండవలెననియు తెలిపియుండిరి. ప్రభుత్వమువారు గూడ మేజరు రస్సెలుగారి వాదమునే అనుకరించుచు, రాఘవేంద్రరావుగారిని తివ్రముగ విమర్శించిరి.

కార్పొరేషనువారు ప్రచురించిన అంకెలు సరిగలేవని. కార్పొరేషను ఆరోగ్యోద్యోగులు వ్యాధి బాగుగ వ్యాపించువరకు నిదురబోయి, వ్యాధి ప్రబలిన పిమ్మట ఒక్క మారు నిదురనుండి లేచి, టీకాలవైచుట కారంభించిరినియు, మరల చాలకాలమువరకు నిదురబోయి ఈ వత్సరము మార్చి నెలలో రెండవమారు టీకాలనువైచుటకు బూనిరినియు, ప్రభుత్వమువారు తాత్పర్యముచున్నారు. ఉపద్రవమధికమయినపుడు మాత్రము చురుకు తనముజూపి ఇతర సమయములందు మాంద్యము వహించుట భావ్యముగ లేదని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము. ప్రభుత్వమువారు కార్పొరేషనువారిపై జేసిన విమర్శనములబట్టి కొన్ని సంగతులు బయల్పడుచున్నవి. కార్పొరేషనునందలి హెల్తు ఆఫీసరుగారు జేసిన లోపములు కొన్నిగలవు. ప్రభుత్వమువారు సప్లయ జేసిన రసమునందును కొంతలోపముగలదు. కార్పొరేషనువారు ఎప్పుడు నిదురజేల్కొనినను వ్యాధినివారణమునకు విశేషప్రయత్నము సలిపిరని అంగీకరింపక తప్పదు. ప్రభుత్వమువారి సంగతిని గుర్తించి, హెల్తు ఆఫీసరుగారి కృషిని గుర్తించియుండవలసినది. కాని టీకాలవలననే వ్యాధి పూర్తిగ నివారణయగునని హెల్తు ఆఫీసరుగారివలె భావించుట సరిగాదని, వారు ప్రచురించిన అంకెలబట్టియే తెలియుచున్నది. స్ఫోటకవ్యాధి యుదయింపకుండ జేయుటకు మార్గము లింకను పెక్కులుగలవు. అందు ముఖ్యముగ ప్రజల ఆర్థికస్థితి చక్కగ నుండవలెను. దేహదార్శన్యమున్నగాని, ప్రజల శరీరములు అంటు వ్యాధులకు బలిగాకుండనుండజాలవు. పూటకొక మా రయినను కడుపునిండ తిండిదొరకని ప్రజలను పలు విధములగు వ్యాధులు బాధించుట వింతగాదు. వారి శరీరములకు వ్యాధిని నిరోధించెడి క్షేత్రగ్రహింపును. ఈ సంగతిని ఆరోగ్యాధికారు లింతవరకును గుర్తించియుండలేదు. ఇందుకు కారణము విదితమే.

ఏకాభివారు ఆకాభిప్రాయము జనమును మాత్రమే పాటించుచు, మానవజీవితమును కరిస్పరి సంబంధములేని శాఖలక్రంద విధించునంతవరకు నిజ కారణముల గనుగొనుట దర్శనము. ఆరోగ్యము పెరు, ఆర్థికము పెరు, రాజకీయము పెరు, సాంఘికము పెరు అని చిలచుటచే, తాత్కాలిక లాభ దృష్టితో మాత్రమే జీవిత సమస్యలను వీక్షించుటయు, అందుమూలమున నవజయము బడయుటయు తలచించుచున్నది.

కృతార్థత

గుంటూరు మ్యూనిసిపలు డైరెక్టరుగనున్న మహమ్మదు రజా బెల్లామిగారు సహాయ నిరాకరణోద్యమములో బసెచ్చేయచున్నందులకు, రిజిస్ట్రేషన్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగ వారికి రావలసిన పెన్షనును మదరాసు ప్రభుత్వమువారు రద్దుజేసిన సంగతి పాఠకులకు తెలియును. వీరు పిమ్మట పశ్చాత్తపులై తమూపణను పంపి, తమ పెన్షనును తమ కిష్కింప వలయునని ఆగను మూడవ తేదిన ప్రభుత్వము వారిని వేడుకొనిరి. అప్పటినుండియు వీరెటుల ప్రవర్తించుచున్నదియు తెలిసినవిషయమే. గవర్నరు గారుగుంటూరుకు వెడలినపుడు, ప్రజాభిప్రాయమునకుభిన్నముగ వీరు అడ్రెసుచుచుదినిరి. వానియందు నిరాకరణవాదులను నిరిసిందిరి. అప్పటినుండియు అధికారులకు వీరియడ సుముఖత్వ మేర్పడెను. నెహ్రూకమిటీవారు గుంటూరునకు వచ్చినపుడు మ్యూనిసిపాలిటీవారు వీరికి ఆడ్రెసును సమర్పింప కుండుటకు, వీరెంతయో ప్రయత్నములు జేసిరి. వీరు పంపిన తమూపణయందు, తాము సహాయ నిరాకరణవాదులని గాని, రాజద్రోహిగాని గామనియు, ఇకముందునుండియు ఎట్టి అక్రమాందోళనమునందును తాము పాల్గొనమనియు, అందుచే తమకు ఎప్పుటివలెనే వెనుకటినుండియు పెన్షనును నిష్కింప వలయుననియు, ప్రభుత్వమువారి తమూపణను ప్రచురించుటకు తమ కెట్టి యభ్యంతరమును లేదనియు, ఇదివరకు విరుద్ధముగ గనుపించిన తమ చర్యల కొరకు తాము పూర్ణముగ తమూపణను గోరెదమనియు, తెలుపబడెను. తృప్తుడకు మహమ్మదు రజా బెల్లామిగారు కృతార్థులయిరి. వీరి వ్యవహారమును గూర్చి బాగుగ యోచించి, వీరు పంపిన తమూపణను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరినియు, ఆగస్టు 3వ తేదీనుండియు వీరి కెప్పటివలెనే పెన్షనును ఇచ్చుచుండవలెననియు, మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు జేసిరి. మహమ్మదు రజా బెల్లామిగారు పోయిన పెన్షనును మరల సంపాదించినను, ప్రజాగౌరవమును సంపాదించజాలరు. నిరాకరణోద్యమము జనించినపిమ్మట, ఎట్టికష్టము లుదయించినను పలువురు వానిని సంతసముతో భరించి, తమనిశ్చల దేశభక్తిని కనుబటచియుండిరి. హృదయదౌర్బల్యముచే కష్టములకు పెరచి వెనుకంజవైచినవారు, కడు కొలదిమందిగలరు. అట్టివారిని నిందింప బనిలేదు. వారు చేయగలిగిన సేవజేసిరి. జామీనియక ఎండగు జయిలులలోనికిబోయి యుండలేదు? ఎందరు శరీరబాధల ననుభవించుటలేదు? దేశమితరణమున అఖండత్యాగము కనుబటచుచున్నది. కొన్ని మినహాయింపు లక్కడక్కడ గనుపింపవచ్చును. కాని, త్యాగమహిమ నివి భంగపరుచుటకు మారుగ, మరింతపరిస్థుటము గావించునని అనుభవము చెబుచున్నది.

పంచాయతులు.

విలేజ్ కోర్టులు, పంచాయతులు 1921 సంవత్సరమునందెటుల పనిచేసినో, ప్రచురింపబడినది. పంచాయతికోర్టులు కొంతవరకు తృప్తికరముగ బనిచేసినని, ఆయాజిల్లాలనుండి పంపబడిన వృత్తాంతములు దెలుపుచున్నవి. కొన్ని గ్రామములలో మొదట యుద్భవించిన పంచాయతులు తగ్గిపోయెను. ప్రభుత్వమువారేర్పరచిన పంచాయతులు అధికార ప్రేరేపములగుటచే పూర్ణలాభముగలిగింపజాలవు. విలేజ్ మున్సీబుకోర్టు లొకమూల బనిచేయుచుండ, పంచాయతికోర్టు లాప్రదేశముననే నిర్వహించుచున్నవి. రెండు విధముల కోర్టులకును ఒక్క ప్రదేశముననే విచారణాధికార మొసగుట వలన, లాభముగలుగుట లేదు. మొత్తముమీద అధికారు లేర్పరచిన పంచాయతికోర్టులపై ప్రజలభిమాన మంతగజూపుటలేదు. రెండు తరగతుల కోర్టులకును, వద్దతులందు విస్తార భేదముగనపింపదు. గుంటూరు మండలమునందు విలేజ్ కోర్టులలో దాఖలయిన 2347 వ్యాజ్యములలో 2060 వ్యాజ్యములు పరిష్కారమయ్యెను. ఇంతకుపూర్వవత్సరమున 3739 వ్యాజ్యములు దాఖలయ్యుండగ 3337 వ్యాజ్యములు పరిష్కారమయ్యెను. ఈరీతిని వ్యాజ్యములు తగ్గుటకు, సహాయనిరాకరణోద్యమము కొంతవరకు కారణమయ్యెనని కలెక్టరుగారు వర్ణనగారు సూచించిరి. 1921 సంవత్సరమున 234 పంచాయతికోర్టులు శాశ్వతమైయుండగ, 36 కోర్టులే గుంటూరుమండలమున ఏర్పడెననియు, వీనిలో మూడు కోర్టులు మాత్రము బనిచేసెననియు, వర్ణనగారు దెలుపుచు, ఇందుకు సహాయనిరాకరణోద్యమము కొంతవడి కారణమయ్యెననిసమాధానము జెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారేర్పరచిన పంచాయతి కోర్టులు ప్రజలలో నుత్సాహము గలిగింపలేదని, ఇందువలన తెలియగలదు. పంచాయతులు దేశమున కత్యవసరమగుటకు సందియములేదు. ప్రాచీన సంస్థలకు పంచాయతియే బునాదియై యుండెను. పంచాయతుల ప్రతిష్ఠవలన, ప్రతిగ్రామమును ఒక ప్రజాస్వామ్యముగ మెలగుచు స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుచుండెను. కేవలము తగవులను పరిష్కరించుటకు మాత్రమే పంచాయతులు పయోగపడుచుండుట లేదు. గ్రామాభివృద్ధి కవసరమగు ఇతర పనులకు గూడ పంచాయతులు ఉపయోగపడుచుండెను. గ్రామపరిపాలనా పౌష్ట్యమునకు పంచాయతులే మూలకారణమగుచుండెను. అట్టి ప్రతిష్ఠాపనలను దేశమందంతటను మరల నెలకొల్పుట యవసరమని, కాంగ్రెసు సభవారు తీర్మానించిరి. ప్రభుత్వమువారు నెలకొల్పిడి పంచాయతులు తగినంత విశాలముగ నుండుట గుదురదు. ప్రజలే యీ బాధ్యతను వహింపవలయును. పంజాబు, సింధురాష్ట్రములందువలె, మిగిలిన ప్రాంతములందుగూడ పంచాయతి ప్రతిష్ఠాపనలు విజయముగాంచవలెను. గ్రామములో కక్షలు తగ్గిపోరాటము లంతరించినకొలదియు, గ్రామజీవితము చక్కబడి స్వరాజ్యస్థాపనమున కనుకూలించును. గ్రామప్రజలలో కక్షలును తగవులును అంతరించుచో, వాటికి ప్రభుత్వ న్యాయస్థానములకు వెడలుట కవసరముండదు. న్యాయస్థాన బహిష్కార మపుడు సులభముగ కొనసాగును. న్యాయవాదులు వారి వృత్తిని విమవక తప్పదు. నిర్మాణము అడుగునుండి జరిగిన చలనము లేక యుండును. గ్రామములు చక్కబడిన కొలదియు, దేశమంతయు చక్కబడుననుట నిశ్చయము.

గ్రీకుల ప్రయత్నములు

గ్రీకులపక్షమున వెనిజిలాసుగారు లండనులో జేరి జేయుచున్న ప్రయత్నములు పరిస్థితులను వివ

మము గావించుటకు తోడ్పడుచున్నవి. త్రైసు తురుష్కులకు స్వాధీనముగాకుండుటకు, వెనిజిలాసుగారు ప్రబల ప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. బ్రిటిషుసైన్యములుగూడ త్రైసు నాక్రమింపవలయుననియు, అమెరికావారుగూడ తమసైన్యములను పంపి సహాయము జేయవలయుననియు, వెనిజిలాసుగారు కోరుచున్నారు. త్రైసుభాగమును కాన్ స్టాంటినోపిలును తురుష్కులకు ముందుగ స్వాధీనమయినగాని వారు సమాధానపడరని వెల్లడియగుచున్నది. ఛానక్ నుండి ఫ్రెంచివారును ఇటలీవారును వెడలిపోయినట్లు, ఇంగ్లీషువారును వెడలిపోవలయునని తురుష్కులు గోరుచున్నారు. మదానియాలో జరిగెడిసభలో ఛరిష్కారము గుడురుటకు రెండు ప్రతిబంధకములను రూటరు పేర్కొనుచున్నాడు. గ్రీకులు త్రైసును విడచుటకు నిరాకరించుటయు ఛానక్ నుండి ఇంగ్లీషుసైనికులు వెడలిపోవలయునని తురుష్కులు గోరుటయు ప్రతిబంధకములట. బ్రిటిషువారు ఛానక్ ను వదలిపోవుట కిష్టపడుటలేదట. గ్రీకులు ఏ తీరున నయినను త్రైసును నిలుపుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఆంగ్లోరా ప్రభుత్వ ప్రతినిధిగ లండనులో బనిచేయుచున్న రిషీద్ బేగూరు, వెనిజిలాసుగారి లేఖవలన మరల కలహము లుదయించునని దెలిసిరి. ప్రస్తుతస్థితి ఇంకను భయోత్పాతిమ్యముగ నున్నదనియు, ప్రభుత్వపుద్వ్యై శాంతిముగ లేదనియు వెనకజేసిన తప్పిదములను కప్పిపుచ్చుటకై ప్రభుత్వమువారు సమరమున దిగకుండు నాటంకపరుపవలయుననియు, మాంఛెస్టరుగార్డియను పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ఈహెచ్చరిక ఎంతవరకు సఫలమగునో చూడవలయును.

వైద్యాలయములు

1921 సంవత్సరంతమున ఈ రాజధానియందు 742 వైద్యాలయములు గలవు ఇవియన్నియు దాదాపుగ ఆల్లోపాతిక్ వైద్యాలయములగుటచే వీని కమ్యూనము విస్తారముగ నుండుట సహజము. ఆయుర్వేద వైద్యాలయములను చాల తక్కువ వ్యయముతోనే కొల్పవచ్చునని డాక్టరు లక్ష్మీవతి గారును మరికొందరును ఇదివరకు తెలిపియుండిరి. ప్రజలకుదేశీయవైద్యమునందున్న నమ్మకము ఆల్లోపాతిక్ వైద్యమునందు లేదనుట తేటతెల్లము. వ్యాధినివారణకల్పమును నమ్మకము ప్రధానమని గ్రహింపవలయును. స్థానికసంఘము లిప్పుడుడే మేల్కొనుచున్నవి. ఆయుర్వేద వైద్యాలయములను మెల్లమెల్లన నెలకొల్పుచున్నవి. ఇక్కార్యము చురుకుగ కొనసాగుట యవసరము. ప్రస్తుత వైద్యాలయమువలన లాభము పొందెడివారు అత్యల్ప సంఖ్యాకులు. అయినను వీనికి ఖర్చు విస్తారమగుచున్నది. 1921 సంవత్సరమునందు వైద్యాలయములక్రింద రు 56,63,845 లు వ్యయమయ్యెను. జీతములక్రింద చిల్లరఖర్చులక్రిందను ధనము విశేషముగ వెచ్చింపబడినట్లు నివేదికము దెలుపుచున్నది. వైద్యాలయముల రాబడి రు 56,76,908 లు. నివేదిక వత్సరమున అంతకు పూర్వపు వత్సరమునకన్న ఆపరేషనులు పండ్రెండుపేలధికమయ్యెను. వైద్యాలయములలో చికిత్సకొరకు బ్రవేశించినవారిలో దాదాపుగ నూటికి 5 గురు వంతున చనిపోయిరి. చికిత్సమొదిన 128,881 మంది రోగులలో 82,046 మందికి వ్యాధిగుడిరెనని తెలుపబడెను. మిగిలినవారిలో 24,486 మందికి ఉపశమనము జరిగెను. 15404 మంది వదలిపోయిరి. 6362 మంది చనిపోయిరి. వైద్యాలయములలో బ్రవేశింపక మందుమాత్రము పుచ్చుకొనిన వారు 7861,732 మందిగలరు.

తమిళనాడుసభ.

తమిళనాడు కాంగ్రెసుసభకు, ఆహ్వానసంఘమువారు శ్రీయుత వాసుదేవయ్యగారిని సభాధ్యక్షులుగ నెన్నికొనినదియు, వా రాపదవి నంగీకరించి రనియు, తెలిసికొనుటకు సంతసించెదము. ఇంతకు పూర్వము సభాధ్యక్ష నిర్ణయము విషయమై ఆహ్వాన సంఘమువారు జూపిన దృక్పథమునకు వారిని ప్రశంసించజాలము. ఇకనయినను ఎట్టి యాటంకములేకుండు సభ జరుగునని భావించెదము. వాసుదేవయ్యగారు జయిలుతో నెట్టిబాధల ననుభవించినదియు, లోకవిదితమే. ప్రభుత్వ ప్రకటనమునందు గూడ ఈసంగతి అంగీకరింపబడెను. అట్టి వారికన్నను, అధ్యక్షపదవి కర్తవ్యులగు వారుండబోరు.

స్థానిక వార్తలు

సంగీతసభ:— వైద్యవారి యాజమాన్యమున ఆదివారము 8 వతేది సాయంకాలము 4 గంటలకు గోకలేహాలులో శ్రీమతి సి. నరస్యతిక్కాయగారు సందేశాచరిత్రము వారికధ చెప్పెదరు.

తపాల ప్రకటన:— దక్షిణాఫ్రికాకు పంపబడిన జాబులను జెనరలు పోస్టాఫీసులో అక్టోబరు 9 వ తేది సాయంకాలము 5 గంటలలోగ పోస్టు చేయవలయునని ప్రకటించి పోస్టుమాస్టరుగారు ప్రకటించిరి.

తిరువల్లిక్కేరి సంగీతసభ:— తిరువల్లిక్కేరి కలకటాల కెట్టి పీఠి 1 వ నెంబరు గృహమున పాటకచ్చేరి జరుగును. రామస్వామిఅయ్యగారు (మామరము) గాత్రము, రాజగోపాలయ్యగారు (మామరము) ఓడీలు, దొరైరాజ అయ్యగారు (మాంగడి) వృద్ధంగము.

చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాల:— ఈకళాశాలయందు చదువు ఒక విద్యార్థికి ఈసంవత్సరము జులై మాసమునది నెలకు 15 రూపాయలు విద్యార్థి వేతన మిచ్చుటకు నదిసాపట్నం తాలూకా బోర్డువారు అంగీకరించిరి కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు తెలుపుచున్నారు.

జగన్నాథభక్తసభ:— వైద్యవారి యాజమాన్యమున ఎల్లూరు హైకోర్టునందలి 'వేదవిలాసభవనమున, తంజావూరు వాస్తవ్యులగు శ్రీపురుషందేవయ్యగారు కల్పిదాసు చరిత్రమును 8 వతేది ఆదివారము సాయంకాలము వారికధ చెప్పెదరు.

ఇండియను ఎకనామికు అసోసియేషన్:— వైసంఘమువారి యాజమాన్యమున 9 వ తేది సోమవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు నెనేటుహిల్స్ గా. రాయబహదరు కె. వెంటురెడ్డి నాయుడుగారు 'పరిశ్రమలు ప్రభుత్వ సహాయము' అనువిషయమై మాట్లాడెదరు. 15 పి. త్యాగరాజు కెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

మద్రాసు ఎస్టేట్సులాండు ఆర్టుకమిటీ:— మద్రాసు ఎస్టేట్సు లాండు ఆర్టుకు సరేండు విషయమై ప్రభుత్వమువారికి సలహా లిచ్చుటకు గా. కే. శ్రీనివాస అయ్యగారు పర్యామిడిరాజు, వి. రామదాసు పంతులు, పునూరుజమీందారు బి. మనుస్వామి నాయుడు గార్లు ఒకసంఘముగ నిశ్చయించిరి. వీరు గా. శ్రీనివాసయ్యగారి అధ్యక్షతన ఈనెల 4 వ తేదీన కాన్సిలు ఛేబరునందు సమావేశమై చట్టము విషయమై ఆలోచించిరి.

మహాత్మాగాంధీ స్పీన్నింగు వీవింగు ఉచిత పాఠశాల:— ఈ పాఠశాల ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు ఈనెల 7 మొదలు 19 వ తేదీవరకు దీపావళి పండుగ సందర్భమున ప్రతిదినము సాయంకాలము పీఠులలో ఖద్దరు అమ్మెదరు. కాలవీధి 158 వ నెంబరు గృహమునుండి వీరు బయలుదేరి ఖద్దరేధరించవలయుననియు దీపావళి సందర్భమున ఖద్దరే చదివించ వలయుననియు పోషించెదరు. ఈ సందర్భమున పాఠశాలాధికారులకు తోడ్పడ తలచినవారు సంపూర్ణముగ ఖద్దరువస్త్రములు ధరించి వీరితో కలిసి పనిచేయవచ్చును.

మదరాసు జిల్లా ఆంధ్రజాతీయోప సభము.

డికంబరులో గయలో జరుగు వేడుకలను గురించి ప్రతి నిధుల వెన్నుకొనుటకు ప్రయత్నము వారి సభ ఈనెల 9 తేదీని సాయంత్రము 5 గంటలకు ఆంధ్రజాతీయమున జరుగును. ప్రతినిధులుగా చెడలకుచువారు ఆవాడు తమ దరఖాస్తులను 3 రుపల దునుముతో నియ్యవలసియుండును. కార్యదర్శులు.

అగ్నిప్రమాదము:—రాయపేట ఆరకు గౌడను పిడిలో నిన్న సాయంత్రము ఒక గదిలో నిద్రించుటకు వెళ్ళి ప్రభుత్వము వచ్చుటకు ప్రక్కనున్న మూడుగదిలలో మూడు వెంటబట్టి సంతృప్తముగా ఆలిపోయెను. వెంటబట్టి రెండు అవునుదలు ఆవులు కలిసి చనిపోయెను. గడ్డివాములు కూడ తగులబడిపోయెను. ప్రక్కలోనున్న కొలిమినుండి రేలు గుడిసె లవైదుటపై యీ ప్రమాదము సంభవించిన దని కొందరు హాసించుచున్నారు.

నేత్రీయ ప్రార్థన సమాజము:—శ్రీశ్రీ (శనివారము) సాయంత్రము 5-15 గంటల వాల్మీకివారి మంత్రాక్షరాలయందు ప్రార్థన జరుగును. ఉత్తరము ఉదయము 7-45 గంటల ఆదిత్యపురాయణపిడిలో నారాయణ ముఖరీపిడికి గమివమున ప్రార్థనకాలంకిర్తనము జరుగును. ఆదిత్య సాయంత్రము 5 గంటల వెరయూరిలో రాధువారియార్ పిడి 15 నెం. ప్రార్థనకాలమున ప్రార్థన సభ జరుగును.

ప్రస్తుత ప్రస్తుతములు (ప్రచురణ సభము)

ఆకాశమున, తెలులు పుట్టు, నల్ల అగ్నిపైలు ఇన్ను పెట్టెన్ను పుట్టుల వలన ఆంధ్రములు హెచ్చింపబడినవి. ఈ మామములందు పరిక్షలు జరుగవలసియున్నవి. కాని అధ్యక్షులు ఈవలన ఆంధ్రము లన్నిటిని చదువలముట అసంభవము. కావున ఈపరిక్షలు రాబోవుసంవత్సరము జూనునెలలో జరుగును. ప్రకటనము తిరుగ లేనట్లొనర్చుచువారు గవర్నమెంటు ఎక్సామినేషనుల కమిషను కార్యదర్శక దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను. ప్రాతలెలలను ఆనసరించిన పరిక్షలు ఎప్పుడైనా జరుగును.

కర్నూలు పోలీసులు

- ఈ నెల 4 వ తేదీని నేవలలు బాంకింగ్ నాలుగు కర్నూలు పోయినవి.
- (1) టి. ఇ. 22/82768 17-12-1919— 1000-0-0
 - (2) టి. ఇ. 22/82767 16-5-1918— 500-0-0
 - (3) టి. సి. 38/87208 16-5-1918— 500-0-0
 - (4) టి. సి. 38/87209 16-5-1918— 500-0-0

మొత్తము 2500-0-0

ఓరిసి గూర్చి పోలీసులకు తెలుపబడెను గాన వెంటనే పోలీసులకుగాని, నాటుగాని వారిసంఖ్య తెలిపినవారికి మారు 100 గూజులు బహుమాన మియ్యబడునని పి. కే. నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు వ్రాసిరి. సంఖ్య తెలిపినవారి సంఖ్య వ్రాయవలెను. “పి. కే. నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు 15 లింగచెట్టిపిడి వార్డు అవును, చెన్నపట్టణము”.

పోలీసు జాబ్బరము.

మెజిస్ట్రేటులు మందలించుట. 4 వ తేదీ సాయంత్రము డిమిట్టానుగోడులో పచ్చయప్పకుండాలు ఆరిసిభార్య అల్లరిచేయుచుండెని పోలీసువారు హాజరై సెన్సిటివ్ మాజిస్ట్రేటుగోర్తులో కేసుదాఖలు చేసిరి. 5 వ తేదీ ఉదయము 11 గంటలకు మాజిస్ట్రేటులు మునువారామానుజం, బుల్లూరు, నుకేగూరు కేసువిచారణ ప్రారంభించిరి. వినివలలు కట్టేపల్లె నునివానియందు ప్రభుత్వమున పోలీసువారు బుద్ధిమియ్యమని పిడించినదియు బుద్ధిమియ్యమనకు వారి కేసుపెట్టెదని చెప్పిరి. మాజిస్ట్రేటులు రెండు పక్షములవారి పాటులను విచారించి ఈ కేసును పోలీసువారి కిచ్చిందిని తీర్మానించి నిందితుని విడుదల చేయుచు పోలీసువారి నికరించినవన మందించిరి. “పోలీసువారి కిచ్చు చేయటచేతనే జనసామాన్యమునకు పోలీసు కుట్రలను కంటిముగ్గ లోనున్నవి. ఈ కేసు సంవత్సరమున పోలీసువారి ప్రవర్తనమును పోలీసు కమిషనుగారు విచారణ సభలకు అనసరియ. కమిషనుగారు విచారణ ఫలితమును మాకు తెలుపవలయునని కోరుచున్నాము.”

గుంటూరు మునిసిపల్ చార్జెస్

ప్రభుత్వమువారు పేషెను నిచ్చుట.

(వెనకముగిసి).

పోర్టుసెంటు వార్డు కలెక్టు. 28 నెవ్వంబరు. 1922.

1921 ఆగస్టు 10 తేదీ వల్లెట్ జి. టి. 505 సంపు, మహమ్మద్ రజా బెల్లాముగారు ఆచరణవల్ల సహాయనిరాకరణోద్యమమును ముఖ్యమైనదని తెల్పడమువల్ల పింఛెను నిచ్చుట నిల్పివేయవలయునని ఉత్తరువు చేసియుండిరి. ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారికి ఆరకు తుమాపురములో నవం 10 ఆర్డీని తన పింఛెను నిల్పింప వలయునని వేడికొనుచు పంపుకొనెను. ఆ తుమాపుర ప్రతి నియంత్రణిమి. బహుభాగతగ వారొందించి కాన్సిలరులను గవర్నరుగారు ఆరిసి తుమాపణను సంగీకరించుచు ఆరకు తుమాపణ పేషెకొనిన 1922 ఆగస్టు 3 తారీఖు నాటినుండి పింఛెను నియ్యవలయునని ఆజ్ఞాపించడ మైసయిది.

ఆర్. పి. గ్రామం

చీఫ్ కలెక్టర్

అనుబంధము

మహమ్మద్ రజా బెల్లాముగారి తుమాపణము.

ప్రభుత్వమువారిపట్ల విరోధముగ నేను కృత్రిమముగను, మునిసిపల్ చార్జెసుగను ఆడినమాటలను చేసిన కార్యములను తుమింపుదని వేడికొనున పంపుకొనుచుండిని. నేను ప్రభుత్వము వారిపింఛెను నాకరించి, విత్తరచేరిచేతను క్రేటులిటు చేతను టిక్కిచేతనును తుమింపుదని పంపుకొనుచుండిని. నేను ఆరకు యితర మహమ్మదీయులనలె యిచ్చి గించువాడ నైనను నేను సహాయనిరాకరణ వాదిగాని, రాజవిరోధిని గాని గాను. ఈ విషయము లో యి కమిషన్ న్యాయవిరోధమైన యాంబోకేసమునందు యెట్టికోకమును కల్పించుకొనను. ఈ తుమాపురము సంగీకరించినందు, నేనింతయును చేసిన మంచివాకరును నాచియు నాకు పింఛెను నియ్యకుండ చేసిన యుక్తిరవును కష్టపడుచు, వారి మనసుకు వచ్చిన, యంతకుముందు నాకు రావలసిన పింఛెని కూడ నిల్పింప ప్రార్థించెద.

3 ఆగస్టు 1922.

మహమ్మద్ రజా,

పింఛెన్ డిప్యూటీ కలెక్టర్, గుంటూరు మునిసిపల్ చార్జెస్

ఈ తుమా పంపుతము ప్రమరించుటకు నాకాక్షేపణలేదు.

మహమ్మద్ రజా,

కలెక్టర్ డిప్యూటీ కలెక్టర్, చెన్నకా.

నార్కుండా మెయిలు స్టేషను గరిమాపపు తపాలు గారి 5 వ తేదీ యదయము 7-30 గంటలకు బాంబయి చేరెను. గూపిపాల మహావాహగారు, బాడిబాదంకుటు, యి. డి. బాలు గారు, సర్ తామర తామరగారు, తేడీ పిలగు గారు సర్ బాలె ను, తేడీ హెచ్చుగార్లును వచ్చిరి.

చోడవరం డి॥ మునిసిపల్ కోర్టులో

O. S. 263/17 As 292/41 E. P. 505/22

వాదిగారు:—శ్రీ విజయనగరం మహారాజుగారు.

ప్రతివాదులు:—బలిరెడ్డి కన్నయ్య మయిర,

1 to 4 } బలిరెడ్డి కన్నయ్య, 2 యీ పయిడయ్య, 3 యీ ఆచ్యన్నాయుడు, 4 యీ నూకాలయ్య కిక్కి వారులకు } ప్రతివాదులు మైసల్లయినందునగాని, 1 ప్రతివాది.

1. ఈ నెంబరులో జప్తుకాబడిన స్థిరాస్థిలం నేయం మమనికోరి వాదిగారు పిట్టను బాఖులదేసియున్నారు. గనుక నడరాత్తి ప్రొక్లమేషను విగయారాకు మీ కేమైనా ఆక్షేపణ వున్నయెడల తే 18-10-22 ని ఉదయం 10 గంటలకు కోర్టుకు హాజరయి తెలియజేసికొనలెను. అట్లు జరిగించని యెడల మీ పకోతుమందు ప్రొక్లమేషను కేటిల్ కాబడి నడరాత్తి వేలం కాబడునని యిందుమాలంగా తెలుసుకొనలెను.

ప్రొక్లమేషను కేటిల్ కావలసిన ఆస్తివివరం, పిరున్లిముడి. 2. నర్సయ్యపేట గ్రామంలోని ప్రతివాదులు తా సర్వే నెం 410 రు య 11.72 ట్ల రు 175-13-0 యి కట్టాల జిరా యిరీ పల్లంభూమిలో య 4.0 య భూమి.

మండ సుబ్బారావు,

వాదులకు ప్లీడెడు.

రాజమహేంద్రవరం

(స్వకీయ విలేఖరి)

అక్టోబరు 5:—ఒక నెలకింద జరిగిన చిత్రవర్ణము గూర్చి యిన్ని దినములు విచారించి తుదకు నేడు ఉదయం 11 గంటలకు పోలీసువారు శ్రీయ్యమున గత్యవస్థ గున్నే క్షయరావు, చింతలూరు కృష్ణరావు, పాలెపు అగస్త్యరాజుగార్లును 302 క్లెక్టు వి. పి. సి. క్రింద ఆరెట్టుచేసినారు. వారు క్రస్తుము ఇన్ని గుంటు పోలీసుస్టేషనులో నున్నారు. వారిలో మొదటి వారిద్దరు కనుక భారత్ నోట్స్ కేసులో ముద్దాయలుగా కేసు బడి నిర్దోషు లని తీర్పును పొందిరి.

గౌరీమి గ్రంథాలయము.

గౌరీమి గ్రంథాలయము ఆంధ్రగ్రంథాలయములలో కల్ప మిచ్చయని కర్వణవాగ్ధికారమును ఒకటి నుకీర్తిని గడించెడి, గ్రంథాలయ గతివాగ్ధికారమున అభ్యుత్థి వహించిన శ్రీయ్యత కాశీవాధుని నాగేశ్వరరావుగారు గౌరీమి గ్రంథాలయమునకుండి యారాజధానిలో తేదనియు, అట్టి యుగ్ధగ్రంథాలయమునకు స్వంతభవనము తేదందుట ఆంధ్రులకు కళంకదాయక మనియు నెలవిచ్చిరి. గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహకభవనమువారి కృషి భవననిర్మాణమునై ప్రకంపార్జమున. కృషిని సజ్జచున్నారు. తీహానపండుగలోగా 20 వేల రూ. ప్యములను ప్రోగుచేయవలెనని దీక్షావ్రతమును బూని పట్టబడి తో పనిచేయుచున్నారు. అప్పుడే వారికృషి ఫలితమునకు వచ్చుచున్నదని చెప్పుట తలయును సంకల్పించుచున్నారు. జరిగించారులకు శ్రీయ్యత కంఠమై తీహారావచంద్రరావుగారు గౌరీమి గ్రంథాలయ భవననిర్మాణమునై 6 వేల రూ.ప్యముల విరాళము నొసంగెద మని వాగ్దాము చేసిరి. వారిభాషాభిమానము, దేశభక్తి ప్రశంసనీయుండు. వారివనసరించి రాజమహేంద్రవరంపాటు, ఆంధ్రులు ఉదాహరణకు తమ కానకల సర్పించి యీ గ్రంథాలయమును స్వంతభవనము నెలకొల్పి స్వీయకేసును గాపాడుకొనెదరుగాక!

ఉరపకొండ.

ఉరపకొండ గ్రామమున 2.10.22 క చెన్నపట్టణవాను లగు పురుషోత్తమనాయుడుగారి కే కడు రవ్యముగా చిత్రించబడిన మహాత్మ్యగాంధీగారి పటమును సాకతాలి, మహమ్మదాలి పటములతో సహా భంజనమున, మేర తాళములతోను మూరేసింపు జరుపబడినది. పురుషులు చిత్రకారునియొక్క నైపుణ్యమునకు మిగుల సంకల్పించిరి. తదనంతరము గ్రామసంఘపు కార్యదర్శిగారిచే, గాంధీగారి ముఖ్యమైన ఆంధ్రసంకేతమగు భిక్షునుగురించుచు, భిక్షు భారణవల్లన, విదేశీకృష్ణల బహిష్కరణమువల్లను లంకామైకు, మాంచెవరు పట్టణములందు కలిగిన కలవరమును గురించియు విపులముగా, ప్రజలకు జోషింపబడినది. భిక్షుకులనే స్వరాజ్యము వచ్చుననని దృఢపరచుచు భిక్షునే భరింపుదని కార్యదర్శిగారు ప్రజలను వేడిరి. (ఒక విలేఖరినండి)

శాసనాగ్రహారం

2.10.22 తేదీన శ్రీశ్రీశ్రీ గాంధీ మహాత్ములవారి జన్మదినోత్సవము, గంజాంజిల్లా కలెక్టర్ లి తాలూకా కాసా గ్రామంమున గ్రామస్థు లందరిచేతను మహాత్మభవమును, ఆర్యులైనవారోను, పండిత శ్రీరామకృష్ణులు వారి యాన మాన్యముక్రింద జరిపించబడి కలలయమున అభిషేకపుష్ప (ప్రార్థనామలు జరిపింపబడి మహాత్ములవారి భాయాభిమాన భజనలతో నగరసంకీర్తన గావించబడినది.

పురుటూరు

గుడివాడ తాలూకా పురుటూరు ఆ గ్రామం లో 2.10.22 తేదీ శ్రీ గాంధీమహాత్ముని యొక్క జయంతి పుత్సవము జరుపబడినది. శ్రీ మహాత్ముని పతమును మేర తాళములతో జాతీయగీతములతో పూరింపుచే అనంతరం పూజాదులు పంచిపెట్టబడినది.

కొలంబో, 5:—గత వారము ప్రభుత్వమువారు నాగరు లకు తీరము, కెట్కురతేయుచట్టము నమలులో తెచ్చినందులకు కాసనభవన పిడితేచిపోయిన పడునాలుగుమంది అసభ్యుల సభ్యులలో ముగ్గురు మూగ్రమే నేటి కాసనభవన వచ్చిరి. రాకుండినసభ్యులు రాజీనామా నిచ్చుటకు కాలొందించు చున్నారనియు ఇంక నేటికాసనభవన రాతేదనియు తెలియచున్నది.

బొంబాయి శాసనసభా సమావేశము

బొంబాయి శాసనసభాసమావేశము ప్రారంభముం అక్టోబరు 2 తారీఖు వాడు జరిగెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

రావుబహదూర్ కేతగారు వ్యాయవిశారదాశాస్త్ర నిర్వాహకవిభజనము విషయమై ప్రశ్న చేసిరి. కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి యధికారము సెంతవరకు తగ్గించి, ఆయధికారమును సభార్థి సేటు కట్టెలకు మాన్పబడుటకు ప్రయత్నించాయ నెలసంకు డని దీనిమహల్ సింధుకమిషనరకు ప్రాయశచియంతే ననియు వారి యుత్తరములు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారని యు ప్రభుత్వమువారు తమ వాదించిరి.

ప్రతి ప్రతినిధిగారిట్లు ప్రశ్నించిరి. శ్రీయుక్త హంజీ మాల్ ఖాన్ గారిని పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారిని పూర్వా పురపాలక సంఘము వారొసంగి యాహ్వానపత్రకా క్యయము రు 500/ ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనుచున్నది నిశ్చయమేనా? నిజమైన ఎదుట?

శ్రీ ప్రభుత్వమువారిపట్ల స్థానికస్వపరిపాలనాశాఖకు మంత్రియగు ఖాన్ బహదూరు కే. సులూ హంజీ హిదాయతుల్లా గారిట్లు ఉత్తరమిచ్చిరి.

అట్టి కృత్యము లొంతక తక్కువగాని యంగీకారము లవ యవలయును కాననల్లంపున విషయము విచారించుచు మైసే కొన్నిన యిద్దరును జేరబడెను. వేయి సంవత్సరము ప్రతి త్వమువారిచేత పోషకార్థము సహాయముచేయుచున్న పూర్వాల కంఠముల కట్టికొనెను అను తీవ్రాదని తెలియుటచేతను కలె క్టరుగారు యాఖ్యాత్యుకు తమ యంగీకారము నొసంగి పోయిరి.

ఈ రాజధానియందలి 28 జిల్లా స్థానిక సంఘములపైకి రెండుజిల్లాలకు తప్ప వికర వాటికి ఆధ్యక్షులు అనధికారు లే యుండెనని మరియు ప్రశ్నకు తమరచుక తెలుపబడెను.

నిర్బంధప్రాథమిక విద్యాచట్టము

ఈవిషయమై చర్చ ప్రారంభించబడియెను. ప్రతిపక్షము నకు అనుకూలముగ మాటలాడుచు శ్రీయుక్త హంజీ ఖాన్ గారు తొల్లింజిచట్టము అనునది యొ సామన్యమందలకు కారణము ప్రజలనిత్యానామకలకాక భవ సంహారముచేత నేయనిచెప్పిరి. శ్రీయుక్త హంజీగారుగూడ తిక్కా నామక కనుకూలముగ నే మాటలాడుచు దాదాఖాయి, రానడే గోడే, మేధాయలు ఆత్మలు యాజ్ఞలు ఆమోదింపబడినవని తెలి సిన వెంటనే తప్పిచెందుననియు, రాజధానియందలి పాఠశాల లు తేకయన్న 16000 గ్రామములకు పాఠశాలల నేర్పబడుట కనుకూలములు మాడబడలేదని చింతించితినినియు, కేలవాచ మాత్రావక్తము గాక యీ తిక్కా నామ మూలముగ రాతిపాఠశాలలకు సహాయవేరినములు మోపుగ ని య్య బ డవలయుననియు, మేజిస్ట్రేటులచేతగాక పాఠశాలాధిపతిచేత నేనియు, యితరస్వతంత్రసంఘముల చేత నేనియు నేరనిచారం కక్షాక్రమములు జరుపబడవలయుననియు, ప్రశంసించిరి. రావు బహదూర్ రామనాథాయ్, ఖన్నాపెట్, శ్రీ శ్యామకు యా జ్ఞివట్టమొక్కటి యుండవలయునని ప్రసంగించిరి. రావుబహ దూరు ఖేలుగారు, యిట్టిచట్టమును ప్రసంగమునకు తెచ్చినవల టు నా మంత్రిగారి నభినందించుచు, తిక్కానామని యన్న యిద్దరంగతులు అమలులో సంపూర్ణముగ వచ్చుటకు కొంతకాల నిర్ణయ ముండవలయుననియు, తాజ్ఞలు కాననమైనవారిత నిర్బంధవిద్య కమిషన్లపైకి పురపరిపాలనా సంఘములును మాత్ర మగువ్యయములను యాదీంబు రెండవజాతి ప్రభుత్వమువారికు రనియు, అంతకుముందేయిట్టివిద్య వ్యవస్థనొక తేయచున్న సీతారా యిత్యాది పురపాలక సంఘముల కివ్వదనియు తెలుపుచున్నది. అందున అట్టిసంఘములకుకూడ సహాయ మొనర్చవలసి ప్రభుత్వ మువారు తెలియజేయవలయు ననియు, ప్రస్తుతము ప్రభుత్వము వారి మీద నూటికి 80 సం ది 80 కం తు న ప్రారంభవిద్యార్థ్యయము బడుచున్నదనియు తెల్పిరి.

ఖాన్ బహదూర్ శాసనగారు సెట్టెడ్ల నగరములలో గాక చిన్నగ్రామములందు నిర్బంధవిద్య ప్రారంభించవలయు నని చెప్పిరి.

డైరెక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్స్ట్రక్షన్ గారగు లారీగారు ప్రస్తుతము విద్యార్థుల సంఖ్య ఎన్నివిధముల మోచింపువలయు త్నించినను కొనసాగుచున్నదనియు, ప్రభుత్వమువారు కొంత నిర్బంధ కలవిననే మేలనియు, ప్రారంభవిద్య కన్యసింపిన వి ద్యార్థులలో నూటికి 80 మంది కూడ బాలుకభాగముకలవేని వదువరనియు, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు 20/21 సం. వ్య యములవిన మొత్తమున నూటికి 25 కంకు ప్రారంభవిద్య కొం క ఖర్చుపెట్టబడి ననియు, నేయంత నేమియో ప్రసంగిం చుచుండగా ఆధ్యక్షులుగారు ఆదేశించుచు అది ఆనవసర ప్ర సంగమనిరి.

తిరిగి సభలేపు సమావేశ మగును.

వృత్తాంతములు

రాయబహదూర్ మోతీలాల్ గారును జస్టిసుకాన్యపుత్ర లు పి.సి. యస్ గారును ఖాన్ బహదూర్ మిర్జాజఫర్ గారును లాహోరు ప్రాజెక్టు సహాయవ్యాయమువారులక నియమించబడిరి.

మదరాసు, అక్టోబరు 5:—కాకరాజ్ స్మిత్తు దంపతుల తోడను, మేకోనంది లార్డుమెన్ గారి తోడను కర్నూరుగారు ఉదకమండలమునుండి చెన్నపురికి నేటి సాయంత్రము బయలు దేరి.

కలకత్తా, 5:—పట్టునర్రకు డను నోకమహమ్మదీయ వర్తకుని కరకాత్రి విశేషవిధియందు ఆకిప్తూరు డి.బెర్నీపు పోలీ సువారు పట్టుకొనిరి. ఒకజర్మనీ పిక్చరును ముప్పది కాల్చిడ్లు లును ఆతనియొద్ద దొరికినవి. ఏకాటి వాడుగ్లము నిచ్చుట కా తిడు నిరాకరించెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

బెన్ గుల్, అక్టోబరు 5:—కమాండోజ్. స్వీగారు 7 క తారీఖు వాడు కాశ్మీరదేశమునకు పోవువారు. 17 క తారీఖు వాడు కత్తుకు, ఎక్కలన్నీగారు 19 క తారీఖు కమాండో జయ లుకేర కన్యమోత్రకముల లందించుక సంపించి డిక్కి నవంబరు 4 క లేవిన కత్తుకు. కొల్లన్నీయగార్లు కావత్తెల్లియగారిలో సహా కడ రాతికొక గారు నవంబరు 15 క లేవిన డిక్కినగరము చేరుదును.

మైసూరు, అక్టోబరు 5:—మైసూరు ప్లాటరు సంఘ ము కొలారు బంగారునుల సంఘము, మహమ్మదీయ సంఘము, క్రీస్తు ఆదిప్రావిడసంఘములు ఇంకను నితరసంఘములవారికి బహుళ చెప్పయ దివాను గారు యనువదారి విషయమై ధనము తేనందున నేమియు ప్రస్తుత మాలోచింప బడదనియు, మహమ్మ దీయ విద్యార్థిను మొక విచారణసంఘ మేర్పడిచి ఆలోచిం పవలయు ననియు, ప్రభుత్వపుకాకుల స్థానములందు కాలిషిన, అఫ్లయలందు అడిదావిడలనే దొంగననువారు నిశ్చయించుకట్లు ఉత్తరవులపుడే యుసంగబడిన ననియు ప్రభుత్వమువారి తరపున జవా బిచ్చిరి.

పునహాట్ 18 మైళ్ల మారమునను అలంబి దక్కాన్ దేవాలయము ధర్మకర్తలు 28 మందినై, వొమ్మి, ఆక్రమణ నిష్పంథము మొకలగు నేరముల మోపిరి. ముద్దాయిలలో కొందరి భార్యలకు 5 నురు శ్రీలుకూడ ముద్దాయిలక నుండెరి. 1911-వ సంవ ధర్మకర్తల కంకపారంపర్యముగా పూజారితనము తేయ నున్న ముద్దాయిలలో కొందరిని తొలగించిరి. 1850-వ సం పుటాడంబడిక ప్రకారము తాము ధర్మకర్తల తానీగారులు కావనియు, అంతచేవారు తమ్ము తొలగింపకాల రనియు వాదించుచువారు ధర్మకర్తలపై వ్యాజ్యముకలి యొడిచియిరి. 5 క నందిండు 25-వ జూలై తేది 25 కి యుత్సవ సందర మున ముద్దాయిలు ధర్మకర్తలచే నిశ్చయించబడిన కేరకుల తా: (దోలి యాలయము వా: 1 మించి కొందరి. అప్పటి నందియు వాల యియున పూజాపురస్కారములు నిలచిపోయింది. ధర్మకర్తల సంఘమున కధ్యక్షులకు నద్దార్, కే. పి. రత్నీగారు ధర్మకర్తల సంఘమున కధ్యక్షులకు యం. కే. యం. పట్నీగారు నంద లగువారు కేను విచారించుచున్న 1-వ క్లాస్ మేజిస్ట్రేటుగారిచే సాక్షులుగా విచారింపబడుచున్నారు.

బ్రిటిషు రాక్షసిహోద్యమల మూల కేరములు నూటికి 80 నొకత క్లిగియింపి. గవల పనివాండ్రు ఎక్కువ కేరన మును నీజ్ యజమానులు ఇవ్వవలెనుకేను.

భాంధ్యక అనువారకు భాగ్యలో నాటకమును వారి ఇంటికి వోవుచుండ త్రోవలో ఎకటా మీదబడి 14 గాయము లను కలుగజేసి చంపి పోరిపోయిరి. భార్య నైద్యుని పిలుచు కొని వచ్చుకొవల భాంధ్యునుగాని చేనిపోయిరి. భార్యగూడ మూర్ఛనొందెను. ఆయుర్వములు కనబడవు సాతకునికూడ తెలి యలేను. చాలమోఖానామంగ న్నది.

ప్రపంచశాంతిసభ

అంతర్జాతీయ వర్తక సంఘమువారుండికంబు 10 తే దిని ప్రపంచశాంతిసభను జరిపెదరు కాంతిలై పోయిపడు కా ర్మికసంఘము లన్నియు రావచ్చును.

బొంబాయి సమస్య

“తాతాజిక్ స్టీల్ వర్క్సు” సమ్మెయొక్క సిరిగకు లేమియుమారలేదు. సమ్మెజడకలసిందెగ నిత్యమును సభలలో నుపన్యాసము లాసగజడు చున్నది. 4 క లేది సాయంత్రము జరిగినకథలో సమ్మెదారులు తమకురావలసిన వైకమును రా బట్టుకొనువిషయమున భేదాభిప్రాయము జనించెను. గండరగోళ ము జరిగెను. 9 వేలకుంది పనిలేయుచున్నారు. ఒక దిపాట్లమెం టులో మాత్రము పని జరుగుచున్నది మిగిలిన దిపాట్లమెంటులలో గూడ తిరిగి పని ప్రారంభింపబడినది. కంపెనీవారు లాంగెడు నట్లు కన్పింపదు. కెనల్ మేనేజరు ఓట్ల కొల్లగారు తిరిగివచ్చి సిక్కువాయకులతో ఒక్కరించిరి. ఇదంతపులు దౌర్జన్యము సంఘ బహిష్కారమును నవలంబించి బడుచున్నది.

ఆర్థికసంఘుని వేదికము

ఆభిప్రాయములు

లాల్ బాబాయజీగారు-బొంబాయి విచక్షణాధికారము తైలుహంబారి కొంగిలహో సలర తుజముకలన నేమియు ప్రయోజన ముండదు. విశేషములనుండి కాకధరలకు తెప్పించి కస్తువుల నూరక నిలువజేయకండ కాన నము గావింపబడవలెక. బొంబాయిలో తాతా బిల్ స్టీల్ వర్క్సువారియనుముకన్న తెల్లియన్ ఇనుము కాకగా దొరకును. ప్రభుత్వమువారు కాకరగోల యనుమతి కొకకుండ కాననము గావింపదగకను. స్టీల్ ఇండ్ల వర్మెని కమిటీయొక్క యల్ప సంఖ్యాకుల నివేదికము తమకు లాభకరముగ నుండినప్పుడు ప్ర భుత్వమువారు దాని సంకరించి చర్య జరుపలేదా?

సంవత్సరాదిసంచికలు.

సంవత్సరాది సంచికలు తయారైనవి. చందా దార్లకు వీ. పి. లు పంపుట ప్రారంభించితిమి. నెంబ ర్లవారిగా రోజూ కొంతమందికి రవాణా చేయబడు చుండును. వినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ఖరీదు 1-0-0. వారపత్రిక చందాదార్లకున్నూ వినపత్రిక యితరచందాదార్లకున్నూ ఖరీదు 1-4-0 నిర్ణయించబడినది. ప్రతి సంచికకు తపాల వ్యయము 0-8-0, మని ఆర్డరు రుసుము 0-2-0 తగలుబడి యగుచున్నది.

భాషాభిమాను తెలగు తప్పక స్వీకరించి మా యుద్ధయమునకు పోష్యుడి గోరుచున్నాము.

వ్యవస్థాపకుడు.

నెలనులభము! ఫల సుధికము!

మోహిని తైలము

వెండ్రుకలను వెంచి వినినగ లాడించును.

5 గులములు 50 పీసా 1-5 ఆరాలు 0-12-0 మారకము.

తామర తైలము

తామర, తీటు, మరద మొదలగువాటికి మంచిమందు

తామర, తీటు, కజ్జి మంచిదేల్చి 1-5 0-6-0 మారకము.

అశేకయెండ్రుకలను యెన్న తామర నానైరు సాగులు వాడినతోడనే పోయినదని వేలకుంది మాకు ప్రాసియన్నిక అమ్మతాంజరము డిదో, మద్రాసు.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Items include: సముద్ర వైద్యగ్రంథములు, బసవరాజీయము, వైద్యమితామరే 2 వాల్యములు, అష్టాంగిహృదయము, అష్టవైద్యశాస్త్రము, భిక్షిత్సారత్నము, చిక్షితాసాగము, సుశ్రుతిము, వైద్యమృతిము, సర్వామిగుణశాస్త్రము, భగ్యుతోనిఘంటువు, విశ్వరీయా డిదో, వైలాపూరు - మద్రాసు.

ఈజిప్టు సిరి

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము.

ఒక యాంగ్ల విలేజ్ మాన్యువల్ నేమను అందు అధినియం పురక కిట్టువాసెను:

ఈజిప్టులోని ఆర్మీ - సర్వేయింగ్ పాలసావిధానము వలన అచ్చట యేర్పడిన యావద్దవస్థితయు, ప్రజాభిప్రాయమును, బ్రిటిషువారికి గలిగిన యభిప్రాయము, నిజస్థితి యాదేశము నందు బాగుగ తెలిసికొని తీసుదు. కనుక ఈజిప్టులో నెల్లప్పుడు అచ్చటి యసంకల్పప్రియ, మోసమును కనుగొనుట యని సగము. పాలసావిధానము ప్రజాభిప్రాయానుసారముగ నుండునని ప్రజలు తలచిరి కాని చివరకు ఆకాభంగము కలిగెను. సుప్రార్థ మగు నిర్బంధములు, రాజులందు పుట్టెను ఇంట్లను సోదా జేయుట, మంత్రివర్గమునెడల ఆకాభంగము గలదను సంజేహము పొడవుగానే పట్టి జెయింతు బంపుట సంజేహస్పదమైనట్టి రాజకీయమైన కేసులలో బ్రిటిషు మిలిటరీకోర్టులలో విచారణయై కేసుమగు శిక్షల విధించుటలయందు అసంకల్పప్రి, ఆకాంక్షి నెలకొనియుండుట. ఇవన్నియు గమనింప దగిన విషయములు. బ్రిటిషు తుపాకులవలన లా. ఆర్డరు సంతృప్తింపబడుచున్నది.

సాగ్యభౌమప్రభుత్వమునానికి కుమార సుపరిపాలనము నిర్బంధవిధానము నుపయోగించుచున్నది. ఈవిధానము ప్రజల యందు దగ్గిరగు నసంకల్పప్రి వ్యాపించిపోయింది. ప్రజాసానుభూతిలేని యీ ప్రధానమంత్రి నువ్వోగమునకు నుండుటకీ విధానమే యావత్తకమైనది. కనుక గతప్రభుత్వ మానమునందు ఈజిప్టు రాజు శిక్షనమాటులకు విరుద్ధముగ నైతికతానమును మరల ననుబంధించుచుండుటగాక, చారిత్రాత్మకమును మోచింపజేసిరి.

ఈ దురాగతియులకు సాక్షాత్కృతము 'సందేశపుకేసు' నందు మంత్రి విప్లవముగ దెలిసిగొన్నాడు. ఇట్లుగానూ కమిటీసభ్యులు విడుదల సర్వతూపాపా మంత్రివర్గపుర్వన విడుదలచు నొకసందేశమును ప్రజలించిండుటకు వారు మిలిటరీకోర్టులందు విచారణ చేయబడిరి. ఇది ఈజిప్టు కమ్యూనిటీలోని (151) మంత్రివర్గ ప్రకారము బ్రిటిషు నేనానా యాకుని యుత్తరపులకతిక్రమణమునందే ననునెగముగ ప్రకటించెను. కాని నేరాజోపణనుబట్టి క్షీణించుటయే యుద్దేశముగాదు. సర్వతూపాపా నధిక్షేపించినందులకు నగతియైకొనకలసియుండెను. అందులకై ఫిర్యాదులు నెలకొల్పకలసియుండెను. విచారణ బ్రిటిషు మిలిటరీకోర్టుకు జేయబడినది. ముద్రయులు రెండుదినములవాయదా నడిగినను నిరాకరింపబడినది. కోర్టు నిందితుల నెల్లువాదము నెల్లుకొన బాలనందెనను వారికి మరణశిక్ష విధించెను. ఈజిప్టు చట్టముప్రకారము ఆధిమగు శిక్షయైనను రెండు సంవత్సరములు కేసులు, 100 పౌనుల జూర్యానామాత్రమే యొందుండెను. మరణశిక్షను తరువాత రద్దుపరచి విడుదలకర్తవలె కలిగెను. 5000 పౌనుల జూర్యానాగా ను మార్చిరి.

ఈతీర్పు విచిత్రముగ నున్నది. ఇంతిన్నను విచిత్రమైన విషయమునూకటికెదు. ఆకోర్టు కేసులను బంధించుట, నిరాకరింపు ఈజిప్టుగాని ఇంగ్లాండుగాని చట్టములను ధిక్కరించినందులకగాక నేనానా యాకుని యుత్తరపులకతిక్రమించినందులకు క్షీణించుచుండిని ప్రాసిక్యూషను చెప్పగా కోర్టు అంగీకరించెను. కోర్టు అంగీకరించిన యుత్తరపులకతిక్రమించినందులకు ఎట్లు క్షీణించుటకే నలహా నొసగుట ఆకోర్టు విధియుట.

అసలవాదయైన వాంఛింపబడిన విధించుట, ఆకోర్టును రాజకీయ నాయకులలో చాలవరకు గొప్పనాచుండెను. నెనుకటి ప్రధానమంత్రిలలో నొకరి కొమారుడయ్యెను. ఒక కొప్పిటుకు టుంబులులకు సంబంధించినవాడయ్యెను. ఏకీ దాక్షిణ్యముపై చివరకు 7 సంవత్సరముల కేసుకేసులు 5000 పౌనుల జూర్యానాయు విధించబడినది.

ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యమునగా నిదియేనా? ఈజిప్టు సార్వభౌమప్రభుత్వజలకును స్వాతంత్ర్యమున నిదియేనా యర్థము?

అకమును రాజకీయ సిద్ధాంత కైక్కిరియ బిట్టుండ బ్రిటిషుప్రజ లిప్పటికైనను ఈజిప్టు గంభీర తిరిగి తమ కీర్తిని పునఃస్థాపించుకొనుట యవసరము. సాగ్యవాసులగు మహమ్మదీయులు ఈజిప్టునకు మాయమన్నారు.

జుగ్గులు పాపాను అతనియనుచులను ఇప్పుడైనను విడుదల చేయవచ్చును. ఇట్టికార్యములవలననే బ్రిటన్ కీర్తి నిలబడును.

చెన్న పురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 6-వ తేది శుక్రవారము.

(1) ధాన్యములు

వివిధములు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు

(2) వస్తు ధాన్యములు

వివిధములు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు

(3) నూనె వస్తువులు

వివిధములు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు

(4) చిల్లర వస్తువులు

వివిధములు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు

(5) ఇనుము

వివిధములు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు

(6) లోహములు

వివిధములు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు

(7) కంకులు

వివిధములు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు
మొదలు	బస్తా	మొదలు	చివరు

రైల్వేలో పోషించుటకును అంగ్లో-హైందవులకు పుర్రేకపురైలు వేయవచ్చునా?

మొదలు హైకోర్టులో కేసు

ఈజిప్టు వాంఛింపజేసినవాని యగు నారాయణ యను నతడు రిజర్వు కంపార్ట్మెంటులో నెక్కి దిగుమనిన దిగకపోవుటచే మొదటిసారిగా మేజస్ట్రేటుచే రిజర్వులు జరిమానా విధించబడినది. రిజర్వు కంపార్ట్మెంటుల నుంచుట రైల్వేఅట్ట 42 వ నియమమునకు విరుద్ధమని పూర్వపు ఫిట్ జడ్జి యిచ్చిన మజిలీవాసుమును పురస్కరించిగాని జిల్లామేజస్ట్రేటు మొదటి తహతి మేజస్ట్రేటు ఆర్డరు రద్దుజేయుటకు హైకోర్టువారికి కోరిక. కేసును విచారించిన యిద్దరు జడ్జిలలో అక్టింగ్ ఫిట్ జడ్జి రిజర్వు కంపార్ట్మెంటులు వేయుట రైల్వే అట్ట 42 వ నియమముకు భిన్నమగుటచే తీర్పు రద్దుజేయవలెననియు జరిమానా యివ్వవలెననియును మజరా యిచ్చివేయవలెననియు తీర్పునొసగిరి. జడ్జి క్రమపుగారు భిన్నాభిప్రాయంబులచే మూడవజడ్జియగు మార్టిన్ గారికి కేసు వంపబడినది.

వాతావరణ స్థితి

1922-వ సంవత్సరం అక్టోబరు నెల 6-వ శుక్రవారము

వివిధములు	అక్టోబరు 6-వ	అక్టోబరు 5-వ	అక్టోబరు 4-వ	అక్టోబరు 3-వ	అక్టోబరు 2-వ
అక్టోబరు 6-వ
అక్టోబరు 5-వ
అక్టోబరు 4-వ
అక్టోబరు 3-వ
అక్టోబరు 2-వ
అక్టోబరు 1-వ
అక్టోబరు 31-వ
అక్టోబరు 30-వ
అక్టోబరు 29-వ
అక్టోబరు 28-వ
అక్టోబరు 27-వ
అక్టోబరు 26-వ
అక్టోబరు 25-వ
అక్టోబరు 24-వ
అక్టోబరు 23-వ
అక్టోబరు 22-వ
అక్టోబరు 21-వ
అక్టోబరు 20-వ
అక్టోబరు 19-వ
అక్టోబరు 18-వ
అక్టోబరు 17-వ
అక్టోబరు 16-వ
అక్టోబరు 15-వ
అక్టోబరు 14-వ
అక్టోబరు 13-వ
అక్టోబరు 12-వ
అక్టోబరు 11-వ
అక్టోబరు 10-వ
అక్టోబరు 9-వ
అక్టోబరు 8-వ
అక్టోబరు 7-వ
అక్టోబరు 6-వ
అక్టోబరు 5-వ
అక్టోబరు 4-వ
అక్టోబరు 3-వ
అక్టోబరు 2-వ
అక్టోబరు 1-వ

మజ్జులు సర్వసాధారణముగ పంపించిన యొక్క వికొన్ని ప్రజేతములయందుమాత్రము కొంచెము భుజముగ నున్నవి మొత్తముమీద అర్థాక్ష ఎక్కువగనున్నది. పగటివేడిమి రాత్రివేడిమి ఎక్కువగ నేరున్నవి. కర్ములు కాకినాడ కడప కొదిగె మోలాపూరు కొడై కబాలలలో మరిచెను. ద్వీపకల్పములో దక్షిణభాగము సుముప్రజేతమున స్థానికతుపాను చివకులు ఉంపవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు.

వాతావరణ కార్యజ్ఞము.

మొదలు, రి:— రైవజెంటు టీపు అసెంబ్లీ, కానన గుభ్యలకును గతరాత్రి దివాను దెబ్బిగాకొనంగిన విందతి జయ ప్రథముగ జరిగెను. యువరాజుగారును, బ్రిటిష్ రెసిడెంటు రివైస్ సుప్రభువుగారును, సర్ కాంతరాజ ఉయ్యగారు నికయు నికరులనేకులు అతిథులుగ నుండిరి. తది పండ్లందు మానీకేసుల విషయములో ఉరికిత విధింపబడి తప్పించుకొని ప్రజలకు చాల యపాయపడుండైన కన్నేక్కరరామును జట్టిన రిజర్వు పోలీసు తిరుమల స్వామికి యువరాజుగారు మహారాజవరకము నొసంగిరి. ఇంతటితో విందుజేసుక ముగిసెను.

వృత్తాంతలేఖలు

విశాఖ పట్టణము

(ఒక విలేఖరినుండి)

“విశాఖపట్టణమున గ్రహణము సమయమున గాంధీ నవ రాత్రిము లనుయత్నము జరుపుటకై నవరాత్రిసంఘము ఒకటి ఏర్పడి డబ్బాలతో నిధి వసూలు చేయబడెను. ఆదియన పుర జనులవద్దను సామ్యువసూలు గావించి కొందరు యువకులు ఈ నవరాత్రిముల ప్రారంభించిరి.

1 తేదీని ఉదయం స్వరాజ్య లక్ష్మీవ్రతము జరుప బడెను. కాంగ్రెసు సంఘమువారు ౧౮ తేదీననే గాంధీగారి పుట్టిన దినము జరిపినను దేశసంతోషితో బాటు ఆవాటిసాయం కాలము ఈనవరాత్రిముల జరుపుటలనుండే సభ గావించిరి. శ్రీయుక్త మాచేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారు గాంధీ మహాత్మా యను అంకము గల్గి తమచే వ్రాయబడిన పద్యములను చదువుచు మహాత్ముని జీవితకార్యాణముగా ఆయన గుణగుణలను వర్ణించిరి.

రాత్రి ౭ గంటలు మొదలు ౨ గంటలకాలము జాతీయ కీర్తనలతోను, నాట్యముతోను భజనలతోను, మహాత్ముని పట మూడేగింపబడెను. పలువురు ప్రముఖులు విమానమును మోసిరి. భజనమందు నిన్ను జాతులవారు కూడ పాల్గొనిరి.

8 వ తేదీని ఆహింసగూర్చి సబ్బిపీఠ సభ్యులతోసభాపు గారు మాట్లాడిరి. శనివారము నూలుకడకు పోటీయను, ఆదివారము ఖద్దరు ప్రదర్శనమును జరుగును.

ఈ నెలలో ప్రత్తి కావలసి యున్నది. మాజిల్లా ప్రజలు ఆసనియందు ఎంతకాగ్యకీడు చూడెదరో చూడవలసియున్నది.

బెజవాడ

(మాన్యకీయ విలేఖరియొద్దనుండి)

వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద పాఠశాల

ఆక్టోబరు 2:—ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిలు గారు విజయదశమినాడు ఆయుర్వేద పాఠశాలను స్థాపించి వారు, ఇప్పటికి ఆరుగురు విద్యార్థులు చేరినారు. ఇంకను 20 వ తేదీనరకు విద్యార్థులను చేర్చుకొనెదరు. ప్రస్తుతము పాఠశాల శాస్త్రులుగారి యింటిలో ఒకభాగమునందున్నది. మున్ముందు వీనిని ఒకవకమునందుంచి చెట్లనీడను విద్య నేర్పవలయు నని శాస్త్రులవారి ఆశయము.

వేదపాఠము

ప్రతిసంవత్సరము కౌతా మూర్త్యనారాయణ రావుగారి ఇంటియందు విజయదశమిసోజున వేదపాఠము జరుగుచుండును. అటులే ఈసంవత్సరమునూడ జరిగినది. 800 మంది పరివ్రతుల వయచేసిరి. ఘనపాఠము, శాస్త్రులతోను సభ నలంకరించిరి. వారి పాండిత్యము ననుసరించి బహుమతు లొసంగబడినవి. ఇది కాశ్వ తముగ జరుగులాగున మూర్త్యనారాయణరావుగారు కొంత మందిభూమిని భగ్యముగ నిచ్చిరి. అందువైచ్యు ఆదాయముతో కాశ్వతముగ పరివ్రతుల జరుగును. పూర్ణాంధముగారును, యన మండ్ర లక్ష్మీనరసింహుగారును, అద్దేపల్లి వెంకటప్పయ్యగారును మామూలుప్రకారము విద్వాంసులను సత్కరించిరి.

మహాత్ముని వర్ధంతి

మహాత్మునివర్ధంతి ఈరోజున జయప్రదముగ జరుపబడి నది. ఉదయమున పట్టణమంతయు భజనలతో ఊరేగింపు జరిగినది. సాయంత్రము టౌన్ హాలులో సభ జరిగినది. విదేశీవస్త్రములు దహనము చేయబడినవి.

రామమోహన ధర్మవైద్యశాల

ఈవైద్యశాల బహుజనోపయోగకరముగ నున్నది. పట్టణ ప్రముఖులెల్లరు గొప్పవిరాళముల నిచ్చి ఉత్సాహమును జూపుచున్నారు. రోజు 1-కి నూరుమందికి వైద్య ఈ వైద్యశాలకు వచ్చి ఉచితముగ లాభమును పొందుచున్నారు. మ-రా-రా బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు వైద్యశాలకై తమ యావచ్చుకొని ధారపోయియున్నారు. ఒకపాఠశాలను స్థాపించి ఆయుర్వేదమును ఉచితముగ బోధించుప్రయత్నమునూడ సఫల మగుచున్నదని వ్రాయుటకు సంతస మగుచున్నది. త్వరలో భవన నిర్మాణమునగూడ ప్రారంభించుటకై వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు పట్టుదలతో పనిచేయుచున్నారు.

విజయనగరము

ఒక విలేఖరినుండి

కాలమాసము

ఈమధ్యను వర్షములు లేకపోవుటచే యెండవేడిమివలన పయరులు మలమల నూడినవి. ఈ కాలాకాలా కొన్ని కొన్ని చోట్ల వర్ష లోముచే ఊడుపు లింకను కాలేదు. వియ్యపు ధరలు పెరిగినవి.

కార్ నేషన్

విజయ నగరము మహారాజవారు క్రిక్కిళ్ళు లై నవిదప విజయదశమినాడు యువరాజవారు పింహసనయాథు లైరి. వీరు తన పట్టాభిషేకమహోత్సవమును పిక్షించుటకై యనేక గ్రామాదులనుండి వచ్చినజనమునకు సంతర్పణచేసిరి. వీరు దయా ర్ద్రహృదయులును, పూర్వాచారములయందు ఆభిరుచి గల వారని ప్రతీతి. వీరికి పరమేశ్వరుడు ఆయురారోగ్య విశ్వరూ ములను ఒసగి బోధుగాక యిది ప్రార్థించుచున్నాను.

ఆసు పత్రి

డాక్టరు గాది రామయ్యగారు ప్రధాన వైద్యోగ్యుని గా గత తొమ్మిది సంవత్సరములనుండి యా ఆస్పిటల్ నందు బనిచేయుచున్నారు. వీరు క్రిక్కిళ్ళు లై న మహారాజవారికి చేసిన వైద్యోపచారములు ఎంతయు కర్మశాస్త్రము. వీరు చేసిన వైద్యోపచారములకై ప్రస్తుతపు మహారాజవారు గొప్ప గృహమునున్నా, నెల 1-కి 450 రూప్యములు ఉపకార వేతనమునున్నా ఒసగిరి. వీరు ఆసుపత్రియందలి తదితరయోగ్య గతులకు జీతములందు సభివృద్ధిని గలుగజేయించి ఆసుపత్రిని అభివృద్ధికి తెచ్చి ఉపకారవేతనమును పొందినందులకు ఎంతయు సంతసము.

కాకినాడ

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాకినాడ, 8 వ ఆక్టోబరు:—లోకారాధ్యుడగు గాంధీ మహాత్ముని జన్మదినవర్ధంతి నిన్న నిచ్చట బహుళాంతిప్రదముగ జరుపబడెను. పరమ పాపనాశిముగ నెంచబడెను. ఆయన ఆయురారోగ్యాభివృద్ధిలకై అభిషేకములు చేయబడెను; ప్రార్థనలు సలుపబడెను. సాయంకాలము పురమందిరమున 5౦౦౦ లకు జాతీయవిద్యాలయ ప్రధానోపాధ్యాయు డగు శ్రీయుత ములుకుట్ల వేరి దీక్షితులుగా ర్గ్రాసనాధిపత్యము వహించ తాలూకా కాంగ్రెసు, శ్రీలకాంగ్రెసు, ఖిలాఫతు సంఘ ముల యాజమాన్యమున బహిరంగసభ జరుపబడెను. శ్రీయు తులు పులవర్తి భీమలింగమూర్తి, మొసలగంటి తిరుమల్రావు, మహమ్మద్ సలార్ మెరిఫ్ సాహేబు, పుత్తలూరి లక్ష్మీ నారాయణశాస్త్రి, గుణుపూడి కామోజిరావుగారు రుపన్యసిం చిరి. దువ్వూరి వేంకట సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు జాతీయ పద్య ముల జదిపిరి. ఈగ్రంది తీర్థానములు సర్వాంగీకృతము లయ్యెను.

వశుబలరాధకు లై దినదినము మానవత్వమును గోలు పోయి యధఃపతితులగుచుండిన విశ్వహననప్రపంచము నకు ఆత్మ బలాధిక్యతను బోధించి యాచరించి రిన్మూలమున ప్రశంబోద్ధరణ మొనర్చుటకు పరిశ్రమకు భరతజేశమున నవతరించి భారతవేళ స్వాతంత్ర్య సంపాదనయను సాధనమున నిజాంతరపరమార్థమును జయప్రథముగ విప్లవభింతయును నందుకొంటై యనేకవత్సముల ననుభవించుచుండిన గాంధీ మహాత్మునికి పూర్ణాయురారోగ్య విజయములు చేకూరుగాక యని కాకినాడ పురవాసులు వాంఛించుచున్నారు.

మహాత్ముని యాదర్శములకు ఆహింస ఆస్పృశ్యత నివారణము స్వదేశ వస్త్రధారణము మున్నగు వానిని నింకను సభివృద్ధిలోనికి దీసికొని వచ్చుటయే నమృతాపురము గౌర వింపుటయు పూజించుటయు నగును గాని యందుకై యెల్ల రును నేకముఖమున ప్రయత్నింపవలయును.

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

మహాత్మునిజన్మదినమహోత్సవము

ఆక్టోబరు 4:—ఈనెల ౨ తేదీ గాంధీమహాత్ముని జన్మ దిన మహోత్సవ సందర్భమున, పురమందిరమున సాయంకాలము 5½ ఘంటలకు శ్రీయుత ఆమంచర్ల నున్నకృష్ణరావుగారి

అధ్యక్షతక్రింద నోకపోయినానానభి జరిగెను. శ్రీయుతులు మాధభూషణ నాసింహాచార్యులు, పెంగళు వెంకటస్వామయ్య, అబ్దుల్ హిమాజ్ సాహేబు, చాందూరు వెంకటస్వామయ్య శ్రేష్ఠి గార్లు మహాత్ముని జీవితమునందలి ముఖ్యాంశములను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. రాంభోగసేగారు హిందీ ప్రాముఖ్యతనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. శ్రీయుమాడ సభావేదిక నలంకరించుచుండిరి.

బుద్ధిరెడ్డిపాలెం

మహాత్ముని జన్మదినము బుద్ధిరెడ్డిపాలెం గ్రామమందు కూడ నొకముఖ్యమైన వ్యవధిముగ గాఢింపబడెను. ఆసమయమున ఘమారు 500 వీరజనమునకు అన్నదానము చేయబడెను. సాయం కాలము మహాత్మునిచటమును అతివైభవముతో శృంగారించి, భజనములు చెలరేగుచుండే, గ్రామమునగుదంతయు ఉత్సాహము జరి పిరి. ఉత్సాహనంతరమున నొకసభకుడ యేర్పాటు చేయబడెను. నెల్లూరు జిల్లాకాంగ్రెసుఅధ్యక్షులగు శ్రీయుత శేఖూరు నుబ్బా రామిరెడ్డిగారు మహాత్ముని జీవితమును గూర్చియు, సహాయ నిరాకరణ తీర్మానమునుగూర్చియు నుపన్యసించిరి.

కాకినాడ కాలేజి డి ఆఫ్ సైయెస్

వైద్యమాసము కలెక్షన్ శ్రీయుతులు, విశ్వేటి : శ్వశాధ రావు, చాందూరు వేంకటకృష్ణయ్యశ్రేష్ఠి, మొదలమారు ౫౦౦౦ హారాపుగార్లు, వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాలా కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

తెనాలి

(ఒక విలేఖరినుండి)

తాలూకాబోర్డు యెన్నికలు

ఆక్టోబరు 8:—తెనాలి తాలూకాబోర్డు యెన్నికలు నెప్రంబరుమాసమున జరిగినవి. కన్నెగంటి మూర్త్యనారాయణరావుగారు విజయవంతు ఫిర్యాదులను చవాకుల వెంకటకృష్ణయ్య, కోగంటి అంజయ్యగార్లు కేమూసఫింగు తున్న బొంతు జరిగెడిగారు వల్లభాపురం ఫిర్యాదులను, కొరాజు రామయ్య, కావూరు వెంకట్రామయ్యగార్లు తురుమెల్ల ఫిర్యాదులను, చెదలవాడ ఉమామహేశ్వరరావుగారు కూచి పూడి ఫిర్యాదులను, పుయ్యూరు నుబ్బారెడ్డి మందూరు ఫిర్యాదులను నూకలపాటి రత్నయ్యగారు దుగిరాల ఫిర్యాదులను, నూర్పదేవర కామయ్యగారు కోల్లూరు ఫిర్యాదులను, ఆలపాటి వెంకయ్యగారు తెనాలిఫిర్యాదులను గుడిబండి వీరా రెడ్డిగారు తూములూరు ఫిర్యాదులను సభ్యులుగా నెన్నుకొన బడిరి.

మూర్తినీకల్ యెన్నికలు

1,2,5, 8 వార్డులలో మూర్తినీకల్ యెన్నికలు 29-9-22 తేదీన జరిగినవి. 1-వ వార్డులో తూములూరు కోటయ్య గారు ను 2-వ వార్డులో కొమ్మూరు చిన్నవానమంత రావుగారును యెన్నుకొనబడిరి. 5-వ వార్డులో సంగార వీరభద్రయ్యగారును 8-వ వార్డులో పిల్లపల్లి అంజనేయలు గారును ప్రత్యేకము లేకయే యెన్నుకొనబడిరి. 6-వ వార్డులో ఇట్టికల మూర్తినారాయణగారు కైలశ వెల్లి నందున ఆస్థానమునూడ ఖాళీయాయెను. తిరిగిప్రత్యేకము లేకుండ గనె వారికి ఆవాద్యులకొన్నియగు నెన్నుకొనిరి.

మహాత్ముని జన్మదినము-తుర్కి విజయోత్సవము

2-10-22 తేదీన గాంధీ జన్మదినోత్సవ సందర్భము నను తుర్కివిజయసందర్భమునన, తెనాలిలో పుత్తనము చేయబడెను. ఇంటింటును దివ్యమును, సామ్యును కనూజుచేసి ఆనాడు 1800 వీరలకు అన్నదానము చేయబడెను. ఉదయ ముననే జాతీయవిద్యా యమునందే ప్రారంభపు బహులుడేరి, గ్రామములోని పచ్చని తోరణములతో నలంకరింపబడిన ముఖ్య పీఠులగుండా కరిగెను. 11 గంటలకు స్వరాజ్య శ్రీవ్రతము నలుపబడెను. 4 గంటలకు నూలనాడుకు పందెము జరుపుడెను. శ్రీలలో 12 యేడ్ల వయస్సులబాలిక గారుమాను రత్త మ్మ-ఒక గంటకు 291 గజముల మూసను కడికి పందెమును గలిచెను. పుగమలలో పుణ్యకోటిగారు సన్ననిరూప 225 గజములు నడికిరి. పుణ్యకోటిగారి కిచ్చిన బహుమతిని వెంటనే స్వరాజ్యనిధి కిచ్చివేసిరి. సాయంకాలము బహిరంగసభ డాక్టరు వులక్కగారి యధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. పురజనులు చాలమంది విచ్చేసిరి. అబ్బూరు రామకృష్ణారావుగారు సాకిం హాజీవు' మారుఖానును పురస్కారముల నిచ్చిరి. జగ్గుయ్య ధ్యానముతో సభ ముగిసెను. ఈ పుత్సవములను యంత జయప్రదముగ జరిగించుటకు కృషిచేసిన వైదా నుబ్బారావు, మల్లాది దేవేంద్రుడు తూములూరు శంకరరావుగార్లు ప్రశంసనీయులు.

ఆకాలీల క్రిత్యము విజయమును తుర్కి విజయము గురించయ తీర్మానములు గావించబడినవి.

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయ విశేషం)

గాంధీదినము

అక్టోబరు 2:- మామూలుగా సుమారు మూడుమాసములకుండి కాంగ్రెసుసభలు జరుగకపోవుటచే నిన్నటిదినమున జరిగినసభ మిక్కిలి జయప్రకాశముగా జరిగెను. ప్రార్థన శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలయందు మామూలుగా జరిగెను ప్రార్థన యొక్కతరువాత శ్రీయుతి చిల్లరి శ్రీనివాసరావుపంతులు గారు గాంధీజీహత్యుని జన్మదినము గురించి ఒక గంటకాలము ఉపన్యసించిరి. సుమారు 150 మంది విద్యార్థులను కొద్దిమంది పట్టణ చాస్త్రవ్యవస్థ సభ సభ్యులనుండి. సాయంకాలము మామగంటలయినదివారే కొంతమంది ఇంజనీరుల విద్యార్థులు భిక్షుకులను, వైద్యులను కొన్ని విధులందు ఆహ్వానించిరి. తుదకు 5-30 గంటలకు వైభవవారిచే బాటలును అనేక చింది పట్టణవాస్తవ్యులను తిలక్ చాతురండు కూడిరి. సుమారు 6 గంటలకు కట్టమాడి చివరవరపుపంతులుగారి అధ్యక్షతనకు సభ జరిగెను. సుమారు ఐదుగంటలకు ప్రజలు సభయందు కూడిరి. కొంత రాజు ఆరితగ్గుచున్నాడు కాంగ్రెసుసభ్యులకు బంగారుపుల్ల కానుకలు పంపింపించిరి. అధ్యక్షుడు వారిని వేలమువేలుగా శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలో టీచరుగానున్న శ్రీయుతి ఆంజనేయగారు 6½ రూపాయలకు తీసికొనిరి. సభలోభిక్షుకులను ఆహ్వానించిరి. అధ్యక్షుడు ప్రార్థనాభాగమునందు యిట్లు చెప్పిరి. 'మమ సాధారణముగా శ్రీరామ, శ్రీకృష్ణజన్మ దినములను 'ప్రతిసంవత్సరము, వారిని దేవులవలె నారాధించుచున్నాము. మహాపురుషులను టుకుంటి గోక్ష, దాదాభాయి నవురోజి, తిలక్ గారుల జన్మదినములను జయప్రకాశముగా గానించుచున్నాము. ప్రస్తుతము మమకృత జేరినది ఒక మహాపురుషుని జన్మదిన మగుటవలననే ఈ మహాత్ముని మొదటజేసిన దేవులవలె నారాధించవలయును. ఒక మహాత్ముడు దేవులకు ముఖ్యమగు పుష్పము లేనియన యీ యెనిమిది పేర్కొనిరి. ఆహంస, ఇంద్రియనిగ్రహము, భూతదను, తమ, కాంతి, తపస్సు, సత్యం, ధ్యానం అనాత్మములని చెప్పిరి. ఈ గణము లన్నియు మహాత్మునియందు చక్కగ నిమిదియైయున్నవి చెప్పి గాంధీ మహాత్ముని జీవితముందు వైపెసినగుణము లన్నియు పేర్కొనిరి. శ్రీకృష్ణ పరమహంసవైభవముతో చెందాలని ఇట్లుండెట్టి చందాలు నమన, తదితరలకును భేదము లేదని ప్రపంచమునకు వెల్లడిచేసినట్లే మహాత్ముడు కూడ తన యొద్ద చెందాలని నిట్లు చెంది హిందవులలోనున్న అస్పృశ్యతా దోషమును బోగొట్టుచున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు చేసిన పనులన్నియు గాంధీజీజీవితము తెలియజేయుదు. కొంతగానున్నవిగాని వీరి పవిత్రచరిత్రము నెనిన తరువాత నాయుద్వేషమును మార్చుకొంటిని. తునువారే కొరంకి వెంకట్రామ శర్మగారు సమాజ సంభిరస్వరముతో ముప్పది నిమిషములు మాట్లాడిరి. పింగళివాడేంద్రరావుగారు తాము మహాత్మునివై జేసినపద్యములను రమ్యముగా చదివిరి. తరువాత శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీనివాసరావుగారు ఒక గంటకాలము ఉపన్యసించిరి. ఆకాలే పూర్వచరిత్రను రమ్యముగా చెప్పిరి. 25000 వేలమంది హిందువులను మహాత్ముని రూలను గవర్న మెంటు జయ్యలేదు భూరథిపన్ను చేయుచుండగా మనదేశములు స్వదేశీ షడ్మనకు కట్టకపోవుట విచారకరమని చెప్పిరి. గవర్న మెంటువారు 25000 వేల మందిని జయిలలో వేసి సహాయనిరాకరణము చచ్చిపోయినదని చెప్పించి నానియొకటి కల్లయినయొ విలక భూమిలో వేసిన విత్తము ప్రస్తుతము కవిమనసపూటికి మొక్కమొలచి పెద్దకృత్తు మగునట్లే యిప్పుడు యెదురుగుండా కనబడని యీ స్వార్థ త్యాగులకు దేశములు మొలకెత్తి కృత్తులు లభింపజేయుచుంది. అన్ని కలువారూను భిక్షుకులు కైసను జంకక వారు చేయవలసిన దేశసేవను చేసినయెడల స్వరాజ్యము వెంటనే వచ్చునని చెప్పిరి.

గాంధీ మహాత్ముడు వై యనవ్యకులతో సభ 8 గంటలకు ముగిసెను.

పూనా, అక్టోబరు 4. బొంబాయి కాసనసభయందు అద్దియాలి రాజీనామాచే కట్టడిని స్థాపించుట, మెంటల్మిలాఫర్త సంఘకార్యనిర్వాహక సభాసభ్యులకు మాన్య రహితీకారము, నాజీక్ మున్సిపల్ కౌన్సిలరు గౌజుజీ గారును అధ్యక్షులుగ నిల్చిరి. పరిశోధనముగ శ్రీత్రి ఓటరులను ప్రకారము వైత్రిదీక గారు ఓటరు కానందున తొలగింపబడిరి. గౌజుజీ గారు కాసన సభాసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జాబులు.

గయా కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులయెన్నికలు

డిసెంబరులో జరుగబోవు గయా కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధుల యెన్నికలు 10 తేది లోపల ఎన్నికలు పూర్తిచేసి ఎన్నుకొనబడినవారి పేర్లను యీ నెల 15 తేది లోపల ఆంధ్రపత్రికలో జాతీయోపసంఘ కార్యాలయమునకు గుంటూరు పంప వేయవచ్చును. 10 వ తేది దరిమిలా వచ్చిన కరఖాస్తులు ఆలోచింప నవసరము లేదు.

భ. గణపతిరావు,

ఆంధ్రజాతీయ సంఘ కార్యదర్శిగారు.

పశ్చిమకృష్ణా కాంగ్రెసుకమిటీ-బెజవాడ

10-10-22 తారీఖున బెజవాడలో డాక్టరు రామచంద్రరావుగారి ఇంట్లో పశ్చిమకృష్ణాజాతీయోప సంఘసభ్యుల సభ జరుగును. ఆ సభకు అధ్యక్షులయ్యులు చరిత్రపంపనను. సభ సరిగా సాయంత్రము 2 గంటలకు ప్రారంభింపబడును. గంపలగూడెము కుమారరాజుగారు రంగ కృష్ణారావు బహద్రుగారు సభకు విచ్చేరెదరు. కాకట్టి యాగన్నుండి సభ్యులు యీ జిల్లాలోని భిక్షుకుల కైదులు వ్యాపకములో బీతూదాలము గలవారను సభకు దయచేయ ప్రార్థించు.

తాడేపల్లి వేణుగోపాలరావు,

సెక్రటరీ.

ఆంధ్రనాటకసమాజముల కొక విజృంభి

ఏకవిట్టలుని వాక్కుధావృత్తిచే సంకరించి శాఖోప శాఖలుగా సమాజములు ప్రబలి సమరసాలంకార పరిశోధింపబడు లగు బహు నాటకపరిచయము గాంచి నాటక సారస్వత పారిజాతభూజాత మభివృద్ధి నొందెనో అట్టి కీ॥ శ్లో॥ లగు ముత్తరాజు మున్నారావుగారికి ఆంధ్రలోక మధ్యనడియుండెన్ను కొప్పి కొనకతప్పదు.

సుబ్బారావుగారి నిర్వాహకతర మాతనిజాతకావ్యమై యేదేని నాక కాశ్యతకావ్య మొనరింప యెత్తించి చరిత్రాయలు గావలయునని పలువురు భాషాభిమానులు బర్రాలోచనము చేయుచున్నారు. కావున వారియందే విశ్వాస గౌరవములు గలటియు తదచితి నాటకముల బ్రదర్శించి యశంబు గాంచినట్టియు నాంధ్రనాటక సమాజములన్నియునొక్కొక్కటి తుదకొక్కొక్క నాటకమైనను ప్రదర్శించిగాని లేక వారివై విశ్వాసముగల నటులందఱు కలసి యొక నాటకంబైనను బ్రదర్శించి తన్మాత్రమున అభించు ద్రవ్యమున వారికుటుంబమువారి కొంగరి వారియాత్ముల ఋణబాధలేక చేయుటకై యీకార్యము ద్వరలో గడచేప్ప బ్రార్థింతులు. ఈ యాద్యవ్యయమునకు దోడ్పడు సేవమాజమువారికే నెట్టి సాహాయ్యము గావలయునని వచ్చినను సాధ్యమైకంతసేవకు సంతోషపూర్వకముగ సాయపడసంసిద్ధుడనై యున్నాను.

నెల్లూరు నాగరాజరావు

బుచ్చిరెడ్డిపాశము.

బందరు లోకల్ బోర్డుముచ్చటలు

కృష్ణజిల్లాబోర్డుకు వైసుప్రెసిడెంటుఎన్నికలు గుడినాడలో జరుగుతాయిఅన్నారు. ఎరయ్య అధ్యక్షులు అంటే యిద్దరు నాయకుగారు అన్నారు. ప్రెసిడెంటుగారికి యింజనీరుగారికి మరో నాయకుగారుంటే బాగుంటుంది అనుకున్నాను.

ఎన్నికలజరుగుండా చాలా ఆక్షేపణలు వచ్చినవి. కాని కొందరెట్టిగారు ఆరోజే కావాలన్నారు.

ఎన్నికలకు అనుకూలవారు ఒకరు నిలవనెట్టిబడ్డారు. వారు సహాయనిరాకరణవాదులు. దివితాలూకా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు చొదరీగారు. కావూరి కొండరామయ్యగారు వారిపేరు. ఎన్నికలకు ముందుపోలెనని ప్రయత్నముచేసిన నాయకుగారుంటే యిదేమి వింత యనుకున్నాము? చివరకు మీకు హాశ్వర్యముగా వుంటుంది. ప్రయత్నముచేయని కొందర రామయ్యగారికి 14, దీప్తికలక్టరు చేసిన శీతారామరావు నాయకుగారికి 1, కొల్లిపర రమణయ్యనాయకుగారికి 3 నోట్లు వచ్చినవట! ప్రెసిడెంటుగారు వైసుప్రెసిడెంటుకు ఏమిపర్యయిస్తారో చూడాలి.

దివితాలూకా ఘంటశాల యూనియన్ వారు ఒక్క గుణపాతము చేర్చారు. గమాస్తాలను నాకర్లను తీశేక, మెంబర్ల అన్ని పనులు చేస్తామన్నారు. బాగా నిర్వహిస్తున్నారు. డబ్బు ఖర్చెందు కన్నారు. గమాస్తాపనుల విశేషకర్తరునను తామే చేస్తామన్నారు. చూడండి. మిగతావారకూడా యిట్లాచేస్తే యెంత బాగుంటుందో! ఒకరు.

వేలూరు మహిళాసభ.

అదయ్యనండి మినసు యం. యి. కన్నునూరు

యిట్లువాసిరి. సభాద్యక్షి బి. సుబ్బారావుగారి సతీమణి శ్రీమతి కావ్య కృష్ణగారు యాయూర వచ్చినప్పటినుండి శ్రీమతి ప్రోత్సాహము ఎక్కువయినది. తత్ఫలంగా సమాజపుట. రామచంద్రరావు గారిని వేడుకొని మహిళా సభయొట్టి సమావేశ పలుపబడెను. సుమారు నూరుమంది బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణీకైశ్రీమతి సభ సలంకరించియుండిరి. "ఎన్నుకువురా"కిను గురించి చాలవరకు రావు గారు మాట్లాడిరి. ఇట్లే ఎప్పుడును సభలుచేసి దిగ్విజ్ఞానము వ్యాప్తముచేరు సహాయపడుదని రావుగారు చెప్పగా అప్పటి నుండి వారమునకు మూడుతూలు శ్రీమతి సభలుగూడి ముచ్చటించుచుందురు. శ్రీమతి కామాక్షిమృగారు గీత, కారీర కావ్యము, శిశుపోషణ యిత్యాది విషయముల యాశులకుపవాసము నిచ్చుచున్నారు.

ఇప్పుడు వేలూరు పుర పరిపాలక సంఘమువారిచే నమలులోనుంచబడిన నిర్బంధ విద్యాపట్టయినండి బాలికల వకలి సంఘులకు వేలూరు యువకులు చాల కగించుచున్నారు. వారితరపున శ్రీమతి కామాక్షిమృగారు చేర్చునోగాని ద్వంద్వి 15 వ తారీఖున శ్రీమతి సభించి బాలికలకునూద నిర్బంధ విద్య నేర్పజేయు వేడుకు కొక తీర్మానమును చేసి తమకు పంపెదమని చెప్పిరి. చేర్చునోగాని సాక్షాత్కారముగా నామె మాటలాలించి తీర్మానము తమ యాశీసు చేసిన తరువాత తన చేత నైనంత సహాయము చేయునునని వాగ్దానము చేసిరి.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల

విన్నపము

వి. రామచంద్రరావు బి. బట్టాభి సీతారామయ్యగారు చెప్పిపురివాస్తవ్యులకు ఈక్రింది విన్నపమును ప్రకటింపుచున్నారు:-

ఆయాశ్రీ, ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల దీపావళి సమాగ్ధి సందర్భమున మీసహాయముతోడ్పాటు మనల కొరయవచ్చును. మీ రిదిదరికు మాకొసగుచుండిన సహాయమునకు కృతజ్ఞత ప్రకటించుచున్నాము మీ సానుభూతి పొందుటకు ఈ కళాశాలకు హాత్కొలదని చెప్పసాహించుచున్నాము.

ఈసంవత్సరము కళాశాల స్థాపకులును ప్రధానోపాధ్యాయులును నగు శ్రీయుత కొల్లి నానులతర రావుగారు మరణించుటచే, ఈ ప్రతిస్థాపనము కల్గిలేని కిక్కురల యెన్నది కనుక దీనిని పోషించుట మీ భారము.

మాప్రతినిధియగు శ్రీయుత సి. వి. నరసింహారావుగారు యీ సందర్భమున మిమ్ములను సంకల్పించెదరు. మీరువారికి తగు ప్రోత్సాహము సహాయము ఒకడెద రని మమ్ముచున్నాము.

ఇట్లు

వి. రామచంద్రరావు,

బి. కట్టాభి సీతారామయ్య.

పూనా, అక్టోబరు 2:- గవర్నరుగారి గృహమునందు సాయంత్రము వేడుకయింపబడు సభ యెప్పటియట్లు 2 నుండి 7 వరకుగాక 12 నుండి 4 వరకు సమావేశమయ్యెను. దివ మంత యొ నిర్బంధ ప్రారంభవిద్యాకాసన విషయమున చర్చయందే గడపబడెను. ఆ సేవకుండి ఆనకులముగ నే మాట్లాడిరి మహాత్మునిసభ్యులు ప్రారంభవిద్యను గలపుటయందు మహాత్ముని బాలికల నిర్బంధపటచగూడదని చెప్పిరి. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారి సహాయ వేతనము చాలకొలదిగ నున్నదనియు, శిశుకముగ నిక కొంత విద్యులయననియు నిన్నుకాతుల ప్రతినిధులు వేసికొనిరి. ఇంకయు కొంతమంది సభియు యిట్టిచట్టమున అచలుగా బెట్టుటకంటే యూరకుండుటమేలని చెప్పయ ముత్రిగారిని బిల్లును ఉపసంహరింపగొని, ఉచిత సరయము వచ్చునాక వేది తరువాత ప్రవేశపెట్టి బాగుండునని చెప్పిరి; బిల్లు సిద్ధపటయందు సహాయపడిన శ్రీ, రావు బహమార్ చితాలాగారు బిల్లునందు చెప్పినంతకంట నిర్బంధము తగదని చెప్పటచే కొంత మంది సభికులలో కొంత యల జడి జనింపటచే వారు ఆతని వాక్యముల పరిగిరింపక ఒక్కరి వెంట నొకరు ప్రసంగించిరి. ఇంతకాలములో కాసనమంతయు ములులో నుండవలయునని కాలనిర్ణయము కొట్టకొ కొందరు ఒత్తిడిచేసిరి. రావుబహమారు యడుగుగాని ప్రియామిలో ఇట్టి సకరణ చేయవచ్చుననిరి. అధ్యక్షులు అది తగినస్థానము గాదనిరి. బిల్లుంతయు స్వతః శ్రీమహాత్ముని నొసంగదనియు, పాఠశాలల సంఘములందు, నిర్వహితులవ్రతనిధులు. ఉండ బాలరనియు తెలుప బడెను.

న దేశి వైద్య సంఘము

సెప్టెంబరు నెల 30-వ తేది సాయంత్రము రాజధాని యందలి ఆయుర్వేద యూనానైట్ వైద్యుల కోయిలపట్టివాస్తవ్యులగు స్వామి శివభాగ్యయోగి గారి యాజమాన్యమున సమావేశమైరి.

సభాప్రారంభసమయమున మురుగేశమొదలి గా రిట్లు చెప్పిరి. చెన్నరాష్ట్రమునందు 21000 మంది దేశీయవైద్యులు వ్హారు. ఒక్కొక్కరు పదిమందివోటర్లవైపు ప్రోత్సాహపరచవచ్చును. కావున మొత్తమువీడ చెండులకులవోట్లు మనస్సాధి నమునం దున్నవి. దేశీయవైద్యవిధానము ఆభివృద్ధి చెందుటకు చెన్నపురియందు దొక కేంద్రసంఘమును స్థాపించి ప్రతిజిల్లాయందు ను ఉపసంఘముల స్థాపించి పనినిసాగించుట ఉచితము? సంఘము వారు ఒక ప్రతికనుకూడ ప్రకటించవలెను.

స్వదేశీవైద్యసంఘ మును పేరిట ఒక సంఘమును స్థాపింపవలయు ననినది. 100 రూపములను చెల్లించువానిని పోషకులుగ నియమింపవలయు ననియు 20 సంవత్సరములయందు మించిన వైద్యులు సంఘమునందు సభ్యులుగ నుండవచ్చు ననియు తీర్మానములు గావించబడినవి. 30 మంది వైద్యులు ఆదివారము సభ్యులుగ చేరిరి.

పిమ్మట అధికారసభ్యుల ఎన్నికలు జరిగెను. డాక్టరు లక్ష్మీపతి గారు అధ్యక్షులుగాను, ఆయుర్వేదవికాసర కె. జి. నరేశ్ కాస్త్రిగారు అగ్రాధ్యక్షులు, సి. టి ఆర్జునంపిల్లెగారు ఉపాధ్యక్షులుగాను ఆయుర్వేద భూమణ పండిత యం. దొరస్వామి అయ్యంగారు హాకీం వాబులు సలూము, మురుగేశమొదలి గార్లు కార్యదర్శిలుగను ఎన్నుకొనబడిరి. సహాయకార్యదర్శులు కార్య నిర్వాహక సంఘసభ్యులు నిబంధనల తయారుచేయుటకు ప్రత్యేక ఉపసంఘమునకు సభ్యులుకూడ ఎన్నుకొనబడిరి. కొన్ని జిల్లాల యందు ఉపసంఘములను స్థాపించుటకై కన్వీనర్లు నియమింపబడిరి.

[బొంబయిలోని నుక్రసిద్ధవైద్యులకు సర్ వాలచంద్ర కృష్ణభా త్యదేశిగారును నాకాకర్త శిఖామణులగు దేశికరణ నర్సిగా తును ఆక్టోబరు 3-వ తేదిని ముగించిరి.

శ్రీ రామవిలాస సభ, తెనాలి.

1922-వ సం॥ ఆక్టోబరు నెల 9 తేది సోమవారము:

తెనాలి స్వంత హాలులో

ప్రతాపరుద్రీయ నాటకము

ప్రదర్శించురు.

వజ్ర హనురావు.

ఆంధ్ర మేనేజరు.

(386)

ఆర్థిక సంఘ నివేదికము

అ భి ప్రాయములు

కొ॥ లల్లాభాయ్ శామల్ దాసుగారు

విలోపియను సభ్యులును భారతీయసభ్యులును రాజకీయభిప్రాయముల పురస్కరించి యభిప్రాయముల కొనసాగుతూ తప్పేమియును లేదు. కమిషన్ వారు ఇండియా ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము పొందినట్లే కలచుచున్నార. సంరక్షణమును బ్రతిష్ఠపజలును పార్లమెంటువారును ఆంగీకరింపరేమో యని యధిక సంఖ్యాకులు భయపడినట్లు తోచుచున్నది. పార్లమెంటు కాభివృద్ధికి సంరక్షణమొక్కటే చాలదు. అంతరవిధానము సూచింపబడవలెను. అల్పసంఖ్యాకులపై మోపబడినది సత్య విధూరము. సర్ దాదాభాయిగా రధిక సంఖ్యాకులతో సేకీధ విందుట యాశ్చర్యకరము. సామాన్యులుమునకు వివేకపు పెట్టుబడికిని భేదము గనునింపబడలేదు ఉధియ పక్షములగీక రించి కావినయములతో నైన ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధపాంతు రేమో చూడదగినది. భారత దేశాభివృద్ధియమునకై వికృతభావము తుడుకుట యరసరము.

సర్ దేవీప్రసాద సర్వాధికారిగారు

ఇంత ముఖ్యవిషయమును నిర్ణయింపక పూర్వము బట్టెటును శాసనసభలో ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశపెట్టెదరే ఆ సేక సవరణలు ప్రతిపాదించబడవలసినవచ్చును. అందుచేత నవంబరు మీటింగు లేపోవుటెంతయు విచారకరము. ఆ సేక ము లగునపోతాలు జరించు నవకాశము తప్పెడిది. ఇంచితేవ్ తీర్మానమును ఆర్థిక సంఘస్థి యమును రాబోవుబట్టెటు సందర్భమున విచారింపవలెను. ఇంచితేపు తీర్మానముల పరిశీలించిన యనంతరమే బట్టెటు సంగీకరింపవలెను. అందుచే ఆర్థిక సంఘ నివేదికము నీ లోపుననే చర్చించియుండిన ప్రభుత్వమునకును, ఇంచితేపు కమిటీవారికిని లాభకరముగ నుండెడిది.

బొంబాయి, ఆక్టోబరు 4:— కన్వీనర్ జింఖానాన యందలి చచ్చిపడియుండిన, లీన్ వాలేజీ కంపెనీ ప్రధానకార్య కారదగు ఆక్స్ ఫిడ్ సిడ్ని స్మిత్తు గారి నివయమై కారోనర్ విచారించిరి. కారీలు స్మిత్తు గారు రాత్నహత్య గావించుకొనిరిని. కన్వీనర్ జింఖానానయందు ప్రముఖ సభ్యుడనని యాతనియు త్తరమగు దుండెను. తనకుమారుని పేరునూడ సభ్యులయభ్యర్థుల యందు గనబడగా యితరులచే నోడింపబడునను భీతిచే, చంపు కొనెనని యూహింపబడినది. ఆర్థిక హీనదేశీయను స్మిత్తు గారు ఉండలేదనియు, ఆస్పత్రికి పోవుసమయమున పోలీసువారితో చాల పాచ్చరికగనే మాడలాడెననియు తెలియుచున్నది

దంత చూర్ణము

నెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0

ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లతోములుకలను చిగుర్లనుండి రక్తము విస్రవంతుమును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

	రూ. అ.
1. బిర్లసానునము మాత్రలు ఆశీర్వాదమునకు ...	1-4
2. వ్యవసాయ ధాతుపుష్టికి ...	1-9
3. బిర్లసాని బిర్లములకు సీసా 1-కి ...	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని నోష్టులకు ...	0-10
5. మూలశంకకు తైలము డబ్బీ 1-కి ...	0-12
6. తామ్రతైలము; తామర, తీటకు ...	0-6
7. కలరా మాత్రలు. వాంతి భేదములకు ...	0-6
8. తేలుకుందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0-8
9. దంతశాలహారి, పుండ్లపోటుకు ...	0-8
10. కష్టశాలహారి, చెవిపోటుకు ...	0-8
11. గజ్జికైలము, గజ్జిచీదలకు డబ్బీ 1-కి ...	0-4
12. పగుళ్లకు తైలము, శిశిపగుళ్లకు ...	0-6
13. పేలకు నుంచు సీసా 1-కి ...	0-4
14. దుష్టుకు తైలము, డబ్బీ 1-కి ...	0-4
15. దంతమార్గము, కండ్లుతోముటకు ...	0-2
16. ముఖభోగి మాత్రలు ...	1-0
17. ముఖభోగి తైలము, పుండ్లకు ...	1-0
18. క్షయహారి వెండ్రుకలు ఊకుటకు ...	0-8
19. మోహినితైలము వెండ్రుకలు చెరుకుటకు ...	0-12
20. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-6
21. గ్రహాణి మాత్రలు డబ్బీ 1-కి ...	0-8
22. జులూబి మాత్రలు, మలబద్ధము ...	0-8
బంగారు కేసలపుస్తకము 25 కేసులు గలది 1-కి రు. 8-0-0 లు	
వెండి కేసుల పుస్తకము 1-కి రు. 1-0-0 లు	
23. వెప్పురు మెంటునూనె ...	1-4
24. చంపిని ఆత్మరసీకుది ఔష్య 1-కి ...	2-8
25. కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమ వ్యాధులకు ...	1-0
26. కేకకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0
27. కఫహారి శీతగట్టు దగ్గులకు ...	1-0
28. కఫహారి చూర్ణము, దగ్గు, ఉబ్బసములకు... డబ్బీ 1-కి ...	0-8
29. నుందరీతైలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
30. కిరోవేదన మాత్రలు, తలనోష్టులకు ...	0-12
31. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు ...	0-4
32. జంతు వాతహారి, ఎముడిలకు ...	1-0
33. ఉబ్బసమునకు మందు ...	2-0
34. వాయుపుష్టిలకు మందు ...	1-0
35. విరోచనములకు మాత్రలు డబ్బీ 1-కి ...	0-9
36. కస్తూరిమాత్రలు పెద్దది మంచిది 50-కి ...	0-10
37. తాంబూలమాత్రలు, పెద్దది నునానగనండును 50-కి ...	0-8
38. వానుకర్పూరము ... సీసా 1-కి ...	0-6
39. కేసాళదేశపు కస్తూరి మంచిది ... రు. 1-కి ...	40-0
40. కుంకమపుష్ప ...	8-8
41. పచ్చకర్పూరం 1-వ రకం ...	8-8
42. పచ్చకర్పూరం 2-వ రకం ...	1-0
43. గోరోజనం మంచిది ...	10-0
44. జున్ను లేక అది పచ్చికానా ...	8-8
45. మోమొయి మంచిది ...	5-0
46. శిలాజిత్తు, మంచినీరకము ...	2-8

తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము

అమృతాంజనము డిపో. మదరాసు-బొంబాయి.

"తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము"

మారు ఇట్లుకదలకనే తెలుగు మార్గహందు శిష్యులగు భాషా సేవకేయవచ్చును. దీనిమున కొక గంట పని. "ప్రజాస్వామ్య" నిమిత్త మకాచిల్ల పంపించండి!"

(18) ఇకాభివృద్ధి బ్యూరో, కాకినాడ.

మదనకామేశ్వర లేఖనము

దుర్బలతపాలిటి సందేహి:— మేనాము, నిక్కాళ, కుక్కు నవ్వుము, నిస్సత్తున, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని హరింపి మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, పీడ్యవృద్ధిని, సంభావ ప్పాప్తిని, కలిగించు వర్తనపాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తు డబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జీ 0-8-0 (3851)

కోశాపుష్ప లేఖనము:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము. 15 తు|| డబ్బీ రు 0-10-0, వి. పి. చార్జీ 0-7-0. పి. పి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాఖ, పెరిడేపి, నెల్లూరుజిల్లా

సిద్ధ ముకరధ్వజ

(బైపజ్య రత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదవైద్యములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన గుర్రము, బంగారము, కస్తూరి, నవ్వులేరు స్వరస మొదలగు నిలువలగు ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. ప్రతి గ్రంథములలోని యోగము ప్రకారము నిర్వహించు చూచే ప్రయోగం చేయబడియున్నది. కొ॥ శిష్యులచేరిపోతూ: నకదాచిద్విపద్యతే | మేధాయో: కాంతిజనన: కామోద్దీపనకృష్ణహా|| యద్దీని, ఆయుర్వేదమును శుద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంచినవచ్చును. మేయ్యగు ధాతుపుష్టిచేసి కామోద్దీపనము చేసిండును. అతిమాత్రము, తేయ, సుఖకోగములు, మొదలగు ధాతుకేయకములగు వ్యాధులలో మేయ్యగు సుఖ సుఖాగరము. తాగుతొగించువిధానము మందుతో బంపబడును. మె 25 మాత్రలు రూ 5-0-0

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వహులైన మరాలధనము 1,12,925.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. యే., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

12 పోస్ట్ బోర్డు మాంటుగోడు, మద్రాసు. సమస్తముగ దయచేయబడిన కాష్ట్రీయట్ వధులకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మోసపుమందుల వలనను, ఇతరులుకూడ ఇదేమోస్తరుగా చేయుచుండుట వలనను మోసపోకును.

ప్రచారింపిలు:— (1) 149, హైరోడ్డు తిరువళ్ళిక్కణి మద్రాసు, (2) హైరోడ్డు, తిరుపతి, (3) 405, టుంకశాలవీధి, మద్రాసు. (4) 2, బజారు రోడ్డు, రాయచోట-మద్రాసు.

సరస్వతి వాచక పుస్తకములు

పాఠశాల పాఠ్యపుస్తకములు ప్రచురించు. (255)

ఈ వాచకము Text Book Committee వారిచే ఆమోదించబడి 1921 సం॥ జూన్ 22 తేది ప్రకటించబడినది. తెలుగులో మొదటిసారిగా ప్రచురించినది. పేజీలు 1247/59 Dated 11-7-19. Co-operative Societies and Industries ను గురించి పాఠములు ప్రకటించినది. కవి పాఠ్యములలో శ్రీమద్భగవద్గీత, అష్టాదశిమంధిక, మాచిన్ని పాఠ్యములు ప్రస్తావనమును బట్టి, వివాదాత్మకమైనవిగాను, అందులో Text Book Committee వారిచే ఆమోదించబడినవి గానియు, ఇంకొన్ని పాఠ్యములు పాఠ్యముగా గుర్తించినవి శ్రీమద్భగవద్గీత తొలిపాదము మా పుస్తకములలో లేనివిని నిరాకరించును. తొలిపాదము, చాలామంది విద్యార్థులకు తెలియజేసి.

గుణగ్రహణపాఠ్యములైన శ్రీమద్భగవద్గీత మేము చేర్చిన పాఠ్యములను, ఆమోదించుచు Special Case గామారు Proceedings N. C. No. 185 E 21-30-5-22 తేదీని పంపియున్నారు. కావున విద్యార్థి కాదులకును ఉపాధ్యాయులకును మేము విన్నవించుకొనున దేమనగా నిందారోపణముచేయు మా మిత్రులమాటవిని మా సరస్వతి వాచకములపై కినుక బూచక, అనేక నూతనవిషయములతో ప్రచురించబడిన మా చిన్ని పుస్తకములను వాడుకలోనికి తెచ్చుభారము మీయది. కావున తగురీతిని మారు ప్రోత్సహమునకు గలండులకు కోరుచున్నాము.

సరస్వతి గణితశాస్త్రము: — అనేక నూతన విషయములతో, శ్రీమద్భగవద్గీత తొలిపాదము వాచకము, జ్ఞానాభివృద్ధి, విజయంప జేయు ననేక యుక్తి లెఖన, శోధింపులు, మంచిలెఖన చేర్చి ప్రచురించబడినది 0-2-0-0
“మొదటిపాదము 0-2-0-0, రెండవపాదము 0-2-0-0, మూడవపాదము 0-4-0-0, నాల్గవపాదము 0-5-0-0, ఐదవపాదము 0-5-0-0, ఆరవపాదము 0-7-0-0, 7. 8 అచ్చులలో ఉన్నవి.

అక్షరశిల్ప లక్షణాన్ని ప్రకాశకుడు.

పుస్తకములు ఎలయునారు — గోదావరి బుక్స్-డిపో, రాజమండ్రి అని వ్రాసిన బహుళము.

N. B. మాదర్స్ ఎలిమెంటరీ విద్యార్థులకు ముద్రాగించు అన్ని పుస్తకములు ముద్రాపత్రములతో ప్రచురించబడును, వాటికి ములు, నమలు వగైరా అన్నియు చేయబడును.

ఆంగరత్తలహామము

రు 116 లు బహుమానము (213)

మీరు, దగ్గు, బూరపు, ఉప్పు, మొదలగు వస్తువులకు ఈ హామము ఆమోదముగా పనిచేయును. 1 నెల రోజులకు ఎటువంటి మీరు కొనుగోలునూ పూర్తిగా నివారణమును. దీనికి పట్టములేదు, వారంగోజులలోనే చాలా భాగము దీనినిగలము కలిపించును. అట్టి నమ్మకము లేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మారు పంపించుటల మీము స్వయముగా వచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట వైన వ్రాసి బహుమానము తీసికొనెదము. వారంగోజులకు సరిపడు నందుకు 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు వీలయిన సులభ పద్ధతిని వ్రాయబడినది.

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

తపాలవెట్టె 212, మద్రాసు.

సత్య వత్స పాఖ్యానము

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము

ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహాత్మ్యము. ఇందు శ్రీమద్భగవద్గీత మహాత్మ్యము జక్కగ వర్ణించబడియున్నది. కవిత్వము కరుణాపరిమళము ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము జేపట్టిన భావకుల కొక పద్యమేని వదల మది జనింపదు. ప్రతి 1-కి ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, కంబు కెట్టి నీధి, మద్రాసు.

మహాభారత (ప్లేగు) నుండి ఎంతమాత్రము భయములేదు (1045.4)
శ్రీ గద్వాల మహాభారత సాహెబుగారి మెప్పుచే బంగారుపతకమును లొందిన

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (2)

వైద్యరత్న పండిత

కడచిన యుగమునందు సర్వవిద్యలుకలముగ ఇండియాలో పలుభాగములందు, బ్రాహ్మ మున్నగు పరివ్రాజకము లందు ఉపయోగించబడి ఆరోగ్యము రక్షించినది.

జ్వరమునకు వైద్యముగా వాడకమును, గడ్డలకు శతధౌతస్మృతమును, ఉపయోగింపదగినవి ఇవి ప్లేగును గుణపరచుటకై కాక, రావండ చేయుటను చాలినది. ప్లేగుగల ప్రదేశములందు పానకమును మేము రప్పించుచు ప్రకారము నేర్పించుచుంటిమి. ప్లేగుబాధ ఎంతమాత్రమును పోకదు. ఈ మందులను పిన్నలు, పెద్దలు, గర్భిణి, స్త్రీలుకూడ ఉపయోగించవచ్చును. ప్లేగుగల పోస్ట్ బాక్సుల ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము పైమాదిపానకము గల అప్రెన్సు సీసా రు 1-4 లు } శతధౌతస్మృతము 1, అప్రెన్సు సీసా రు 0-14-0 లు
3 " " 0-12 } 1 " " 0-10-0

తంజిలిసము: — “పండిట్” మద్రాసు. ఆయుర్వేదా, శ్రమము 41, ఆచారప్పక పీఠి, మద్రాసు.

మలయచందనము

గనేరియా అను ఔషధమునకు భారతము

సర్వము లేదు. వినివారితో మా మాట ఎలావు, రేలువు, వచ్చు, అను మాటలు విధముల ఔషధమునకు గోరొంతును నశింపజేయుటకై ఉన్నది. శ్రీమద్భగవద్గీత ప్రకారముగా ఉన్నది. (1251) పేజీ 1 కి నెల 1-0-0

గోదర్య పార్కు, రాయవరం (గోదావరిజిల్లా).

(873) “కాంతామదహరణి”

అనుయాయుని వైకృతాశ్రమము తయారయిన, ఇండియన్ ట్రస్ట్ కి వచ్చుచున్నది. దీనిని నేర్పించుటకై, నిస్సత్య, తేజనశక్తి తేజనకుట, స్వప్న మలయ సులనము, రతిశా, క్షిప్రస్థలనము, కాశ్యపతుల లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయాశన సుఖము నిచ్చును. నీ స్వప్నమందు యేల నిస్స పడెదవు? దీనిని నేర్పించి స్వప్నసుఖమును పొందుము. పద్మములేదు.

తీర్థదాసీ చూచిన మీకే తెలియును. కల 1 దర్శన 4-0-0 ఆంధ్రపత్రికా చదువరులకు రూ 1-0-0 మాత్రమే.

తామరమందు: — నేత తామర, గజచర్మము, తామరలకు 6 అణాలు తపాలావెట్టె పంపిన ఉచితము. ఆమోదము

2 రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం, 8888 కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినది.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి చక్కముగాను, తక్కువ గుణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

వైకృతాశ్రమ విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండూ వర్త స్వామికత్ వర్త

ఆయుర్వేద ఔషధముల జేయువారు

(388) బాంబాయి నెం 13. ది ఆంధ్ర ఇంజనీరింగ్ ప్రెసింగు కంపెనీ, పోల్ విజంటి: కాకినాడ.

స్వదేశీ దీపము! స్వదేశీదీపము!!

ఈ మాదిరి దీపములు మా కర్మాగారములో ఇతరతో తయారైనవి. చూపునట్టి కందువలె నుండును. ఈ దీపమునకు ముండు భాగములను విడివిడిగా తీయవచ్చును. పెద్దపెద్ద మింగిటలు, జమీం దారులు, మహారాజులు మున్నగువారి మెప్పును పొందినది. 1-కి ధర 3 పాల్లు ఖర్చుతో సహా రూ 7-8-0 లు మాత్రమే. ఈ దీపముయొక్క ఎత్తు 22 అంగుళములు. మైనపున తీయబడుట కూడ తగిన మొరయితరీతచే తయారు చేసి పంపబడును. 1-కి ధర 0-12-0 మాత్రమే, అంతయు చేరి తపాలా ఖర్చులు తేటంగా రూ 8-4-0 లకు పంపబడును. మైనపున తీయబడిన తేటంగా ఉడువత్తుల మొరతో పంపబడిన పంపబడును.
S. RAMA Aiyer,
P. O. No. 238, Calcutta.

